

„Tanítóvá csak az lehet, kinek lelke másokban él...!”
(Berecz Antal)

A boldogi
Berecz Antal Általános Iskola
emlékkönyve

2008.

Készült:

a boldogi II. Sz. Általános Iskola építésének 50.,
Berecz Antal halálának 100. évfordulója tiszteletére.

Szerkesztette:

Tóth Éva

A szerkesztésben közreműködtek:
a Berecz Antal Általános Iskola nevelői,
az iskola hajdani tanárai és diákjai

A kéziratot véleményezte:
Sós Istvánné, Cziczkáné Zólyomi Mária,
Hegedűs Ernő Tóth Lászlóné, Dr. Molnár Lajos

A borítóterv:

Bugyi István József ötlete alapján
Györgyi Róbert munkája

Kiadja:

a Berecz Antal Helytörténeti és Kulturális Alapítvány
az Oktatási és Kulturális Minisztérium,
a Nemzeti Kulturális Alap
és a Nemzeti Civil Alapprogram
támogatásával

RO-LA Nyomda, Valkó

∞ JUBILEUMRA ∞

Az évfordulók mindig elgondolkodtatnak, számvetésre készítetnek.

A kerek jubileum pedig különös meghatottsággal, felemelő ünnepélyességgel tölti el a szívünket-lelkünket. Mi, bereczesek, ezért készültünk megkülönböztetett figyelemmel a 2008-as tanévnyitóra, hiszen kettős, kerek évfordulót ünnepelhetünk: 50 évvel ezelőtt, 1958-ban épült fel az Árpád úti új iskola, és 1908-ban, épp 100 éve távozott az élők sorából Berecz Antal, a Magyar Földrajzi Társaság alapító tagja és örökös főtitkára, a magyar leánynevelés úttörője.

Büszkék vagyunk rá, hogy emléket a boldogi iskolaközösség mentette ki a hozzá méltatlan feledés homályából azzal, hogy őt, a Boldogon született és magasra ívelő tudományos pályát befutott pedagógust választotta névadójául. Életútja példaképpül állhat minden mai fiatal előtt, akik tisztelik a tudást, és céljaikért küzdeni képesek. Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy névadónk családja általunk újra felfedezte, jobban megismerhette boldogi gyökereit, s azóta is szerető figyelemmel és segítők gondoskodással kíséri az iskola és a település életét.

Ezzel a könyvvel Berecz Antalnak és a boldogi tanítóknak, tanároknak szeretnénk emléket állítani. Mindazoknak, akik e falu fiataljainak boldogulását áldozatos nevelő-oktató munkájukkal évszázadokon át elősegítették. Emléküket övezze a hála és a tisztelet. A köztünk élőket pedig – gondos munkájukban vagy megérdemelt pihenésükben – kísérje a szeretet és a megbecsülés.

A szerkesztő

TÓTH ÁRPÁD: KÖSZÖNTŐ

*Te kedves udvar, meghitt, régi termek,
Te ötvenéves, drága iskola,
Ma minden régi híved újra gyermek,
S köszönt, mint kisdíákok friss sora.
Ma összegyűlünk e szelíd szigetre,
Melynek vihar nem ronthatja falát,
Ma összebújunk szépen a szívedre,
Mint anya szívére a kis család.*

*Ma nem fáj úgy, hogy sok vágy semmivé lett,
Mióta messzehagytuk falaid,
Hogy prózává hervasztotta az élet
Gyermekkorunk tavaszi dalait,
Hogy gyakrabban látunk tövist, mint pálmát,
S hogy hajunk is már itt-ott szürkülő,
Mint hogyha ifjúságunk arany álmát
Dús ezüstté alkudná az idő.*

*...S volt veszteségünk más is, sajtatóbb,
Mint az egyéni élet törpe búja,
Volt fájdalunk, egekre jajgatóbb,
Egy egész nép nagypenteki borúja.
Rajtunk e bú még, csüggedezve, árván,
Nehéz szívünk ettől koraöreg;
Körütekintünk: int-e még szivárvány?
A magyar húsvétot ki éri meg?*

*És rád tekintünk, és megilletődve
Látjuk virágzó ifjúságodat,
Mely büszkén és bizón néz a jövőbe,
S új ötven évet friss kedvvel fogad.
Csak emberéletben nagy szám ez az ötven,
Amely után már lejtős lesz az út,
De a Te pályád csak szebb ívbe szökken,
Minél több ötven évvé nő a múlt.*

*Köszöntünk hát, ifjú, erős anyánkat,
S míg lábunk szentelt küszöbödre hág,
Úgy érezzük, körödben újra áthat
A szívedből áradó ifjúság.
Újra tanítsz az életbe kimennünk
S büszkén vinni bölcs tudást, ép hitet
És vallani: nem hullhat romba bennünk,
Amit a jó iskola épített!*

*Jó iskolánk! még sok-sok ötven évet
Érj meg, virulj, légy fénylő, tiszta, nagy,
Köved közt lüktessen az ifjú élet,
ezer meleg szív, ezer büszke agy,
Nemes tanárok, sok nemes tanítvány
Hírét növeljék e tiszta falak –
S ne álljon meg közöttük soha hitvány
S ne rontsa fényük soha rút salak!*

*Így juss el ama szebb jövő elébe,
Mikor megint boldog lesz a magyar,
Régi erények, s régi nagyság népe,
Bár minket tán már a sír takar.
Te élj helyettünk majd, és Te neveljed
Unokáink is híven s igazán,
S legszebb ünneped akkor ünnepeljed,
A feltámadás édes tavaszán!*

ELŐSZÓ

Mit jelent az iskola a polgármesternek?

Az iskola több ezer éves intézmény, az emberi tudás tárháza. Mindig meghatározó szerepet töltött be egy közösség, település életében. Így volt ez régen és így van ma is. Az a település, amely bezárni kényszerül iskoláit, előbb-utóbb elvész.

Az iskola legfontosabb feladata az *oktatás*, ami elsősorban ismeretek átadását jelenti. A másik fontos teendője a *nevelés*, ami érték közvetítés: az erkölcsi értékek átszarmaztatása és a szocializáció. Fontos szerep jut az iskolának a *munkaerőképzésben*: megfeleljen az egyén a leendő munkaerőpiacon.

Felgyorsult világban élünk, amelynek ritmusával nehéz lépést tartani. Minden változik, és nehéz eligazodni korunk útvesztőiben.

Mi az iskola szerepe a folyton változó, átalakuló társadalomban?

Természetesen alkalmazkodni kell az új igényekhez. A legfontosabb, hogy megőrizze és átadja a múlt értékeit, mindazt a szépséget és tudást, amit elődeinktől kaptunk örököül. Olyan úton kell elindítania a diákokat, amelynek célja az emberi értékek kibontakoztatása. Ezt a nagy feladatot csak egy hagyományt őrző és hagyományokat teremtő iskola teljesítheti.

Ilyen a mi iskolánk is.

Mit jelent az iskola egy volt diáknak?

A család után az első közösség, amire szeretettel emlékezem vissza, a boldogi általános iskola volt. Szeretettel gondolok tanáira és diáktársaimra. A nyolc év sok élményt adott nekem. Ekkortájt két épületben folyt a tanítás, mindig versenyben voltunk a másik iskola tanulóival. Így neveztük magunkat: az új iskola diákjai, a másik csapat az öregiskola diákjai voltak.

Nehezek voltak az első lépések, hiszen a betűk összeolvasása, mondatokká formálása nagyon nagy nehézséget okozott számomra. Nagy türelemmel és megértéssel Petrovics Julianna tanár néni átsegített ezen a problémán. A későbbiekben már elég jól vettem az akadályokat.

Aktívan részt vettem az akkori közösségi életben: különböző versenyeken kisebb-nagyobb sikereket értem el. Szertárfelelősként is tevékenykedtem, nagy büszkeséggel töltött el, hogy én vihettem a földrajzóra az atlaszokat.

Emlékezetesek az osztályfőnöki órák, ahol Dobó tanár néni sok okos dologra tanított meg minket. Bálint tanár úr kémiai kísérleteit sem lehet elfelejteni. Az

orosz nyelvet Hegedűs tanár néni tanította. A községbe érkezett orosz küldöttségnek is bemutathattam a „nagy nyelvtudásomat.”

Testnevelésórán nem voltam túlságosan ügyes. Itt, ami megmaradt bennem, a számolygrás, amely nem sikerült jól, és leestem. A kötél- és rúdászás sem volt erősségem.

A tornaóra nehézségei ellenére szép éveket éltem meg a Boldogi Általános Iskola falai között. Itt szereztem első tapasztalataimat, itt kaptam alapokat a további tanulmányaimhoz. Diákként nem gondoltam, hogy valaha működtetésében is aktív szerepem lesz. (Az iskola ma már Berecz Antal Általános Iskola.)

Fontos számomra, hogy ez az iskola színvonalasan működjön, és biztosítva legyen minden tárgyi és személyi feltétel ahhoz, hogy a szülők és a gyermekek meglehetősen távozhassanak falai közül a nyolc év elteltével. Úgy, ahogyan én 1972 júniusában.

Köszönöm a pedagógusok áldozatkész munkáját.

Kívánok Tóth Éva igazgatónőnek és tantestületének minden jót, sikereket az előttük álló feladatok megvalósításához!

2008. július 31.

Püspökiné Nagy Erzsébet
Boldog község polgármestere,
az iskola volt diákja

Az 1958-59-ben felépült Árpád úti új iskola

Iskolánk története

*„Ha akarni tudsz, nem lesz előtted
semmi lehetetlen.”*

(Guard)

Egy kis falusi iskola történetének kezdete – írásos dokumentumok nélkül – a rég- múlt homályába nyúlik vissza. A magyar iskolák története a keresztény egyház- szervezéssel kezdődött, az első iskola létrejött a 996-ban Szent Márton hegyén – a későbbi Pannonhalmán – megtelepedett bencés rendhez kötődik. A közép- korban az egyház tartott fenn és működtetett iskolákat, elsősorban a kolostorok- ban, vagy a püspöki, érseki székhelyeken, de amikor egy községnek már plébáni- ája volt, néhány tanulni vágyó, társai közül érdeklődésével kiemelkedő gyermeket a pap vagy a licenciátus (segédlelkész) mindig oktatott az alapvető ismeretekre.

A boldogi iskolára utaló feljegyzések legtöbbje is egyházi dokumentumokban, elsősorban az egymást követő helyi plébánosok által vezetett Historia Domusban, valamint a község hajdani irattárában található. Előbbit a mai napig őrzik a plébá- nián, utóbbi az 1848-as forradalom idején sajnos elpusztult. Szerencsére Bruckner Jenő, Boldog község főjegyzője az 1930-as években vezetett kéziratos helytörténe- ti munkájában a megmaradt iratok érdekesebbjeit átmentette az utókor számára, és feljegyzéseiben az iskolának is külön fejezetet szentelt. Ujváry Ferenc tanító részben apósa – Bruckner Jenő – feljegyzéseire, részben saját kutatásaira alapozva megírta a Boldogi Egyházközség történetét, amely elválaszthatatlan az iskolatör- ténettől. Szántó Lóránt tanító-helytörténész pedig a Boldogi Önkormányzat ké- résére 1996-ban írta meg a község krónikáját a kezdetektől napjainkig.

Így nem volt nehéz dolga e sorok írójának, hiszen csak időrendbe kellett szed- nie a falu krónikáját megírók iskolára vonatkozó feljegyzéseit, ki kellett egészíte- nie a legfrissebb adatokkal, és el is készült a boldogi iskola története. Íme:

1798-ban Mondok Ferenc az első név szerint is ismert boldogi tanító, akinek jövedelme az 1790. évi Canonica Visitatio (egyházi vizsgálat) szerint 225 forint 25 krajczár volt.

Az 1836. november 26-án kelt főszolgabírói jelentésben az alábbi bejegyzések olvashatók:

„Oskolába járó fiú gyermekek száma: 66
leány gyermekek száma: 40

Az oskolák mindenszentek napján kezdődnek és végződnek Kis Asszony nap- ján. Tanítójuknak fizet a Helység 11 Kila rozsot és 15 forintot.”¹

Az 1838. évi Canonica Visitatio azt rendeli, hogy a kántortanító köteles egy segédet tartani.

Az 1844-es bérjegyzéken a kántor a gyermekek oktatásáért 6 forint járandóságot kap. Ugyanitt Hajdu József oskolafűtőként szerepel.²

1870-ben két tantermes iskolát építettek, melyet a tantermek közötti folyosóról búboskemencével lehetett fűteni.³

1886-ban már két tanítója volt a falunak, Cseszkó Károly és Hartay János. A kántortanító (Cseszkó Károly) fizetése 700 forint volt, de ebből neki kellett fizet- nie a segédtanítót is.⁴

Részletes adatokat találunk a község iskolájára vonatkozóan az 1890-es Sematismus Cléri Vaciensis-ben, a Váci Egyházmegye összeírásában. E szerint:

Az oskola jövedelme: 50 forint	Az 1888/89-es tanévben
Tanterem: 2	Tanköteles fiú: 134
Tanítói lak: 2	Tanköteles lány: 121
Faiskola: 1	Római katolikus: 254
Fekete íróasztal: 1	Izraelita: 4
Fali olvasóasztal: 24	Az iskolát látogatója:
Fali térkép: 2	Fiú: 93
Rendes tanító: 2	Leány: 83
Nem képesített: 2	Ismétlő iskolás:
	Fiú: 34
	Leány: 30 ⁵

1903-ban három tanterem lett a boldogi iskola. Való- színűleg ekkor bővítették egy tanteremmel, majd 1908 szeptemberére meg- épült az iskola 4. tanter- me, melynek első tanítója Cseszkó (Boldogy) János volt. 6 Ennek az épületnek fatornyja is volt, melyben kis harang jelezte a taní- tás kezdetét és végét. Ezt a csengettyűt is elvitték 1916-ban hadi célokra.

A négy tantermes, fatornyos öreg iskola, előtte Klárik László és Boldogy János

Osztálykép az 1920-as évek elejéről Balázs Istvánné és Sentényi Alajosné tanítónővel

– A szülők méltó utóda *Sentényi Mária*, aki fiatalon lépett édesanyja örökébe, s dicséretre méltó működésével tanítványai és azok szüleinek szeretetét érdemelte ki rövid eddigi működése során.

– *Becse Károly* 1924. évben került hozzánk, s mindenre felkészült alaposságával közszereteteknek örvend.

– *Acsay Antalné* sz. Kraupa Augusztia 1927. évtől látja el nehéz hivatását, s szelíd lényével leánytanítványait magával ragadja.

– *Ábel András* 1927. évtől az ő szolid, megfontolt egyéniségével, tapintatos magatartásával s mindenek felett kötelességérzetével vívta ki magának mindannyiunk szeretetét...

...Az elemi népiskolán kívül van még gazdasági továbbképző (ismétlő) iskolánk, hová az elemi népiskola 6 osztályát végzett tanulók járnak, s hol (fiúk és leányok) gazdasági irányú képzésben részesülnek szaktanítóik által.”⁹

A 1930-as évek elejéről való osztálykép Boldog Jánossal, mellette két leánya

A nagy álmom, az új iskola építése 1940-ben teljesült. Ebben az évben, június 5-én elkezdték a régi iskola bontását, s az új hat tantermes iskolában amely – a mai korban szinte elképzelhetetlen módon – Ring Kálmán, hatvani építész-mérnök tervei alapján mindössze három hónap alatt felépült, december 10-én meg is kezdhették a tanítást. A hat tanulócsoporthoz Boldogy János, Becse Károly, Juhász Flórián, Ujváry Ferenc, Acsay Antalné és Ábel Andrásné tanította.¹⁰

Az 1940-ben épült Kossuth úti új iskola, jellegzetes csúcsíves bejáratával

Osztálykép Boldogy János igazgatóval és Juhász Flórián tanítóval

A II. világháború sok szenvedést hozott a településre is, előbb a Don-kanyarban, messze szülőfalujuktól harcoló boldogi katonák sorsáért érzett aggodalommal, majd az itt átvonuló frontvonal következményeivel. Ebben az időben az iskolai tanítás többször is szünetelt.

1947. május 10-én meghalt Klárik László esperes-plébános, aki 52 évig volt Boldog lelkipásztora. Több mint fél évszázadon át jegyezte fel hűségesen a boldogi eseményeket a Boldogi Plébánia történetébe, a Historia Domusba. Neki köszönhetjük, hogy sok adat mindmáig pontosan megmaradt e korszak boldogi történéseiről.

∞ A BOLDOGI ISKOLA A XX. SZ. MÁSODIK FELÉBEN ∞

1948. június 16-án államosították a boldogi iskolát is, és nyolc tanulócsoporthoz bővítették. A két új tanítói állásra augusztus 31-én érkezett meg Szántó Lóránt és Szántó Lórántné. A tanítást 8 tanulócsoporthal szeptember 5-én kezdték meg.¹¹ A tanulói létszám az 1951/52-es tanévben már így alakult:

I. osztályos	73
II. osztályos	68
III. osztályos	83
IV. osztályos	56
V. osztályos	80
VI. osztályos	45
VII. osztályos	60
VIII. osztályos	29
Összesen:	494

Ekkor az osztályok még nem voltak megosztva, a feltüntetett létszám egy tanulócsoporthoz jelentett.¹²

A nagy osztálylétszámok és a község fejlődése is indokolta, hogy a faluvezetés 1958-ban egy új iskola építéséről döntött. A hat tantermes új épület Lukács Dezső tsz-elnök javaslatára a termelőszövetkezet által átadott területen, a település akkori északi határán, az Árpád úton épült fel teljes állami támogatásból. Így két beiskolázási körzetet alakítottak ki: az I. sz. „öregiskolába” a település régebbi területének gyermekei, a II. sz. „újiskolába” az ún. „újboldogiaiak” jártak.

A két iskola több mint 10 évig két külön intézmény volt külön vezetéssel és külön tanári karral. Ebben az időben az „öregiskolát” Juhász Flórián vezette, az új intézmény első igazgatójává pedig Brunner Istvánt nevezték ki.

A két intézményt 1971/72-es tanévtől közös igazgatás alá vonták, igazgatója Hegedűs Ernő lett, aki 1963-tól vezette az új iskolát. Ezután az alsó tagozatosok a Kossuth úti, a felső tagozatosok az *Árpád úti épületben* tanultak.¹³

A boldogi iskola fejlődése ezzel új lendületet nyert, sor került az iskolaépületek felújítására, korszerűsítésére, megszűnt a kétműszakos tanítás, az 1980-as évek végén az Árpád úti épület két tanteremmel, tornateremmel és a hozzákapcsolódó kiszolgáló helyiségekkel bővült. Erről a korszakról Hegedűs Ernő nyugalmazott igazgató úr az iskoláról írt gondolataiban részletesen beszámol.

❧ A XXI. SZÁZAD ISKOLÁJA ❧

Az iskola történetében új fejezetet nyitott a millenniumi évfordulóhoz kötődő névadás, ami már a Hegedűs Ernő nyugdíjba vonulásával, 2000-ben kinevezett új igazgató, Krakóczkiné Tóth Éva vezetése alatt történt. A névadó személyére több pedagógus terjesztett be javaslatot, ezek közül az iskolaközösség a fenntartó - Boldog Község Önkormányzata - jóváhagyásával Berecz Antal neve mellett döntött. A névadó ünnepségre 2001. augusztus 16-án, Berecz Antal születésének 165. évfordulóján került sor, amelyen jelen voltak a névadó leszármazottai is.

Erre az alkalomra megújult az Árpád úti épület előtere, ahol a két szertár megszüntetésével Berecz-emlékhelyet alakítottunk ki.

A névválasztás lehetővé tette a közösségi nevelés erősítését a névadó személyéhez kötődő új iskolai hagyományok kialakításával. Berecz Antal leszármazottainak támogatásával létrejött a Berecz Antal Helytörténeti és Kulturális Alapítvány, amely elsősorban az iskola tárgyi feltételeinek fejlesztését tűzte ki célul, de tevékenyen hozzájárul a falu kulturális életéhez és a hagyományok ápolásához is.

A 2000 óta eltelt nyolc tanév során az alsó tagozaton tornaszobát és egyéni fejlesztő szobát alakítottunk ki, játszóudvart hoztunk létre, és alapítványi támogatásból megépült az iskola új kerítése is. A felső tagozatos épület is új kerítést kapott, a többszöri felnyesések miatt korhadásnak induló, 50 éves, fájó szívvel kivágott juharfák helyére fiatal fenyőket és nyírfákat ültettünk, parkosítottunk.

Az iskolaudvar hatalmas, teljes szépségében pompázó, s ezért védetté nyilvánított juharfája körül alakítottuk ki a rendezvényteret és a pihenőudvart. A tantermek nagy része mindkét épületben csoportmunkára alkalmas bútorzatot kapott, s egyre több és modernebb audiovizuális és informatikai eszköz szolgálja a boldogi diákok fejlődését.

Természetesen mi is álmodozunk még jobb, még modernebb, leginkább energiatakarékosan működtethető, felújított épületekről, de az egykori boldogi főjegző szavai ma is szomorúan aktuálisak:

„Sajnos a község minden – az oktatás iránti – áldozatkészség dacára sem képes erre önjelétől, s ezért kénytelen volt az államhoz segítségért folyamodni.”

A pályázati rendszer azonban kiszámíthatatlan és bizonytalan, így *„a mai sivár viszonyok között, hogy mikor lesz mód teljes körű felújításra, tudni alig lehet...”*

A nyolc tanteremesre bővített új iskola épülete napjainkban

A jelenleg 24 tagú nevelőtestület a közel 270 gyermek neveléséről-oktatásáról a legjobb tudása szerint igyekszik gondoskodni. Folyamatosan fejleszti szakmai tudását a legújabb pedagógiai módszerek megismerésével, tanfolyamok, nevelőtestületi tréningek segítségével. Hiszen Széchenyivel együtt azt valljuk:

„Egy nemzet ereje a ki-művelt emberfők sokaságában rejlik!”

*Az 1940-ben felépült hat tantermes boldogi iskola címere az államosításig.
Jelenleg a Boldogy János-teremben látható.*

Vallomások az iskoláról

*„Jó, hogy van, mire emlékezz, ami szép.
Gazdag vagy általa.”*

(Márai Sándor)

BRUCKNER JENŐ GONDOLATAI A NEVELÉSRŐL, AZ ISKOLÁRÓL

„A gyermek megszületik, felnő, s amikor a fiú gyermek 5-6 éves, már a háznál kap foglalkozást, munkát. Vagy libákat őriz, vagy kis testvérét dajkálja, s 7 éves kora elértekor, amikor az elemi iskola I. osztályába kerül, mint teljesen vad alany vár tanítójának oltogatására és – sajnos – nyesegetésére is. ...Igen-igen nehéz a tanító dolga tehát, amikor ebből a vad csemetéből nemes fát kell nevelnie.

Az iskolai évek elteltével kikerül a pajtásokkal az életbe, s ott aszerint választja ki a jót vagy rosszat, ahogyan az alap: a szülői és iskolai nevelés lehetővé tette neki.

Két módot tudok, amit évek hosszú során szerzett (a nép között nőve fel és közöttük élve) tapasztalataimból szűrtem le: hogy nagy nyomot a falusi felnőtt ember életében az iskola és a katonaság hagy.

Meglátszik, hogy valaki az iskolában jó „deák” volt és hogy katonaviselt-e. Mert míg ebben az alkalmazkodni tudás, a nála többet tudó embertársa iránti tiszteletadás, a tekintély tisztelete nyilvánul meg, amabban a feljebbvaló iránti engedelmesség látszik...

Mint érdekes és értékes kuriózumot kell megemlítenem, hogy e község közössége a régiek iránti szeretetéből folyóan szeretettel fogadja a régiek utódjait. Így például hosszú, sok évtizedeken át a „Cseszkó” név él e község tanmesterei között.

Mai kántortanítónk Cseszkó János (aki 1887. évben itt született, iskoláit Budapesten, majd a tanítóképzőt Znióvárán végzte) édesatyja, a „nemzetes úr”: *Cseszkó Károly* 1865. évtől 1913. évben bekövetkezett haláláig 48 éven át volt mindenki által nagyon szeretett s a mai nemzedék által is áldással emlegetett kántortanítója e községnek. Az ő atyja, sőt nagyatyja is e minőségben volt a községben kántortanító.

Kegyelettel mutatom be itt régen általam készített fényképét, mint talán az *utolsó „nemzetes kántort”*, és feleségét, a „nemzetes asszony”-t.

A tantestület munkásságának, működésének méltatása nem e munka keretében illő, nem is czélom, nincs is reá szükség.

A tény az, hogy gyermekeink jövője biztos kezekben van, s ha hivatásuk magaslatán állva, beleszöve a mai korszak követelményeit tanmenetünkbe, s követve magyar szívünk, lelkünk sugallatait beleplántálják e modernnek induló kor gyenge sarjaiba a régi szép idők még szebb eszményeit, összehangoztatván ezekkel a mai kor kívánalmait is, a több tudást, akkor a mi fiaink, leányaink megállják majd a helyeiket!”

Bruckner Jenő
Budapesti Kántortanító

Felesége, a „nemzetes asszony”

RÉGI MAGYAR ÁLDÁS

(részlet)

Áldott legyen a szív, mely hordozott,
És áldott legyen a kéz, mely felnevelt
Legyen áldott eddigi utad
És áldott egész életed.

Legyen áldott benned a Fény,
Hogy másoknak is fénye lehess.
Legyen áldott a Nap sugara
És melegítse szívedet.

Hogy lehess meleget osztó forrás
A szeretetre szomjazóknak,
És legyen támasz a karod
a segítségre szorulóknak.

Legyen áldott gyógyír szavad
Minden Hozzád fordulónak.
Legyen áldást hozó kezed,
Azoknak, kik érte nyúlnak.

Őrizzen hát ez az áldás
Fájdalomban, szenvedésben,
Örömben, bánatodban,
Bűnök közti kísértésben.

Őrizz meg tisztaságod,
Őrizz meg kedvedet,
Őrizz meg Önmagadnak
És a Téged szeretődnek!

∞ PILLANATKÉPEK AZ 1930-AS ISKOLAI ÉVEKBŐL ∞

Az életem egyik nagy eseménye volt, amikor 1938. szeptember első hetében édesapám kezemet fogva az iskolába vezetett. Nagy izgalommal közelítettem az iskolához, majd biztatva, hogy ne féljek, jó helyen leszek, csókkal búcsúzott tőlem. Egy sosem látott ember, Becse Károly tanító úr az osztályterem előtt állva, nagyon barátságosan fogadott, megsimogatta a fejemet, és szeretetteljes szavakkal bekísért az osztályba. Meleg, őszi reggel volt.

Az osztályteremben a fiúk oszlopában az ötödik padban ültem négy másik társammal együtt. A tanító úr a katedrához előrement, és felénk fordulva azt mondta, hogy most elmegyünk a templomba. Mise után visszaérkeztünk az osztályba a szomszédban szálépésnyire lévő templomból, s úgy, mint ezután minden reggel, imával kezdtük a napot.

Tanító úr néhány kedves szóval bevezetett minket az iskolai élet rendjébe. Ezzel elkezdte a nevelést, tanítást.

A templom és a négy tantermes öreg iskola az 1930-as években

Hatvanhét tanulója volt az osztályunknak, egyenlő arányban lányok és fiúk. Valamennyien római katolikus vallásúak voltunk. A tanító urat nagyon gyorsan megszerettük, mert hozzánk mindig aranyszívű volt.

A padosorokban ülő társainkkal az óraközi szünetekben gyorsan összerabátkoztunk. Ebből a barátságból a lányokat kihagytuk. A szünetekben zavarócskáltunk, bújócskáltunk az udvaron, a lányok párokban vagy koszorúban seregték-forogtak, játszottak.

A kolomp hangjára azonnal párosával sorba álltunk, és fegyelmezetten bevoztunk az osztályba, a helyünkre. A magunkkal hozott vászontarisznyából a padra kítettük a fakeretes, kétoldalas, kéttenyérnyi palatáblát, a madzaggal rákötött tengeriszivaccsal, és a palavesszőt. A palatábla egyik oldala vonalas, a másik oldala „kockás” volt. Váltogatva: egyszer írtunk, máskor olvastunk az olvasókönyvből.

Tanító úr a kornak megfelelően – ma úgy mondjuk – fonomimikai módszerrel tanított. Minden hanghoz mozdulatot, arckifejezést mutatott, így maradandóan belopta az emlékezetünkbe a mesészerűen elmagyarázott betűképeket. A betűk összeolvasása nagyon könnyű volt, és jól megtanultunk olvasni. A betűvetést és a számolást házi feladatként is a palatáblára palavesszővel írtuk. Ha tévedtünk, a nedves szivaccsal gyorsan, könnyen kijavíthattuk.

Óra közben, „ha gondunk akadt”, két ujjunk felnyújtásával engedélyt kértünk és kaptunk, s az osztályból kimehettünk „kisdologra” vagy „nagydologra”. Az illemhely az udvar végén volt.

Az osztálytermünk földes padozatú volt, olcsó villanyvilágítással, kályhafűtéssel. A palatetos, vályogból emelt, vastag falú iskolaépületnek négy osztálya volt, délelőtti, délutáni tanítással. Az iskolába mindenki gyalog érkezett, mezítláb vagy használt cipőben. Télvíz idején sokan jóval nagyobb számú csizmában jöttek, mert a dél-előtti tanítás után hazaérkezve gyorsan levetették, kiszedték belőle a szalmát, és a nagyobb lábú, idősebb testvér kapcát csavarva lábára húzta fel, és indult a délutáni tanításra. A pontos órakezdést sokszor nem lehetett betartani, mert a testvér még nem érkezett haza, vagy mert a fali ingaóra megállt, és a tanuló elkésett.

A község házainak sokasága alacsony, vályogfalú, nádtetes volt, az utcákon járda nem volt. A gondos lakosok őszi, sáros időben kévékbe kötött kukoricaízket raktak le felnőtt lépésnyire a házak elé, és erre lépkedve lehetett haladni a „járdán”. A rövidlábú kisdíákok mindig sárosan érkeztek, mert egyet a kévére, egyet közé léptek. A sáros lábbelit az osztály előtt lévő fakéssel dörgölték le.

Déli harangszókor vagy „kicsengetéskor”, az óra befejeztével imádkoztunk, és tanító úr kivezényelt minket az iskola elé. Három irányban párosával sorba álltunk, és köszönés után elbúcsúztunk tanító úrtól, mondván: „Dicsértessék a Jézus Krisztus! Isten áldja meg tanító urat!

Egymás kezét fogva, párosával elindultunk haza, a kijelölt vigyázó felügyelete alatt. Nagy vétkem volt, hogy egyik alkalommal a sáros időben menet közben a páromnak, Kepes Juliskának nem fogtam meg a kezét (azóta sem). Másnap tanító úrnak a vigyázó jelentette, hogy Molnár Lajos az úton rossz volt. A tanító úr kihívott a katedrához a padok elé sokadmagammal, és megfegyvelmezett. Megsimogatta a szőke, félrefésült hajamat, s mondta: „Lajos, máskor fogd meg a Juliska kezét”.

Ebbe az öreg iskolába mindösszesen két tanévet jártam. Erdély visszafoglalása idején – 1940-ben – nyári szünetben új iskolát építettek a régi helyén. Az új iskola Aszódról származó, lovaskocsival szállított, kisméretű téglából épült. Ma úgy látom, hogy a kétszintes, hatosztályos iskolaépület nagyon gyorsan felépült, és a harmadik osztályt Ábelné tanító néni vezetésével már ebben kezdhettük meg.

Nagyon emlékezetes időszak ez számomra, mert a Trianon által elcsatolt Erdélyt visszafoglalták vitéz Nagybányai Horthy Miklós kormányzó hős katonái. Ezen az örömnüpen a falu templomtornyában mindhárom harang fél órán át zúgott. Mi, gyerekek örömmünkben ugráltunk, és a kalapunkat, sapkánkat dobáltuk a levegőbe a templomparton.

A civil tanítókon kívül minden osztályt hittanra tanított *Klárk László esperes-plébános, pápai kamarás*.

Jellegzetes megjelenése, természetes alakja volt: legtöbbször reverendában, nagykarimájú, púpos tetejű, fekete posztókalapban járt. Az elmaradhatatlan, félméternyi hosszúságú szárú csutorás tajtékpipája mindig ott lógott és „működött” a szájában. Nagyon élvezhette a kellemes illatú, nem megbetegítő hidegfüstöt.

Ma már tudjuk, hogy nagyon hűséges volt falujához, mert fél évszázadon át (!) szolgálta a népet, és a két világháború idején sem hagyta cserben a boldogiakat.

A község lakossága nagyon szerette és tisztelte a tanítókat. Megfogadták szavukat és aszerint éltek. A hat osztályt mindenkinek el kellett végezni, és ezen kívül – nem kötelező módon – még két ismétlődő osztály is volt, ahol a mezőgazdaság gyakorlati teendőit és a háztartás munkáit tanulták a diákok. A község lakói nagyon szorgalmasak és vallásosak voltak, életük, tevékenységük, szokásaik áthatották az iskola szellemét is.

Molnár Lajos 4. elemi osztályos csoportképe osztálytársaival és Ujváry Ferenc tanító úrral (M. L. a második sorban balról az ötödik)

Négy évig járhattam a nagyon kedves és azóta is szeretett osztálytársaimmal. Tudtam, hogy a következő tanévet már a hatvani Klébelsberg Kunó gróf gimnáziumban kell kezdenem. Ezidőtájt nagy ritkaság volt a polgári iskolában vagy a gimnáziumban való továbbtanulás. A szülők e falusi közösségben, abban a korszakban nem akartak „nadrágos urat” nevelni. Azon kívül nagyon kellett „iskola után” a gyermeki élő munkaerő az otthoni gazdálkodásban.

Ma, 77. évemben nagyon jól láthatom – többdiplomás szakállatorvosi, többnyelvű, többször megjárt dél-amerikai szakértői gyakorlattal – hogy „...tudod, mi az ERŐ – akarat, mely előbb, vagy utóbb diadalt arat”.

ÉS: „...legnagyobb cél pedig itt e földi létben, EMBER lenni mindig, minden körülményben.”

Boldog, 2008. július 30.

Tisztelettel:

Dr. Molnár Lajos

A boldogi templom és az öreg iskola képe 2003-ban, ahogyan az 50 éves osztálytalálkozóra érkező diákok láthatták

∞ KÜLÖNÖS NYOLC ÉV VOLT AZ ÉN KOROSZTÁLYOMÉ... ∞

Hetedik életévemet töltöttem, amikor 1945 őszén, a Boldogi Római Katolikus Általános Népiskola első osztályos tanulója lettem. A szigoráról híres Boldogy János kántor-tanító volt az osztályfőnökünk. Ő minden évben az elsősöket tanította.

A háború utáni „békeévet” kezdtük. Már nem kellett rettegve járni községünk utcáin, mint az átvonuló II. világháborús front ideje alatt. '45 augusztusában apukám is kiszabadult az orosz fogságból, a Fekete-tenger melletti Constancában. Köszönhette ezt a hastífusz által leromlott szervezetének, ami miatt nem vitték kényszermunkára. Csontsoványan érkezett haza, de hála Istennek, sikerült meggyógyulnia.

Az első osztályban 70 körüli létszámmal indultunk. Voltak közöttünk osztályismétlősök is, akik a nehéz körülmények miatt nem járhattak rendszeresen iskolába. Szüleimnek késői gyermekeként születtem, nagyon félnék, egyedüli lányka voltam. Még a háborús félelmek is éltek bennem, amikor a kertszomszédék földbunkerében, majd egy rokon család pincéjében vésztük át anyukámmal a felettünk zajló tűzharcot, összezsúfolódva, sokadmagunkkal együtt.

Az iskolakezdéskor, amikor megérkeztem szülői kísérettel, az ismétlős lányok engem közrefogtak, maguk közé ültettek és bátorítottak. Mi még palatáblán írtunk, palavesszővel. Így tanultuk meg a betűvetés tudományát, meg a számok ismeretét. Az órakezdés előtt az osztálytársak közül volt egy kinevezett „vigyázó”, aki felügyelt a rendre. Egy pálcával mutatta nekünk a falitáblán a képekkel illusztrált betűket, amiket mi hangosan skandálva, kórusban gyakoroltunk, a képi jeleket is megelevenítve. Ugyanígy tanultuk meg az egyszeregyet is.

Amikor megérkezett a tanító úr az órakezdésre, katolikus köszöntéssel üdvözöltük, majd imával kezdtük a napot. Az órákon nagy volt a fegyelem, hátra tett kézzel, egyenes derékkel ültünk a padokban, és bármi közlendőnk volt, felnyújtott karral, két ujjal jelentkeztünk. Aki legjobban viselkedett az órán, vagy sokat jelentkezett, az szorgalom jegyet kapott, ami egy szép kis kép volt versikével az alján.

Emlékszem, az első számtan házi feladatnál nagyot hibáztam. 1-es számmal kellett teleírni a palatábla kockás felét, és mire kész lettem a feladattal, akkor derült ki, hogy fordítva írtam az egyesek kampóját. Le kellett törölnöm az egészet, és újra leírni, ami nekem akkor nagy fáradságomba került.

Másik emlékezetes élményem egy bemutató tanítás volt. Számtanórán, a hatos padokban ülve, sorba kérdezett a tanító úr. Nagyon izgultam, hogy helyesen tudok-e válaszolni a szülők előtt. Tőlem nem összeadást, vagy kivonást kérdezett, csak azt, hogy, „melyik a legszebb szám”. Meglepődve azt feleltem: „az 5-ös”. Azt is kérdezte, hogy miért, de arra már nem tudtam magyarázatot. Máig sem tudom, lehet,

hogy mert szögletes és kerekded is? Pedig az 5-ös abban az időben még osztályzatként a legrosszabb jegy volt.

Különös nyolc év volt az én korosztályomé. Az alsó tagozatban legtöbbször egyeseket kaptam, mert akkor az volt a legjobb érdemjegy. A felső tagozaton egy ideig 7-től 1-ig, majd 5-től 1-ig értékelték a tudásunkat, ahol a nagyobb számok a jobbak, a kisebbek a rosszabb jegyeket jelentették.

Haladtak az iskolaéveim, többnyire kitűnő tanuló voltam példás magatartással. Egyedül a tornával álltam hadilábon. Csak a magasugrást és a gimnasztikai gyakorlatokat szerettem. Versenyfutásban az utolsók között kullogtam, kettes létra átmászást sosem vállaltam, mert szédültem a magasban. Tornaterem híján jó időben a templomparton vagy a hőskertben tornásztunk. A bőszknyás lányok Mészáros Margit tornatanárnő ötletére a rózsaszín, térdig érő bugyogójukban ugrottak magasat, hogy ne verje le szoknyájuk a lécet.

*Az öreg iskola a kántorházzal
Tornaóráról vezeti be bőszknyás, mezítlábas tanítványait az iskolába
Bitter tanár néni a templompartról*

Az osztályban csak páran voltunk „szűk ruhások”, de mindenben igyekeztünk hasonlítani boldogi viseletes társainkhoz. *A farsangi napokban barátnőimmal még ruhát is cseréltünk*, így mentünk iskolába. Hasonlóan viseltük a fejkendőnket, kabát helyett hidegben „bekecset” hordtunk, kukoricafosztásból készült szatyorban hordtuk tanszereinket. (Kisbőrönd táskámat inkább félretettem.)

Egyik téli reggelen, még alsós koromban csikorgós hóban kellett menni iskolába. A kezem a kapukilincshez ragadt, olyan hideg volt. Apukám - saját iskolás korát felidézve – frissen sült, meleg krumplit rakott a zsebembe, hogy fázós ujjaimat azzal melegessem. Sírva mentem az iskolába, hogy ki fognak nevetni a többiek. Így már házunk közelében, a Kálvária utca végén lévő saroknál elhajítottam a jó melegítő alkalmatosságot.

Pár éve egy ismerős tanár, jászfényzarui jóbarát megajándékozott verses kötetével. Az általa írott versből idézem fel sült krumplis emlékemet:

*„Sült krumplit fogdosok,
melegítem kezem,
majd ha felmelegszik,
a krumplit megeszem.*

*Kesztyűre nem teltet,
Sem meleg ruhára,
Finom falat helyett
Csak meleg krumplira...”*

(Zsámboki László)

Ma már tudom, hogy kár volt eldobni azt a jó meleg krumplit! Úgy látszik, máshol is szokásban volt ez a módszer...

A háború utáni évek változó korát éltük. Ez az iskolában is megmutatkozott. Tanulmányaink első éveiben katolikus vallásunk szellemében tanultunk. Reggelente az iskolával szomszédos templomban szentmisével kezdtük a tanítási napot. Az idősebbeknek „Dicsértessék!”-et köszöntünk, az osztályteremben a tábla fölött feszület függött. Negyedik osztályos korunkban államosították az egyházi iskolákat. A kereszt helyére csillagos címer került, a szovjet és magyar vezetők arcképével keretezve, szocialista jelszavakkal feliratozva a falak. Rajk László kép is volt, de egyszer, óra közben jöttek és leszedték... Egy idő múlva a „nagy Sztálint” gyászoltuk... Választáskor csasztuskákat énekeltünk a szavazóhelyeken.

Ötödik osztálytól úttörők lettünk, tanárainkat és az úton a járókeleket az „Előre!” úttörőkösöntéssel üdvözlöttük. Nem nagyon tudtuk megszokni, sokat kuncogtunk, inkább választottuk a „Jó napot kívánok!” megszokott köszönési módot.

Az orosz nyelv tanítását is bevezették. Dán Gyula tanár úr, kedves, humoros egyéniségű fiatal tanár ismertette meg velünk az orosz ábécét. Ekkor változott meg az alsó tagozatban megtanult dűltbetűs zsinórírás is álló, kerekded betűs írásmódra. Majd Dán tanár úr máshová ment tanítani, és az akkor érkezett új orvos felesége, dr. Bitter Istvánné, született Lévai Ilona, a színésznői szépségű, fiatal budapesti tanárnő lett az osztályfőnökünk a további három évben. Ő vette át a nyelvoktatást, magyart és oroszot tanított nekünk, majd történelmet, alkotmánytant. Nagyon szeretett minket, az első ballagó osztálya voltunk. A 30 éves és 50 éves iskolai találkozónkra is eljött közénk, s a „nyolcadik X-en túl” még mindig olyan temperamentumos, mint hajdanán volt. Felidéztek a régi emlékeinket, és jókat mulattunk a régi történeteken...

Bitter tanár néni fiatalon boldogi ruhában...

és boldogi ruhás, egykori tanítványai között az 50 éves osztálytalálkozón

Abban az időben a politika is jelen volt a dolgozatírásainkban. Írtunk békekölcsön-jegyzésről, „Rákosi pajtás” születésnapjára boldogi hímezsmintás rajzot készítettünk. Egyik dolgozatunk címe ez volt: „Hogyan járul hozzá édesapám az őszi mélyszántás mielőbbi befejezésével a 3 éves terv megvalósításához?” Hiába mondtam, hogy az én apám szabómester, nem szokott szántani, azt a választ kaptam, írjam le úgy, hogy elképzelem, mintha szántóvető lenne. Egy korábbi, alsó tagozatos fogalmazásunknál is hasonló gondom támadt. „Egeret fogott a cicánk” erről kellett írunk. Igen ám, de nekünk nem volt cicánk! Apukám galambokat

tartott, s a szomszéd macskák olykor megdézsmálták az állományt, ezért ő nem kedvelte a cicákat. Helyettük egérfogóval fogta meg az egeret... Így én ezt a változatot írtam le. A mélyszántást viszont nem tudtam másképp megfogalmazni...

Volt egy nagyon kedves, budapesti földrajztanárunk, Gólicz Ferenc tanár úr. Szervezett nekünk egy kirándulást az Országos Mezőgazdasági Kiállításra ötödikes korunkban. Az egész iskolából csak 5 fiú és két lány jelentkezett. Köztük én is. Akkor még a boldogi szülők nem engedték ilyen utakra a gyermekeiket, féltve őket a városi forgatagtól. Nagy élményem volt a kiállításon az ötmázsás disznó bemutatása, az utána következő állatkerti séta és az úttörővasúton való utazás. Egyszer lehetőségem lett volna a jó tanulásért a parlamenti úttörőkarácsonyon részt venni, de félnkségem miatt lemondtam erről a szép élményről, amit utólag nagyon megbántam...

Nevelőinkre – akiket az 1950-ben és az 1953-ban végzetek osztályképeinek segítségével mutatok be – még a 70. évemhez közelítve is nagy szeretettel emlékezem. Köszönet nekik értünk végzett, fáradságos munkájukért!

Tisztelettel:

Tóth Lászlóné Zsíros Mária

Nevelőink: Szántó Lórántné, Ujváry Ferenc, dr. Bitter Istvánné osztályfőnök, Becse Károly igazgató, Zsolyomi Pálné (Mészáros Margit), Juhász Flórián, és mi, 8. osztályosok 1953-ban

*Az 1950-ben végzetek osztályképe, az első sorban ülő tanárok balról jobbra:
Mustó Éva, Juhász Flórián, Mészáros Margit, Becse Károly, Csomor Mária,
Gólicz Ferenc, Dán Gyula*

∞ GONDOLATOK AZ ISKOLÁRÓL ∞

1954-től 57-ig dolgoztam a boldogi I. sz. Általános Iskolában, 1955 szeptemberétől két évig voltam az intézmény igazgatója. Nehéz körülmények között dolgoztunk. A pedagógusmunka egyébként sem könnyű. A nehézségek okai mindig az adott kor társadalmi viszonyiban gyökereznek.

Az ötvenes években az oktató-nevelő munkát a vesztt háború okozta szegénység befolyásolta, amelyet még súlyosbított a Rákosi-féle szerencsétlen gazdaságpolitika, továbbá az általános iskola lehetőségeit meghaladó ideológiai követelmények. A hatalom a „maradék-elv” alapján látta el anyagiakkal a kultúrát.

Emlékezetem szerint Boldogon az '50-es években a tanulók összlétszáma évenként 500 fő körül alakult. Inkább felette, mint alatta. Főleg, ha figyelembe vesszük, hogy az 1956/57-es tanévben első osztályba léptek a „Ratkó-gyerekek”. Ideális körülmények között ez 16 kb. 30 fős osztály. Minden csoportot azonban

nem tudtunk megbontani még úgy sem, hogy két váltásban dolgoztunk. Ennek nemcsak a tantermek adott száma volt az akadálya, hanem a pedagógushiány is. Égetően szükség lett volna tehát egy másik iskolaépületre és több nevelőre. Megosztottunk tehát annyi csoportot, amennyit a körülmények engedtek. A megosztásnál nem mindig lehetett figyelembe venni a pedagógiai szempontokat. Általában a 60 fő feletti osztályok bontására kerülhetett sor. Egyik tanévben úgy alakult, hogy az 5. osztály bontásánál létrejött egy kb. 35 fős leányosztály. Emlékezetem szerint ebben kilenc kitűnő tanuló volt.

Délelőtt-délután tanítottunk tehát, és népes osztályokban. 1956-ban a 8. osztályhoz 56-58 tanuló tartozott. E körülmények ellenére eredményesen lehetett dolgozni, nagyon kevés volt a deviáns gyerek. Az érdeklődő, tanulni akaró többség ezeket a csoporton belül elszigetelte.

Lehet, hogy nem minden kolléga ért velem egyet, de a boldogi gyerekek között az átlagosnál több volt a tehetség. Ez a véleményem csak megerősödött, amikor olyan munkakörbe kerültem, amely lehetőséget adott az összehasonlításra. Utaltam arra a leányosztályra, a kilenc kitűnő tanulóval. Hasonló arányok más csoportokban is előfordultak. Még valami: amikor átlagon felüli tehetségekről szólok, nemcsak az értelmi képességek milyenségére gondolok. Ezzel együtt bizony természetes intelligenciát is tapasztaltam.

Ennek ellenére az 50-es évek közepén alacsony volt a tovább tanulók száma. Legalábbis kevesebben tanultak tovább, mint ahányan arra alkalmasak lettek volna. Nyilván később változott a helyzet.

Amit itt elmondtam, 51-54 évvel ezelőtti állapotokra, tényekre vonatkozik. Semmilyen forrás nincs a birtokomban, pusztán az emlékezetemre, emlékeimre támaszkodhattam. Ha valamiben tévedtem, elnézést kérek.

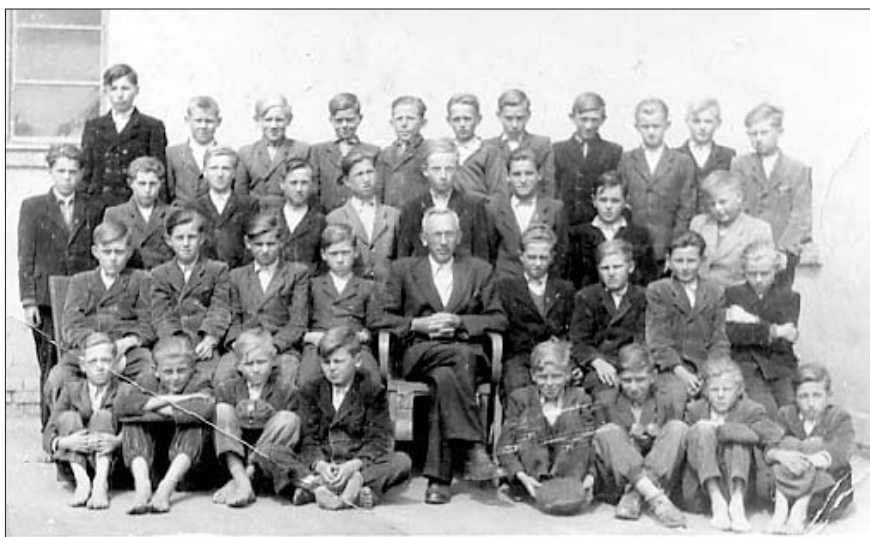
Oravecz József

Oravecz József tanár úr és harminchét 6. b osztályos leány

Tablókép az 1956-57-ben végzett tanulókról
Tanáraik: Szántó Lóránt, Ujváry Ferenc, Szentgyörgyi Margit, Oravecz József igazgató,
Becse Károly osztályfőnök, dr. Bitter Istvánné, Juhász Flórián, Brunner István

Örvenéves osztálytalálkózón 2007-ben

∞ EMLÉKEK BOLDOGRÓL... ∞

„...Amint fogy-fogy a jövődő,
egyre-egyre drágább a múlt!”
(Babits)

1957. augusztus 16-án, gyakorlóévesként jelentkeztem először Boldogon, még az öreg iskolában. A falu már az első pillanatban megtetszett. Takaros, tiszta házak, porták, gyönyörű fasor a főút mellett. Az út végén a templom, mellette az iskola. Meglepetésemre emeletes.

Korabeli utcakép (Rákóczi út), itt-ott még nádfedeles házakkal

Második alkalommal, mikor mentem, már mindenkinek köszöntem. Mint kiderült, még a 7-8. osztályos lányoknak is, mert gyönyörű népviseletben, kendőben vagy sima, fonott hajjal idősebbnek gondoltam őket. A családlátogatás alkalmával aztán elmondták, hogy ők is idősebbnek tartottak engem, pedig csak 18 éves voltam.

Mikor a tanévnyitón megláttam a kislányokat népviseletben, majd elájultam, olyan aranyosak, szépek voltak, mint a babák.

A kedves kolléganő, Petrovics Julianna és osztálya

Fiúosztályt kaptam, másodikosokat. (Mindvégig meg is maradtam másodikos tanítónak.) Én akkor úgy éreztem, meg kell váltani a világot. Semmi sem maradhat a régiiben.

Olajjal bekent padlósak voltak a tantermek, vaskályhákcal. A fiúkkal felmostuk az olajat a padlóról, ne szívjuk be az olajgőzt. Bevezettem a váltócipőt.

A csupasz ablakokra fehér képettyes krepp-papírból színházi függönyöket készítettem. Terítőt tettem az asztalra, cserepes virágokat hozattam be.

A faluban akkor csak egy köves út volt, a többi nem. Járda sem volt. Mikor beköszöntött az őszi, esős idő, mindenhol ragadós sár lett. Elképzelhető, hogy ilyen sáros faluban még a váltócipő használata mellett is milyen poros volt a tanterem. A fehér krepp függöny hamarosan fekete lett, de nem szakították le a gyerekek. Nagyon vigyáztak rá.

A hátam mögött már szóltak az igazgatónak, hogy szóljon nekem, mert nehéz a takarítás. Volt egy bölcs, idős kolléga, aki azt mondta: „Fiatalt hagyni kell, majd kinövi...” Úgy is lett. Julka nénivel újra olajoztuk a tantermet, leszedtem a függönyöket, visszaállt a régi rend.

A tantestület, ahová kerültem, csodálatos volt. Összetétele korosztályonként vegyes: idősek, idősebbek, fiatalok. Idősebb kollégáim segítettek, irányítottak. Tisztelettel, szeretettel gondolok rájuk, s köszönöm nekik gondoskodásukat. A szülőikkel, gyerekekkel hamar megtaláltuk a hangot, szeretetet adtam, szeretetet kaptam.

1958-ban házasságot kötöttünk az igazgatómmal, Brunner Istvánnal.

Tanárok: Juhász Flórián, Lenkey Gyula, Petrovics Julianna, Brunner István igazgató, Szántó Lóránt osztályfőnök, Kondek Margit, Varga László, dr. Peér István

Már ebben az évben felvetődött, hogy kicsi az emeletes öreg iskola, nem felel meg az újabb követelményeknek. Bővíteni kellene. Majd olyan határozat született, hogy a falu szélén felépül egy új iskola pedagóguslakásokkal, mert arra is szükség volt. Így esett a választás az Árpád utcára, ahol akkoriban osztott telkeket a tsz, s még sok volt az üres telek.

Előbb elkészült az iker pedagóguslakás. 1959. március 2-án már újszülött kislányunkkal költöztünk oda. Közben épült az új, emeletes iskola is. Nagy dolog volt ez akkor, hiszen falun emeletes iskola, vízvezetékekkel, vízőblítéses WC-vel, igazgatói lakással... Kevés hely dicsekedhetett ilyen iskolával.

Nyár végén már beköltözhattünk az új igazgatói lakásba, mert a férjemet, Brunner Istvánt nevezték ki az új iskola igazgatójának.

Az első tanévet 1959 szeptemberében kezdtük. Szép tágas tantermek, igazgatói iroda, nevelői szoba, előadóterem, szertárak, széles folyosók várták a nevelőket és a gyerekeket. A szülők és a gyerekek is örültek, hogy „közelebb jött hozzájuk” az iskola, hiszen a környék gyerekei e tanévtől kezdve ide jártak. A tantestület fiatal volt, az átlagéletkor kb, 25 év, s a régi iskolából átjött és időközben felvett fiatal nevelőkből állt.

Az iskolaavatásra 1959. szeptember 24-én került sor. Emlékszem, én egy barátancot tanítottam be. Ehhez egy babadozoz kellett, amiben a babák alszanak, de a zene hallatára felébrednek, és tánca perdülnek. Az avatást megelőző napon készült el a doboz az emeleti műhelyben. Az ünnepély előtt akarták lehozni az udvarra, de senki nem gondolt az izgalomban arra, hogy kifér-e a műhelyajtón. Nem fért... Ezért az ablakon kellett leengedni, aztán a közben történt sérüléseket gyorsan helyrehozni... Már érkeztek a vendégek, amikor a férjem és Lenkey kolléga még ingujjban javították... Ekkor jött volna jól néhány higgadt, tapasztalt kolléga segítségével.

Az ünnepség hála istennek, szépen lezajlott, az utána következő fogadáshoz a szomszédok sütötték a rétest, a kenyeret... Szép emlék, hogy éppen ekkor, ott tette meg 8 hónapos lányunk az első önálló lépéseit kedves kolléganőm, Petrovics Julianna segítségével.

Avató ünnepség az új iskola hátsó udvarán

Az iskola tárgyi feltételei jók voltak, központi keretből még pianínónk is lett. Majd később televíziót is kaptunk, ami nagy szenzáció volt, még a szomszédok is az iskolába jártak TV-t nézni.

Hamarosan megkezdődött a kopár iskolaudvar beültetése fákkal, bokrokkal. Elkészült az iskolai kézilabdapálya, ahol a gyerekeken kívül férfi kollégáink is igen jól szórakoztak. Rossz idő estén az asztalitenisz is igen kedvelt volt.

A szakmai munkába sok energiát fektettünk. Elköteleztünk, igazi jó pedagógusok alkották a testületet. Az alsó tagozatban járási órabetűmutatókat tartottunk. Az idejövő kollégák úgy nyilatkoztak, hogy „rejtett gyöngyszemeket” találtak Boldogon. Rengeteg saját készítésű szemléltető eszközt használtunk.

Az 1961/62-es tanév első osztályosai az új iskola bejáratánál,

és egyikük, Zsíros István első képe

Az iskolai munkán kívül még sok egyéb elfoglaltságunk is volt: nemcsak színdarabot, táncot tanítottunk, hanem mi magunk is szerepeltünk. A Községi Könyvtár vezetőjeként is dolgoztam, ahol a takarító és a fűtő szerepét is én töltöttem be. Voltak nehézségeink is. Nem volt óvoda, napközi, étkezési lehetőség sem, kicsi gyermekeink nevelése ezért még nagyobb nehézségekkel járt. De fiatalok voltunk és boldogok! Örültünk az apró sikereknek és a kis örömeinknek is, és annak a rengeteg segítségnek, amit a felénk irányuló szeretet jeleként kaptunk a boldogiaktól.

Soha el nem múló hálával és szeretettel emlékezem „Pekó” Örzse néni kalácsára, Futóné Bözsike rétesére, Kalmár néni kenyérére és ételeire, a szomszédok, a szülők és a gyerekek ragaszkodására. Hálával tartozom volt kollégáimnak is, különösen Julikának, aki rengeteget segített a lányom nevelésében. Emlékeim között még maig elevenen él Gál Istvánné, Klárika, a hivatalsegédünk. Ő tényleg az iskolához, a tantestülethez tartozott. Nemcsak takarított, hanem nagyon sokat segített nekünk. Mindig számíthattunk rá, váratlan helyzetekben is feltalálta magát.

Az iskolában még nem volt telefon, így – igen ritka esetben – a telefonhívás miatt a postára kellett menni. Nem lévén az iskolában szabad pedagógus, Klárikát kértük meg, hogy ügyeljen az osztályra, míg távol vagyunk. Ő a rábízott feladatot maximálisan megoldotta, még szorzótáblát, olvasást is gyakoroltatott.

Bejárt neki segíteni az anyósa, akit a szomszédasszonyom „édesnének” szólított. Én azt hittem, a neve Édes néni, így szólítottam hát én is. A megszólítást hamarosan az egész tantestület átvette, így lett ő a mi „Édesnének” is. Örült neki.

1963-ban családi ok – édesanyám betegsége – miatt kellett hazajönni Hortra, egyébként soha nem jöttünk volna el Boldogról. Most is büszkék vagyunk a szépen fejlődő falura, az iskolára, az eredményekre.

Jelenleg mindketten nyugdíjas éveinket töltjük, Hort díszpolgárai vagyunk, túl az aranydiplománkon. Két gyermekünk családja, négy unoka és egy dédunoka teszi széppé most az életünket.

Jó érzéssel tölt el, hogy volt tanítványaink még mindig meghívnak a találkozókra. Személyes meghívásukat igen nagyra értékeljük, és köszönjük! Kívánjuk, hogy az elkövetkező 50 év is legyen tartalmas, eredményes, színes, vidám, hogy Ti is boldogan emlékezhettek a múltra!

Hort, 2008. augusztus 11.

Brunner Istvánné Virág Klára és Brunner István
tanító volt igazgató

∞ 35 ÉVEN ÁT VOLTAM IGAZGATÓJA... ∞

Az évfordulók alkalmat kínálnak a hosszabb-rövidebb időtartamot felölelő visszaemlékezésre is.

1963-ban kerültem a boldogi II. sz. iskola élére, ahol két év megszakítással 2000. augusztus végéig dolgoztam igazgatóként.

A 35 év alatt történtek áttekintése nagyobb terjedelmű dolgozatot igényelne, ezért csak néhány, általam fontosnak tartott eseményre, intézkedésre térnek ki – a teljesség igénye nélkül.

Az első osztályos lányok 1967-ben az új iskola bejárata előtt. Szűcs Erzsébet tanítónővel. Akkor még „divat” volt az iskolaköpeny...

A két iskola összevonása után: az 1973-ban végzetek csoportképe az „öregiskolában”

Az 1974-ben végzett „új iskolások” csoportképe

A két külön igazgatás alatt működő iskola összevonására 1971-ben került sor. Ez lehetővé tette a szaktanárok munkájának jobb kihasználását. Addig az iskolákban a szakosan leadott órák aránya 55%-62% között mozgott, a közös igazgatást követően ez 90%-ra emelkedett.

Majd az 5-8. osztályok Árpád úti, az 1-4. osztályok Kossuth Lajos úti iskolába helyezése révén a szemléltető eszközállomány is lényegesen hatékonyabban szolgált a nevelő-oktató munkát.

Megszűnt a két iskola tanulói körében korábban tapasztalható már-már egészségtelen rivalizálás, megkezdődött a jó baráti, pajtási közösségek kialakulásának folyamata.

Az összevonás kedvezően befolyásolta a tanulók magatartásának fejlődését, a tanulmányi átlagokat, a járási, városi, megyei tanulmányi-, kulturális- és sportvetélkedőkön elért teljesítményeket.

A négy illetve hat tantermes iskolaépületekben térelválasztással alakítottuk ki a 8-8 osztály befogadására alkalmas helyiségeket. Megszüntettük a délutáni tanítást.

Kedvezőbbé vált a helyzetünk, amikor a Kossuth L. út 13. szám alatti ingatlanon újabb 3 tanterem és egy étterem kialakítása vált lehetővé. Az Árpád úti épületben a két új tanterem és a tornaterem átadása a nevelő- oktató munka fejlesztésének újabb lehetőségeit nyitotta meg. A tanulószoba és a napközi befogadóképessége jelentősen

bővült, önálló könyvtárszoba és nyelvi laboratórium kapott otthont. A rendszeres testedzés a lakosság számára is elérhetővé vált, évszaktól függetlenül.

A számítástechnika tanítását egy ablak nélküli kis teremben kezdtem meg a termelőszövetkezettől kölcsönkapott géppel. Később 4 db Commodore 16- os, majd 5 db PC gép is rendelkezésre állt, azután jöttek a korszerűbbek.

A tárgyi feltételek javítása mellett a tanári kar szakmai-pedagógiai képzésére is nagy gondot fordítottunk, hogy az iskolánk képes legyen az új módszerek befogadására és alkalmazására. Ezek a továbbképzések vizsgával zárultak, és a tanultak felhasználása nevelőmunkánk eredményességét tovább fokozta.

Kiemelt nevelési feladataink között szerepelt a szülői ház szeretete, községünk népi hagyományainak őrzése, anyanyelvünk ápolása, nemzeti értékeink megismertetése, megbecsülése és a nemzeti öntudat fejlesztése. Bevezettük osztályfőnöki órákon az erkölcsstan tanítását és önálló tantárgyként a viselkedéskultúrát. Szintén új tantárgyként kapott helyet a tánc- és mozgáskultúra.

A gyengébb képességű és a tanulásban lemaradt gyermekek számára felzárkóztató korrepetálásokat tartottunk. A magántanulókkal otthonukban foglalkoztunk.

Az 1983-ban végzettek csoportképe

Tanárai: Ivanics János, Lisztikné Iván Terézia, Bóna Klára, Katonáné Kármán Katalin, Hegedűs Ernő igazgató, Molnár István, Sós Istvánné, Nagyfejeő Gizella, Friedrich Tünde, Gébringer Béláné és Bálint Sándor. Hivatalsegéd: Gál Istvánné

A jó képességű tanulók fejlesztése érdekében és a gyengébbek segítése céljából anyanyelvi, matematika, idegen nyelv és történelem tárgyakból képesség szerint bontott csoportokban tartottuk az órákat. Bevezettük a könnyített és gyógytestnevelési foglalkozásokat. A hátrányos és veszélyeztetett helyzetben levő tanulók sorsát kitüntetett figyelemmel kísértük.

Úgy érzem, hogy a lelkiismeretes munkát végző kollégáimmal, az együttműködésre kész szülőkkel, a tanulói és közösségi szervezetekkel, művelődési házzal karöltve, a fenntartó által biztosított anyagi bázison derék, becsületes, hazaszerető, a továbbtanuláshoz szükséges alapokkal bíró fiatalokat neveltünk és bocsátottunk ki az iskolából az elmúlt évtizedekben, ahogyan ez elismerésre méltóan napjainkban is történik.

Boldog, 2008. július 24.

Hegedűs Ernő
nyugalmazott igazgató

Az új iskola a bővítést megelőző időszakban, az 1980-as évek közepén

Az 1986-ban tornateremmel bővített Árpád úti épület 2000 őszén

1995-ben, húszéves osztálytalálkozón megjelent tanáraink: Bálint Sándor, Timkó Gyula, Molnár István, Hegedűs Ernő, Ivanics János, Dr. Czegka Miklósné, Kővári Jánosné, Balogh Imréné, Kocsis Istvánné, Bálint Sándorné, Medveczky Lászlóné, Timkó Gyuláné, Friedrich Tünde, Hegedűs Ernőné

Igazgató úr és felesége jótékonyági bálban

Nem könnyű feladat egy embernek a múltjában, emlékeiben kutatni, hogy ne a kevésbé érdekes történetek, hanem a legérdekesebbek kerüljenek az érdeklődők elé.

Mi, a Bálint-házaspár 35 évig aktívan (remélem!) vettünk részt a boldogi iskola mindennapos munkájában. Erről az időről egy regény nagyságú anyagot lehetne írni...

Én kb. 25 évig voltam a szaktanári munkám mellett a helyi úttörőcsapat vezetője. Ha a politikai követelményektől eltekintünk, akkor elmondhatjuk, hogy mozgalmas, emlékezetes, vidám években volt részünk.

Izgalmas események közé tartozott az évenként megrendezett Ujváry-tanyai rendezvény (a sereggel), a hulladékgyűjtés, a nyári táborozás, a különböző kirándulások, karácsonyi, farsangi rendezvények, az avatási ünnepélyek, egyéb társadalmi munkák (pl. facsemeték ültetése).

A 6-14 éves gyermekek sajátja a romantika igénylése, szeretete. Próbáltunk erre építeni. Ha találkozom volt tanítványaimmal, általában felidézik úttörő múltjukat, élményeiket, melyekre még most is szívesen emlékeznek.

Olyan paprikás krumplit az anyukák s nagymamák „nem tudtak” készíteni, mint az *Ujváry-tanyán főzött ebéd*. Pedig a szakácsok (katonák) néha kissé illuminált állapotban főzték a „finom” étket. Volt mozgókonyha, vizes lajtoskoci, több sátor, rádiók, aggregátor, zene, hatástalanított fegyverek, focimeccsek, számháborúk, vetélkedők. A 2-3000 méteres kifelé tartó utat érdekes akadályok tették izgalmassá. Sok fotó tanúskodik ezekről a vidám napokról...

Jó tanács kollégáknak! Amit egy pedagógus télen könnyelműen megígér, azt a gyerekek nyáron irgalmatlanul bevasalják! Így jártam én is egyszer. Megbeszél-tük, hogy a nyári szünetben kb. 3 napra kimegyünk az Ujváry-tanyára, viszünk sátrakat, főzünk, játszunk s jól érezzük magunkat. Őrsvezetőkkel mentem ki egy meleg, szép júniusi napon. Nagy lendülettel készítettük a sátrakat, bekerítettük spárgával, melyre üdítő, sörös kupakokat fűztünk, ez volt a „riasztórendszer”. Vidáman telt a nap, főztünk, rőzsét gyűjtöttünk (szerencsére sokat!), énekeltünk, játszottunk. Estig nem is volt semmi baj. Na, de mikor az esti őrségre került sor! Nappal, a beosztás készítésénél még nagyon bátrak voltak, de ahogy beállt az est, és elcsendesedett a tábor, egyre jobban elbátortalanodtak. Éjfél felé hallom, hogy a két ór már kezd rémképeket látni: „Nézd csak! Ott a fa mögött áll valaki! Te nem látod? De, most már én is látom! Szóljunk a tanár bácsinak!” Közben távoli nyögések hallatszottak, ami a rémületet csak fokozta. (később kiderült, hogy ők voltak a közelben...) Erre én átvettem az őrséget, és a fiúkat beküldtem aludni. Nem tiltakoztak... Én pedig örködtem és raktam a tüzet, mert bizony egyre jobban szükség volt rá... Nagyon lassan, keservesen telt az éjszaka. Mire a táborlakók a reggeli nap fényében hunyorogva ébredezni kezdtek, én éhes, szomjas, fáradt, álmos és a füsttől szépen leburnult voltam. Kiderült, hogy mindenki félt, de győ-zött rajtuk a fáradtság... Elhatározták, hogy nem maradunk, hanem pakolunk, és „húzzunk haza, mint a vadlibák”...

Volt több hasonló éjszakai kalandunk is a remekül működő csillagász szakkörrel, amely jó kapcsolatot ápolt az Uránia Csillagvizsgáló Intézettel. Vezetői, dr. Kulin György professzor és Zombori Ottó még egy tükrös távcsővel is megaján-dékoztak minket, amit egy három főből álló diákközösség az én vezetésemmel, vonaton hozott haza. Vigyáztunk rá, mint a hímes tojásra!

Egyik alkalommal esti kirándulást tettünk az Urániában. Napnyugtakor ke-rékpárral betekertünk Hatvanba, a vasútállomásra, ott letétbe helyeztük a jár-gányokat, és felvonatoztunk Pestre. Már az esti utazás is élmény volt, hát még a kivilágított Keleti pályaudvar, s az Erzsébet hídról a fényárban fürdő Budapest! Gyalogosan vágunk neki a Sánc-hegynek, ahol a csillagvizsgálóban már vár-tak bennünket. Az esti égbolt fürkésztését a holdra szállásról szóló filmvetítés követte, majd indultunk haza, egy kora hajnali vonattal. Gyalog mentünk, és futottunk a Keletiig, így is majdnem lekéstük a vonatot, amit egy gyorsabban futó és kitartóbb fiúkból álló követség tartott vissza a kalauznak könyörö-gve, akit végül két járőröző rendőr vett rá, hogy még ne indítsa a szerelvényt... Hála nekik, lihegve, teljesen kifáradva, de felszállhattunk a vonatra, ahol örömmel még énekeltünk is. Gödöllőnél már teljes csend volt, a gyerekeket elnyomta a

fáradtság, Turánál egyenként kellett felrázni mindet! Hazafelé bringázva a boldogok már vitték az árut a piacra, csodálkozva, hogy mi mit keresünk ilyenkor az országúton...

Az új távcső felkeltette a gyerekek érdeklődését. Gyakran elővettük, ha jó idő ígérkezett. Kimentünk a Zagyva-partra meg az új temető felé, hogy ne zavarjon a vizsgálódásban a falu fénye. Egyszer valaki kitalálta, hogy a művelődési ház tetejéről jobban látnánk. Rávettek, hogy menjünk fel. Én belementem a nem egészen veszélytelen kalandba. A távcső két részét külön-külön vittük fel a falba épített vaslétrán, majd a „személyzet” következett. A járókelők nem tudták elképzelni, hogy mit keres a tetőn este egy csapat hangoskodó, izgatott gyerek... A lemászásnál már nagyon melegnek éreztem a helyzetet, és imádkoztam, hogy ne történjen semmi baj, és megfogadtam, ha szerencsésen leérünk, oda az életben soha többé fel nem megyünk! Így is történt!

A nyári táborozást is én vezettem be Boldogon. Ezekről a táborokról egy külön könyvet lehetne írni... Az első táborunk Felsőtárkányban volt, bent az erdőben, sátor táborban. A mi síkvidékhez szokott gyerekeinknek ez szokatlan, romantikus, sok élményt adó környezet volt.

Felsőtárkányi tábor, 1968.

Kísérő tanárok: Petrovics Julianna és Szűcs Erzsébet (jobb oldal), Bálint Sándor (bal oldal)

Több táborunk volt a Balatonnál, főleg Keszthelyen. Hosszú, fárasztó volt az út, de megérte. Nemcsak fürödtünk, de kirándultunk, bejártuk a környéket: Badacsony, Tapolca, Hévíz... Sokat játszottunk, énekelünk hazafelé este a hajó fedélzetén, a külföldiek nagy érdeklődése közepette. Nagy derűtséget váltott ki egyszer, hogy az egyik kislánynak azt írta a „naanya”: „vigyázz magadra, bele nem fülj a Balatonba, mert ha hazajössz, agyonverlek!...” (Ha-ha-ha!)

A téli nyúlhajtás is mindig változatos volt. Összebarangoltuk a határt (napi 10-20 km), esőben, sárban, de az igazi az volt, ha esett a hó. Néha a ködben el is tévedtünk, és olyan is volt, hogy üres maradt a háló... Egyik reggel a kultúrház előtt gyülekezünk felszerelve elemórával és meleg itallal. Nekem is volt a tarisznyámban a kaja mellett egy termoszban forralt bor. (A gyerekeknek persze azt mondtam, hogy szőlőlé.) Míg várakoztunk az indulásra, unalmunkban csúszkáltunk a jégen. Én elestem, bele a sövénybe, a tarisznyám elrepült, a termosz összetört, a forralt bor (azaz szőlőlé) mind kifolyt... Lebuktam, s már később a teát is kétségbe vonták, míg szaglással meg nem győződtek róla. Mondanom sem kell, mindenki elmesélte otthon, még a fogalmazásokban is megírták a történetet, engem sem kímélve...

Az értékkeremtésből is kivettük a részünket. Én magam kb. 15 évig végeztem a hulladékgyűjtést. Vasból pl. minden évben annyit gyűjtöttünk, hogy a vállalat autói két napig szállították. Ez a pár napos gyűjtés nagy izgalomban tartotta

Vasgyűjtés

a gyerekeket, mert az anyagiak mellett az is fontos volt, hogy melyik közösség nyeri meg a vándorkupát.

A régi diófák mellé fiatal csemetéket ültettünk, és 2-3 éven át nyaranta rendszeresen öntöttük.

Sok szép kulturális rendezvényünk is volt. Diákjaink nemcsak itthon, hanem a környék, a megye különböző versenyein is megállták a helyüket. Például híres volt a Géhringer Béláné (Zsófi) vezette kórus. A kulturális seregszemlék állandó résztvevői voltak. Kirándulásaink, táborozásaink a vidám dalolásoktól voltak hangosak, sok szép közösségi játékot ismertek a gyerekek, melyeket szívesen játszottak.

Ma már csak történelem: ünnepség november 7-én, az úttörőcsapat vezetőinek (Bálint Sándor, Ivanics János) jelentésével, színpadon a Géhringer tanár néni vezette kórus

Amire nagyon büszkék voltunk: bárhová mentünk a boldogi gyerekekkel, mindig maximális elismeréssel, dicsérettel távoztunk. Jókedvűek, de nagyon fegyelmezettek voltak! A kettő jól összefért. Ez köszönhető volt az iskola eredményes munkájának és a szülők pozitív hozzáállásának. Visszatekintve megállapítható, hogy mindezt komoly szakmai nevelőmunkával és a gyerekek szeretetével értük el.

Máig is szívesen emlékszünk vissza volt kedves tanítványainkra, a volt kollégákra, és ma is büszkék vagyunk a Berecz Antal Általános Iskolára.

A 7. osztályosok ballagási műsora 1974-ben. Verset mond: Tóth Éva

Feleséggel együtt hálásak vagyunk a sorsnak, hogy egy csodálatos községbe rendelt minket, ahol örömmel, szívesen végeztük mindennapi munkánkat, és külön hálásak vagyunk, hogy évtizedeken át olyan munkát végezhetünk, amely egyben a hobbinknak is számított Kár, hogy véget ért!

Bálint Sándor nyugalmazott tanár

Ballagás: 1976

∞ MINDENKIBEN VAN VALAMI JÓ, VALAMI ÉRTÉKES...∞

Az ISKOLA szó számomra mindig kedves volt. Öt évesen alig vártam, hogy végre iskolás legyek. Sajnos, évszentes lévén, még egy évet várnom kellett. De amikor végre megkezdődött az én első tanévem, onnantól kezdve – tudatosan! – csak a tanári pályára készültem... Csodáltam a pedagógusokat, a munkájukat, mindent, ami az iskolával kapcsolatos...

A vágyam teljesült. A boldogi ISKOLA lett az „én iskolám”, az első és utolsó munkahelyem. Boldog lett az én falum.

36 év alatt sok-sok munka, élmény, kedves emlék fűzött ehhez az intézményhez... és fűz ma is... most is kötődöm hozzá nagyon. Mondják a kartársak, hogy ritkán megyek be, mióta nyugdíjas vagyok. Igen, ritkán. Miért? Mert „megcsap” az iskola levegője, „szíven üt” az ottani légkör. Olyankor még jobban visszavágyom, de már nem lehet – s ez elszomorít, napok telnek el, míg elmúlik az ISKOLA hatása...

Persze a 36 év alatt ért néha csalódás, történt számomra szomorú dolog is – de ezeket már el is felejtettem. Én csak a szépre emlékezem... Mi mindenre?

– Amikor először jöttem a faluba, az iskolába.

– Az első osztályom: az 1963/64-es tanév 6. osztálya (még a régi iskolában)...

Ma is nagy szeretettel gondolok rájuk, mindegyikre, név szerint.

Kedves emlék: a legelső osztály

– A régi júniusok, amikor nyílt a hársfa a Juhászék udvarán, s pedagógusnap volt... Ma is érzem június első vasárnapján a hársfaillatot...

– A kirándulások: a gyerekek izgatott készülődése, az élmények – hogy megnyit tudtak mesélni róla. Volt, hogy ugyanazt az esetet öten ötféleképpen mondták el. Milyen jókat neveltünk! Ma, érettebb fejjel, hálat adok a sorsnak, hogy soha semmi baj nem történt egyik gyerekkel sem!

– A szaktárgyi és versmondó versenyek: milyen szorgalommal készültek ezekre a diákjaink! Sokszor értünk el dobogós helyezést. De boldogok voltunk, hogy a sok munka meghozta a jó eredményt!

– Az Ujváry-tanyai rendezvények: az akadályversenyek, a játékok, a főzés illetve a főzőverseny... Nekünk nagyon figyelni kellett mindenre, hogy ne történjen baleset! Ma is őrzök egy hatalmas vasszőget, amit két pajkos fiú bot végére rögzített szigetelőszalaggal, hogy az ágak közül az arra futkározók elé-közé hirtelen kinyútsák. Szerencsére, a kipróbálás előtt megláttuk és elkoboztuk. Talán még valakinek a szemét is kiszúrhatták volna vele. Mennyire haragudtak akkor ránk, hogy elvettük tőlük!

– Az osztályfőnöki órákon nagyon sok témáról esett szó, pl. amikor az udvariasságról beszélgettünk, az egyik kislány azzal vádolta meg a fiúkat, hogy ők csak az iskola fogászaton udvariasak. „Ott bezzeg minden lányt maguk elé engednek!” – mondta. Milyen jókat derültünk ezen!

– Mennyi szép fogalmazás született a nyúlhajtás élményeiből is!

Az Ujváry-tanyán

A GYEREKEK mindegyike tehetséges valamiben, mindenben van valami jó, valami értékes. Nagy boldogság a tanár részére, ha ezt megtalálja, a tehetségét kibontakoztatja, a helyes irányba terelgeti a pályaválasztás során. Olyan boldog vagyok, hogy a mi iskolánkból sokan választották a tanári pályát! Kívánom nekik, hogy a mai, megváltozott iskoláinkban is érezzék jól magukat!

Sós tanár néni utolsó végzős osztálya 1999-ben

A GYEREKEKET szeretni kell! A pedagógus szereti is. A szorgalmas, jó tanulókat azért, mert ezzel szereznek örömet.

A nehezen tanulót, gyöngébb tanulót azért, mert ők több gyámolításra szorulnak. S akik a két véglet közé tartoznak: az átlagembereket persze hogy szeretjük, hiszen belőlük (belőlünk) van a legtöbb.

Volt olyan is, amit nem szerettem a pályám során: feleltetni, osztályozni, rossz jegyet adni. Nem szerettem szidni, de néha muszáj volt, hiszen esetenként a szülő is szid és tilt, mert szereti a gyermekét. A tanár is szeretetből teszi.

Nem szerettem az iskolát, ha kongott az ürességtől, ha nem hallottam a gyereksivajt. Ha nyáron néhányszor bementünk az iskolába, olyan szomorú, elhagyatott volt az épület, s mi is gyerekek nélkül...

A TANTESTÜLET-ben nálunk mindig jó hangulat, családi légkör uralkodott. Régen is így volt, később is – s gondolom, most is így van. Hiányzik is nekem a mai napig ez a jó közösség.

Drága Kartársaim! Ne higgyétek, hogy nyugdíjasnak jobb, mint aktív pedagógusnak! Nektek a jó, akik ott vagytok az iskolában, tanítotok, és egyre fiatalodtok a gyerekek között!

Boldog, 2008. július 30.

Sós Istvánné ny. tanár

Egy régi ballagás 1974-ben

Az utolsó ballagás: búcsú az iskolától

∞ HUSZONÖT ÉV ∞

Pontosabban negyven. Ennyi ideje tartozom a boldogi iskolához.

Vidám gyerekkorom volt. Sok hasonló korú társammal játszottuk végig a mostanihoz hasonló nyári szünetek napjait. Legjobban a boltos játékokat szerettem. Érdekes, iskolásat nem is emlékszem, hogy játszottam volna.

1968 szeptemberében tőlem szokatlanul hallgatagon léptem először az Árpád úti épületbe. Nem egészen tudtam, félnem, izgulnom vagy örülnöm kellene, hogy iskolás lettem. Úgy emlékszem, a megilletődésem nem volt túl hosszú életű. Gyorsan fölaltam magam, és őszintén mondom, szép éveket töltöttem az iskola falai között. Elmaradtak a boltos játékok, és egyre jobban érdekelték a könyvek. Borzasztóan irigyeltem a tanító nénit, akinél mindig volt egy-egy új darab / milyen sok lehet neki otthon – gondoltam /, és szerettem volna mindegyikbe belelapozni.

Általános iskolás éveim meghatározó egyénisége fölsős osztályfőnököm, Hegedűs tanár néni volt. Barátságos, közvetlen természetével mindannyiunk kedvence lett. Szigorú volt, de igazságos és következetes. Mindig azt éreztük, hogy mi, az osztálya vagyunk a legfontosabb. Maximálisan bíztunk benne. Biztosan megszüdött időnként, de csak a mosolyára emlékszem. Sokat köszönhetek neki. Azt is, hogy már tizenévesen tudtam, engem csak a pedagóguspálya érdekel. És talán nem véletlenül választottam én is a magyart és az orosz nyelvet. Minden felelőskor elképzeltem, hogy én lapozgatom a naplót, "áldozatot" választva. Mennyire szerettem volna az asztal másik oldalán ülni!

Sokszor eszembe jut, hogy a mai gyerekek a számítógépek és más technikai újdonságok mellett mennyi mindentől kimaradnak. Nincsenek már például őrsi gyűlések, vetélkedők, felsőtárkányi, zánkai táborok, bár a tábortűz körüli hangulatos közös énekléseket az utóbbi években nem kell nélkülöznünk.

Gimnazista éveim alatt sem szakadtam el régi iskolámtól. Volt osztályfőnököm hívott vissza, ifjvezető lettem az osztályában. Először tapasztaltam meg, milyen érzés, amikor huszonkét gyerek figyel rám, mint mi annak idején a tanító néniére. Nagyon tetszett nekem.

Húszéves voltam, amikor Hegedűs igazgató úr megkérdezte, nem akarok-e magyart és orosz nyelvet tanítani. Persze hogy akartam. Kollégaként ültem – nem kis megilletődöttséget érezve – volt tanáraink közé. Annyi segítséget, szeretetet kaptam, hogy rövid idő múlva azt éreztem, ide tartozom. Huszonöt tanév telt el azóta. Két diplomával és egy nyelvvizsgálóval lettem gazdagabb e negyedszázad alatt. Több tanfolyamra, továbbképzésre is lehetőséget kaptam. Közben tantesztü-

letünk szinte teljesen kicserélődött. A régi kollégák közül mostani igazgatónkon, Tóth Éván kívül senkit nem látok a felső tagozatos irodában. Hegedűs tanár néni sem látogathatom már meg. Az iskola épülete kibővült, környezete átalakult. A gyerekek, sőt a szülők is egészen mások manapság. Én mégis úgy megyek dolgozni minden nap, mintha otthonról haza indulnék. Többen kérdezték már, miért nem keresek a lakóhelyemhez közelebbi munkalehetőséget, hisz kényelmesebb lenne. Még soha nem jutott eszembe.

„Mert van fa, amelyiknek a gyökere nagyon mélyen bent van a földben. Évszázados mélységekre bent. És ember is van ilyen. És sem az ilyen fát, sem az ilyen embert nem bánthatja nagyon a vihar. Csak megtépheti, de kidönteni nem bírja. Mert a gyökere benyúlik a föld szívéig éppen, s a föld hűsége erővel megtartja az ilyen fát s az ilyen embert.”

/ Wass Albert : Csaba/

Cziczkané Zólyomi Mária
magyar-tánc- és dráma szakos tanár

Hegedűs tanár néni ballagó osztályával 1977-ben

☞ NAGY TERVEK KIS ISKOLÁJA ☞

Nem tudhatom, hogy valamennyiünk vágya nagy, esetleg túlzó volt-e, de abban biztos lehetek, hogy a kicsi falu kicsi iskolája falait sokunk álma majd szétfeszítette.

Mihelyst írni tudtak, sokan férjes nevük aláírását gyakorolták a füzet belső borítóján, vagy a róluk elnevezendő vegyesbolt cégtábláját tervezgették, a fiúk meg házakat álmodoztak építeni, és persze kinek ne fordult volna meg a fejében, hogy eljön még az az idő, hogy a töridogák osztályzata mellett az ő tanári láttamozása szerepel.

Vajon mi ketten honnan vettünk bátorságot, hogy kisdiaikként egyáltalán álmodni merjük: egyszer majd - mondjuk - az általam vezetett bírósági tárgyalást csak az ő helikopterének zaja zavarhatja meg? És mi sem bizonyítja jobban, hogy mindezt nemcsak szeretnénk volna, hanem tényleg akartuk: komoly erőfeszítések árán ugyan, de mindkettőnk álma teljesült. Csakhogy küzdelmeket nemcsak nekünk kellett vívni, szüleink és tanáraink nélkül csak szélmalomharc maradt volna...

Amikor az iskolában lelepleződtek a terveink, csak a tanárok nem nevettek ki, hiszen vagy ők maguk is nagy utat jártak be, vagy az ő tudományukban is előfordultak nagyívű, fordulatos, meghökkentő életutak. Ők tehát azt tudták, hogy semmi sem lehetetlen, csak kitartás, céltudatos, szívós küzdelem kell hozzá. A szerencse-elem kötelező kalkulálását meg a mezőgazdasági munkából élő falu tanította nekünk, hiszen ott a termést, az eredményt elsősorban egy emberi erővel befolyásolhatatlan tényező, a szeszélyes időjárás határozza meg.

Nem túlzás, a boldogi iskola volt a mi első távcsövünk: az akkor még - internet, sokcsatornás tévé, telefon és pláne mobil nélkül – nagyon távolinak tűnő világot mutatta meg. És az iskola falai között, no meg a falunk mindennapjaiban megélhettük azt, amit úticsomagunkba tettünk: a ma modern jelzővel illetett, de Boldogon mindig is jelenlévő elveket. Igen, esélyegyenlőséget, mert mindenki azon fáradozott, hogy a szegényebb sorsúak is megtalálhassák számításukat; integrált nevelést, mert az átlaghoz képest hátrányosabb helyzetűekkel együtt sírtunk-nevettünk; sajátos nevelési igényt, hiszen egy kis közösségben felismerhető és jó szándékkal kezelhető a „másság”; kompetencia alapú oktatást, mert mindig színesen, a különböző ismeretek egymáshoz kapcsolódásával tanítottak minket tanáraink. A falusi szorgos-dolgos élet pedig eleve kijelölte az út minőségét: céltudat és fáradhatatlan munkabírási.

Hát ezzel az útravalóval mentünk mindketten a városi gimnáziumba, ahol némi erőszakkal akarták a falusi iskolából jövőket mindenáron felzárkóztatni. De a mi esetünkben tényleg nem volt mit.... Ami hiányosságunk volt is, azt épp a Boldo-

gon kitanult kitartásunkkal mindenkit megelőzőve pótoltuk. És hamar, szédítően hamar állhattunk mindketten a sor elejére, és ugyanígy az egyetemem is.

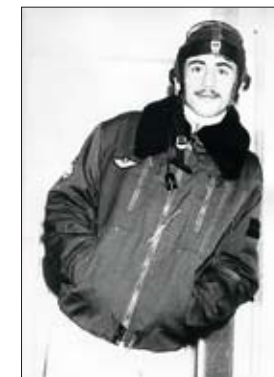
Így hát nem is értük be kevesebbel, minthogy tovább kergetjük a vágyaink. És lett: az iskolában szőni kezdett álom nekem ma az életem, az övét pedig épp annak beteljesülése vette el....

Kevesen értik ma a munkahelyemen, miért is ragaszkodtam ahhoz, hogy Lili lányom vidéken nőjön fel, és vidéki iskolába járjon...

Budapest, 2008. augusztus 8.

Mátyásné dr. Patócs Andrea, az Oktatási és Kulturális Minisztérium Jogi Főosztályának vezetője terem-névadó ünnepségen Hegedűs tanár néni hozzátartozóival

és bátyja, Sági Zoltán, a tragikus balesetben elhunyt helikopterpilóta

∞ RÉGI SZÉP BERCZES ÉVEIM...∞

Bár már több mint egy éve elballagtam az iskolából, még mindig egy kicsit bereczes diáknak érzem magam, hiszen rengeteg csodálatos élménnyel gazdagodtam az itt eltöltött 8 év alatt. Ezeket a pillanatok szeretném most az olvasókkal is megismertetni.

Mikor elsőként először léptem be az iskola kapuján, a gyomrom egy gombóchoz hasonlított, mivel nagyon féltem, hogy hogyan is tudok majd a szüleim nélkül boldogulni az iskolai életben. Szerencsére a tanító néni megértése és figyelmessége átsegített minket ezeken az akadályokon, és szinte olyan volt ő nekünk, mint a második anyukánk. Apró játékokkal megtanított bennünket írni, olvasni és közben még jól is szórakoztunk.

A harmadik osztály különösen emlékezetes volt – gondolom nemcsak nekem, hanem még nagyon sok társamnak is –, hiszen ekkor vette fel az iskolánk Berecz Antal nevét. Sorra vásároltuk az iskolai jelvényeket, amiket ezután minden jeles alkalomkor büszkén viseltünk. Iskolánk új diákjait, az első osztályok „csibéit” pedig ettől fogva minden ősszel bereczessé avattuk. Öröm volt látni, ahogy lelkesen és büszkén megfogadták, hogy iskolánk hírnevét öregbítik, ami szinte zene volt füleinknek, és csak remélni tudtuk, hogy valóban betartják ígéretüket.

Közben persze teltek-múltak az évek, és elérkezett az első ballagásunk napja, amikor a sok szórakozással teli alsó tagozat kapuján kiléptünk, és elkezdtük tanulmányainkat az immár sokkal több tanulást követelő felső tagozatban. Az ötödik osztálytól fogva a tanulás nemcsak játék és móka volt, hanem kemény munka is, de ha szorgalmasak voltunk, erőfeszítéseink nem voltak hiabavalók. Hiszen rengeteg versenyre jelentkezhettünk, és legtöbbször nagyon szép eredményekkel tértünk haza, akár tanulmányainkban, akár a sportban mértük össze erőnket más iskolákból érkezett társaikkal. A szürke iskolai napokat megszínesítette a sok buli és kirándulás, amiket tanáraink nagy szeretettel szerveztek nekünk. Közös útjaink alkalmával hazánk sok érdekes vidékét – szép tájait és műemlékeit – megismerhettük, és közben természetesen jól szórakoztunk. Hetedik osztály végén pedig felejthetetlen hetet töltöttünk el az osztályunkkal Szlovákiában. Legszebb élményeim között őrzöm a 8. osztályos farsangi bált is, ahol a Diákönkormányzat vezetőjeként engem ért a megtiszteltetés, hogy Nagy Roland 8. a-s évfolyamtársammal együtt megnyissam a mulatságot.

Ilyen kellemes társaságban gyorsan repül az idő, és már csak azt vettük észre, hogy elérkezett a nyolcadik osztály, és ezzel együtt az iskolaválasztás. A felvételikre rengeteget tanultunk, és reménykedtünk, hogy a számunkra legmegfelelőbb

iskolába sikerül bejutnunk. Közben tanáraink biztattak minket, hogy nem lesz semmi baj, ha valóban törődünk a munkával. Az április különösen izgalmas volt számunkra, hiszen ekkor tudtuk meg, hogy hol is fogjuk eltölteni az elkövetkezendő éveinket.

Az eredmények – szerencsére – meglelégedéssel töltötték el bennünket! Rám szeptembertől az egi Szilágyi Gimnázium várt.

Így érkezett el a tanév vége, és a ballagás, ami bár nagyon szép volt, s még az idő is kedvezett nekünk, mégis legtöbbször lelkét nem a boldogság, hanem inkább a szomorúság töltötte el. Nehezen vettük tudomásul, hogy búcsúnunk kell... A könnyes szemmel elmondott fogadalomtételben megígértük, hogy iskolánk és falunk hírnevét öregbítjük, hiszen hálával tartozunk az itt kapott törődésért.

Végül még egyszer szeretném megköszönni az elmúlt nyolc évet tanárainknak! Diáktársaimtól pedig egy tanáccsal búcsúzom: tanuljatok szorgalmasan, használjatok ki minden lehetőséget a felkészülésre, mert ez az iskola nagyon jó alapokat ad a továbbiakhoz, de csak ha Ti is akarjátok!

Boldog, 2008. augusztus 8.

Laczkó Veronika

2007-ben végzett diák, a Diákönkormányzat volt elnöke

Bálkirálynő és bálkirály a 2007. évi farsangi bálon

*Bercz Antal emléktáblája
a róla elnevezett községi általános iskola
Árpád úti épületének előterében*

Névadónk

*„Szeretnék olyat tenni – ó csak egyszer!
Miről meglelt fiára ismer
Sok egyszerű, távoli rokonom!
S míg tettemet emlegetik,
S komoly szavakkal nevezgetnek engem,
Ők dicsekednek, büszkén énhelyettem:
– Közülünk származik!”*

(Váci Mihály)

Darwin magyar híve

Volt miniszteri biztos, volt állatkerti igazgató, Vámbéry Armin és Trefort Agoston baráti bizalmát élvezte a leszármazás-tannak ez a bátor hazai úttörője, eredetileg piarista paptanár. Kiragadott tények ezek egy életműből, mely hazánk szellemi fejlődését segítette elő a kiegyezést követő kor világnézeti forrongásai közepette.

Berecz Antal 150 éve, 1836. augusztus 16-án született Boldogon (Hatvan mellett), ahol apja jegyző-tanító volt. Szülei a piaristák pesti gimnáziumába adták, ahol tanulmányait csak úgy tudta folytatni, hogy házimunkát vállalt egy teológus írónál. Talán az író hatása alatt lépett be a kegyes tanítórészbe (1853). A rend két évre (1858–60) a bécsi egyetemre küldte a jóeszű, törekvő fiút. Ezután néhány évig hazánk főbb városában tanított. Kolozsvárott erdélyi előkelőségek is megkedvelték. Egyikük kikérte a rendtől, hogy fiai mellett nevelőként alkalmazza. A grófi családnál eltöltött két év alkalmat adott neki arra, hogy világot lásson és tudományos körökkel kapcsolatot teremtsen. Különösen Humboldt életműve hatott rá. Felismerve, hogy az abszolutizmus évei alatt a hazai természettudományos műveltség mennyire elmaradt, 1868-ban néhány kitűnő tudóssal Természet címen folyóiratot indított.

A paptanár által piarista rendházban szerkesztett lap kezdetétől fogva állást foglalt a haladó természettudományos áramlatok mellett. Ez különösen feltűnt akkor, amikor 1869-ben Karl Vogt Pestre érkezett, hogy itt az ember eredetéről előadásokat tartson. Berecz részt vett Vogt ünnepélyes fogadtatásán és arról, meg a tudós előadásairól lapjában

lelkesen írt, felelve szavát azok ellen, „akik azt hirdetik, hogy oly kérdésekkel, amilyen p. a Darwinizmus kérdése, természetvizsgálók ne foglalkozzanak, és pedig csupán azért: nehogy bűvárkodásuk közben olyan eredményre bukkanjának, amely talán az istenészet valamely tanával ellentétben állna.”

1872-ben Hunfalvy Jánossal, Vámbéry Arminnal, Xantus Jánossal és más kiváló tudósokkal együtt megalapította a Magyar Földrajzi Társaságot, mely már alakulásakor őt választotta titkárául, s a Földrajzi Közleményeknek is ő lett az első szerkesztője.

Miután a rendből kilépett, egy ideig igazgatta a pesti Állatkeretet, majd gimnáziumban és egyetemen tanított, mígnem 1875-ben tanár lett Budapesten, akkor hazánkban elsőként létesült felsőbb leányiskolában. Két évre rá már ugyanott igazgató, és a nőnevelésnek úttörője; a budapesti iskola vezetése mellett a sorra alakuló, hasonló vidéki iskolák létesítésének és fejlesztésének ügyei mindinkább az ő kezében futnak össze, sőt 1894-ben az állami felsőbb leányiskolák miniszteri biztosságává nevezik ki.

Közleményei, könyvei inkább áttekintő, összefoglaló jellegűek. Említést érdemel, hogy munkatársa volt Brózik Károlynak, a Nagy Magyar Atlasz (Lampel R., 1906) szerkesztésében és hogy „A csillagászati földrajz elemei” c. könyve ma is érdekes olvasmány azok részére, akik e tudomány századvégi állásáról kívánnak tájékozódni.

Örülnék, ha ez a megemlékezés hozzájárulna ahhoz, hogy Berecz Antal emlékét kimentsük a hozzá méltatlan feledés homályából.

Farkas Elek

Sokan, sokféle érdekes dolgot gyűjtenek: ki bélyeget, ki régi pénzeket, szalvétát, képeslapot, autómodelleket... Olyan is akad, aki újságcikkeket, posztereket gyűjt, híres sztárokról, színészekről, zenészekről. Az én anyukám szeretett falujáról gyűjt mindent, ami újságokban, kiadványokban megjelenik. A Boldogi Élet példányait is lefűzi a lap megjelenése óta. Témánként összeállított fotóalbumaiból élénk táru a falu régi képe, a népviselet, a hagyományörző csoport története, a boldogi utcák évszakonkénti szépsége, kertjének virágai, és sorolhatnám még tovább.

Ismerve faluszeretetőt, egyik régi munkatársa 1986-ban az előző oldalon olvasható, a Magyar Nemzetben megjelent cikkel hívta fel a figyelmét arra, hogy: „Tudja-e, Marika, milyen híres szülötte van a falujuknak?!” A cikket én is elolvastam, és már akkor megfogalmazódott bennünk, hogy milyen szépen hangzana: a boldogi Berecz Antal Általános Iskola...

Tizenöt évet kellett erre várni, ennyi ideig lapult a cikk édesanyám gyűjteményében. Amikor a millenniumi évben időszerű lett az iskolai névadás - immár a Boldogi Általános Iskola igazgatójaként - vettem újra elő, hogy elinduljunk a Berecz Antal és a Farkas Elek név alapján a leszármazottak után nyomozni. S miközben Pádár Sándorral, a helytörténeti kutatásokban jártas kollégával az Országos Széchényi Könyvtárban jártunk, édesanyám egy hirtelen ötlettől vezéreltetve elővett egy régi budapesti telefonkönyvet, és a második hívásra, amelyben Boldogról Farkas Elek után érdeklődött, ez a kérdés volt a válasz: „A Berecz-hagyatéék ügyében?”

Így kezdődött... A történet folytatását a most következő fejezetből ismerheti meg a kedves Olvasó.

Tóth Éva

Második esztendejébe lépett a magyar millennium, melynek jegyében emlékezetes eseményekre került sor, nemcsak országunk, hanem községünk életében is. A boldogi Általános Iskola millenniumi munkatervében szereplő programok közül a legtöbb már sikerrel megvalósult, sokoldalúan szolgálva gyermekeink nevelését. A legkomolyabb feladat azonban még hátra van: névadót választani az intézménynek.

A névadás komoly felelősség, hiszen a jól megválasztott névadó személye példaképpül szolgálhat diákjainknak, új keretet, lehetőségeket adhat az iskolában folyó oktató-nevelő munkának.

A tanév eleji nevelőtestületi értekezlet óta többeket foglalkoztatott kollégáink közül a feladat. A diákok maguk is aktívan bekapcsolódtak a munkába, ők is adtak ötletet. Az első félév végére a következő javaslatok születtek:

1. *Bonta István* – falunk nevének eredetmondájában szereplő, legendás személy. Nevének felvétele az iskolában folyó hagyományápoláshoz kötődhetne.
2. *Benedek Elek* – az általános iskolás korosztály, főleg a 6-10 évesek kedves meseírója, népmesegyűjtője. A névfelvétellel még inkább kötődnének a gyerekek a népköltészethez, a meseirodalomhoz, s mindez hasznos lehetne az olvasóvá nevelés szempontjából.
3. *Fekete István* – a diákkormányzat első ötleteként merült fel a neve, jelezvén, hogy a gyermekek szeretik műveit, állatregényeit. Nevének felvétele Benedek Elekéhez hasonló lehetőségeket rejt magában.
4. *Berecz Antal* – községünk szülötte, a XIX. század második felének jeles magyar természettudósa, pedagógusa. A névadással kiemelhetnénk személyét a hozzá méltatlan feledés homályából, új lendületet adhatnánk a honismereti munkának, iskolánk eddigi értékeinek megőrzésével erősíthetnénk a környezeti nevelést. A lehetőségek mérlegeléséhez az alábbi szempontokat állítottuk fel:
 - Lehetőség szerint kötődjön községünkhöz, Boldoghoz!
 - Munkássága, életpályája legyen példaértékű diákjaink számára!
 - Pedagógiai programunknak adjon új keretet!
 - Szolgálja az iskola hagyományainak ápolását, és új arculatának kialakítását!
 - Büszkék lehessenek rá a boldogiak!
 - Az új intézménynév hangzása is legyen megfelelő!

A szempontok nagyobbik részének az összes lehetséges névadó megfelel, de valamennyinek csupán egyikük: *Berecz Antal*.

Ki volt ő? Nagyon keveset tudunk róla, pedig a lexikonokban is szerepel. Sőt, nem csak Berecz Antal, hanem két – szintén Boldogon született – testvére, Ede és Gyula is, tehát a családra is büszkék lehetünk!

Különleges ünnepi eseményre került sor Boldogon, az Általános Iskola tornatermében 2001. április 30-án. Az ezeréves évforduló és a közelgő iskolai névadás alkalmából találkozhattak egymással az iskola hajdani és mai tanárai, régi diákjai, valamint az iskola leendő névadójának leszármazottai.

A Brunner és a Lenkey házaspárt is a vendégek között köszönthettük

A bensőséges hangulatú rendezvényt Váci Mihály *Származás* című versével Ambruzs Ádám, az iskola volt diákja nyitotta meg, majd Krakóczkiné Tóth Éva, az intézmény igazgatója köszöntötte a jelenlévőket.

„Lassan véget ér a millenniumi év, amely az eltelt időszak eredményeinek számbavételére és a jövő feladatainak átgondolására sarkallt mindannyiunkat. Így tettünk mi is, a boldogi Általános Iskola nevelői és diákjai, amikor az ezeréves évforduló előtt tisztelegve névadót választottunk iskolánknak a boldogi születésű Berecz Antal, természettudós, pedagógus személyében.

A névadás új fejezetet nyit iskolánk történetében. Névadónk személyének példaképpül állításával, a hozzá kötődő új iskolai hagyományok teremtésével a közösségformálást kívánjuk erősíteni. Nem akarjuk viszont, hogy veszendőbe menjenek a régi hagyományok és értékek, mert csak ezekre építve formálhatjuk a jövőnket!” – hangsúlyozta az igazgató.

Berecz Antal családját két dédunokája, ifj. dr. Farkas Elek és a találkozó résztvevőit üdvözlő Nényei Gáborné Farkas Gabriella képviselte a rendezvényen.

„Nagy öröm számunkra – mondta Farkas Gabriella –, hogy dédapám, aki 14 évesen szakadt el szülőfalujától, most végre hazatalált. 1836-ban született Boldogon, tanulmányait Pesten majd Bécsben végezte. Előbb piarista paptanár, majd – tudományos érdeklődése miatt megválva a rendtől – világi tanár lett. Bár tudományos munkája és pedagógiai pályája végig töretlen volt – az ő érdeme, hogy felsőbb leányiskolák jöttek létre Magyarországon a dualizmus idején –, mégis hontalanná vált saját hazájában: siófoki sírja és munkássága is feledésbe merült. És most, 165 évvel születése után szülőfaluja érdeklődik iránta, iskolájának névadójává választja: nagy megtiszteltetés ez számunkra.”

A hajdani tanárgeneráció nevében dr. Bitter Istvánné gondolt vissza szeretettel a Boldogon töltött időkre, több évtized távlatából is felidézve kedves tanítványai nevét és a faluhoz kötődő élményeit.

A találkozó résztvevői

„A kincset rejtő hegy bányászaira”, a tanítókra, nevelőkre a falu szülötte, dr. Molnár Lajos emlékezett. Gárdonyi Géza szavait idézte, miközben gyertyaláng lobbant a már meghalt oskolamesterek, tanítók, tanárok emlékére: *„A tanító olyan, mint a gyertyaszál. Amíg másnak világít, maga ég el.”*

Az ünnepélyes perceket Somogyváry László művész-tanár zongorajátéka, illetve a harmadik osztályosok Gergely-járása tette még emlékezetesebbé, majd következett a kötetlen beszélgetés, a múltidézés. Generációkat összekötő, láthatatlan híd épült az iskolában ezekben az órákban emlékekből, baráti mosolyokból, régi tablókról visszatekintő arcokból...

Testi táplálékul – a Gyermely Rt., az Aranyfácán Konzervgyár és a helyi vállalkozók jóvoltából – Nagy Zoltán „királyi szakács” tésztaremekei szolgáltak. A jó hangulatú rendezvény Máté Otília és Győri Szabó József magyarnóta-estjével zárult a helyi Művelődési Házban.

*Berecz Antal leszármazottai „felfedezik” hajdani gyökereiket.
Ifj. dr. Farkas Elek és Nényei Gáborné Zsíros István alpolgármesterrel*

A boldogi
Berecz Antal Általános Iskola
névadója:

Berecz Antal

földrajztudós, pedagógus
1836. Boldog – 1908. Budapest

A Bercz család történetének kutatása a XVIII-XIX. század fordulójáig vezet vissza bennünket a Felvidékre, Nyitra környékére. Id. Bercz Mihály és Óvári Borbála¹ két fiúgyermek, Péter és Mihály a nyitrai prépost, illetve a nyitrai püspök szolgálatában állt.² Ifj. Bercz Mihály az 1830-as évek körül herceg Grassalkovich (III.) Antalnál lett „praefectus bonorum”, azaz jószágigazgató, gazdatiszt. Három gyermeke közül Ferenc Vác város kamarása³, Antal pedig 1835-56 között Boldog község jegyzője.

Bruckner Jenő (Boldog község főjegyzője 1918-1946) históriás könyvébe eredeti okmányok alapján jegyzi be: „1836-ban Nemes Bercz Antal notárius fizetése 80 forint készpénz, 35 kila rozs, 3 öl fa, 3 szekér széna, 1 mázsa hús, 1 mázsa só.” A jegyző feladatairól a következőképpen szól: „Régi írásos adatok bizonyítják, hogy bár a község hivatalos feje a községi bíró -, a jegyző volt az akkori közigazgatásnak a lelke, a kapott parancsok végrehajtója, a való élet és a kiadott rendelet összegegyeztetője. A földesúr és a falu népe között állandóan éles ellentétek voltak, s szinte észrevétlenül ékelődött be kettejük közé a notárius, aki a földesúrnál tiszteletudó közbenjáró volt a jobbágyág érdekében, ellentétek elsimítója, instanciák szerkesztője, általnyújtója, a falu népének bizalmas tanácsadója, a törvények magyarázója.”⁴

A római katolikus egyház anyakönyvében olvasható adatokból az is kiderül, hogy Bercz Antal családja Boldogon a „numero 6”-os házban lakott. Helyén ma az Acsay-háznak is nevezett épület áll, amely jelenleg az általános iskola használatában van.

E házban született a képen látható *Bercz Antal* és *Leffler Rozina* első gyermeke, ifj. Bercz Antal 1836. augusztus 16-án.

A gyermekek

Id. Berecz Antal jegyző-tanítónak és feleségének – boldogi tartózkodásuk idején – négy gyermeke született:

- *Antal* – 1836. augusztus 16-án
- *Ede* – 1839. július 19-én
- *Róza* – 1841. október 4-én
- *Gyula* – 1856. április 11-én

Mindhárom fiúgyermekük magasra ívelő pályát futott be.

A kor pedagógiai és tudományos életében jelentős szerepet töltött be ~ *Antal*, kinek pályafutását kötelességünk részletesen megismerni, s példaként az ifjúság elé állítani. Mielőtt ezt megtennénk, nézzük meg, a XIX. század végén miként írtak Edéről és Gyuláról.⁵

~ *Ede*:

Gimnáziumi tanulmányait Gyöngyösön és Pesten a piaristáknál végezte. 1862-ben Kolozsvárt tanítói oklevelet nyert, s mint elemi iskolai tanító ugyanott két évig működött. 1868-ben Haynald Lajos érsek a kalocsai székesegyház karnagyává nevezte ki. 1879-ben a budapesti felsőbb leányiskola rendes tanára lett, hol az ének- és zenelméletet, vegytant és csillagászati földrajzot tanítja.

Munkái:

- A zene alapelmélete. (Bp., 1883)
- Dalfűzér polgári és felsőbb leányiskolák számára (Bp. 1883)
- Dalkönyvecske népiskolák számára (Bp. 1883)
- Népszerű vegytan leányiskolák számára. (Bp. 1889)⁶ stb...

1894-től 1904-ig Temesvárt a m. k. áll. tanítóképezde tanára, fizika, kémia és zenére kinevezve. 1897-től u. o. a meteorológiai és szeizmológiai obszervatórium vezetője.⁷

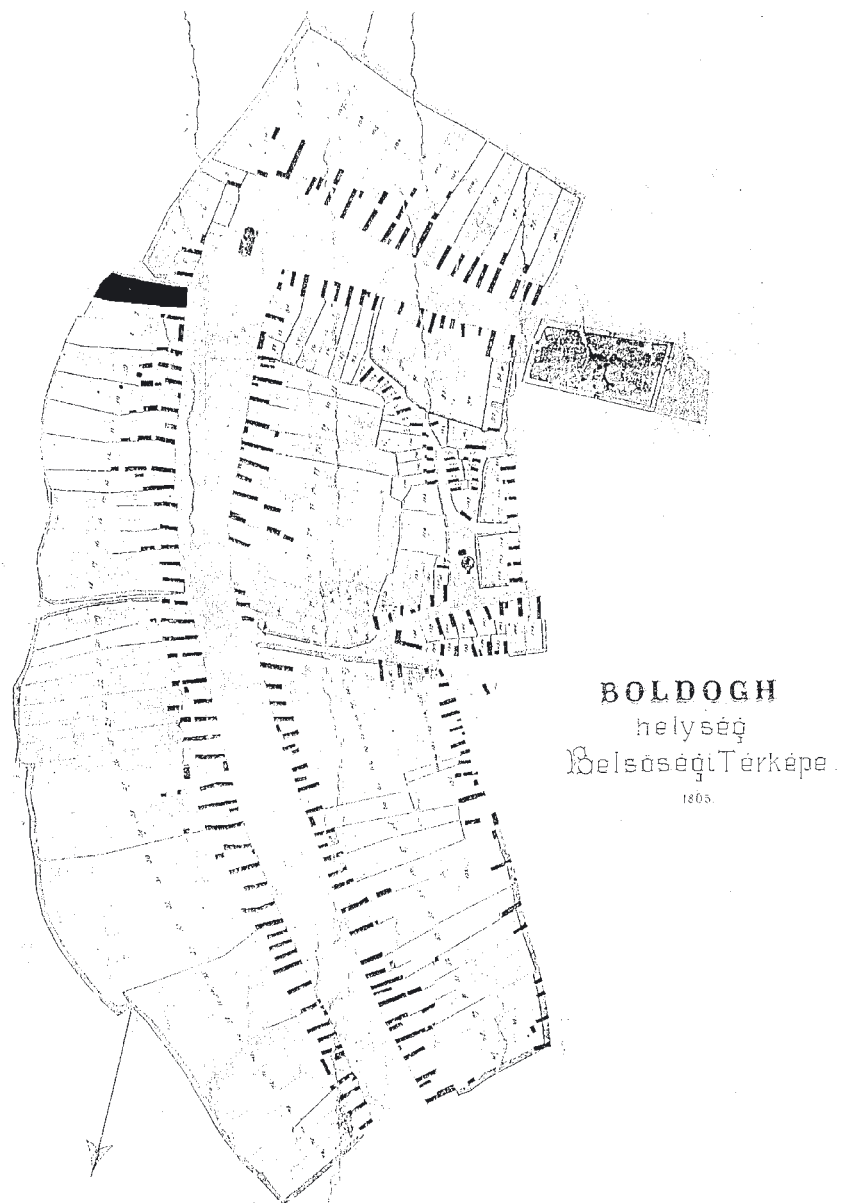
~ *Gyula*:

Tanítói képesítését a budapesti pedagógiumban nyerte. Azután több helyt tanítóskodott; 1884-ben a fiumei polgári fiúiskola igazgatójává nevezték ki., hol a polgári iskolát, de emellett a házi- és szakipar-tanfolyamot is szervezte. 1888-ban a háromszékmegyei tanfelügyelőséghez osztották be.⁸

1910-ben lugosi királyi tanfelügyelő.⁹

Nagyobb munkái:

- Fehértemplom város tanügyi története (Fehértemplom, 1882)
- Háromszékmegye iskoláinak története (Sepsiszentgyörgy, 1890)
- Comenius élete és működése (1892), stb...¹⁰

Boldog térképe Berecz Antal korában, 1865-ben
(Feketével jelölve a hajdani Bercz-porta, a mai napközis iskolaépület helyén)

Berecz Antal ifjúkora és tanulmányai

A XIX. század első évtizedeiben Boldog alig 1000 lelket számláló, tisztán római katolikus helység, Grassalkovich-birtok 70 körüli jobbágytelekkel. Itt élte le Berecz Antal az első gyermekéveket, szerető szülői és testvérei körében, szerény viszonyok között.¹¹ Boldog község történetében is találunk erre utalást. „Amidőn a boldogi gazdák a dézsma kukoricát nem vitték Pestre, e miatt a nótáriust az uraság felmondással fenyegetvén meg, a nótárius instanciált is eképpen: »Keserű fájdalom lepett meg tegnap, midőn az adatott értésemre, hogy az uradalom szolgálatom felmondásáról eszmélkedik. Én szegény ember és Atya vagyok, ami már magában elég rúgó ezen vékony kenyér megőrzésére.«”- írja Bruckner Jenő, idézve a jegyző Berecz Antalt.¹²

A gyermekek taníttatásáról is gondoskodnia kellett az atyának. Így került a legnagyobb fiú Vácra, majd a pesti piarista gimnáziumba. S „hogy kedves szülőinek életét, kisebb testvéreinek nevelését megkönnyíthesse, 1853-ban a kegyes tanítórindbe lépett.”¹³ 1860-ban már a lévai gimnáziumban tanít, ahol a harmadik osztályban Baross Gábor is a tanítványai közé tartozik. Ugyanez év őszétől Kolozsvárra kerül, ahol barátja lesz gróf Mikó Imrének, „Erdély Széchenyijének”. Az ő közvetítésével kerül nevelőnek az ifjú Pálffy grófok, József és János mellé.

Ebből az időből – 1865-ből – maradt az utókorra egy naplószerű könyvecske. (Directórium) Ifj. Berecz Antal ceruzás feljegyzéseket írt bele a levelezéséről, utazásairól, az időjárásról, és a legfontosabb politikai eseményekről. E könyv bizonyítja, hogy öccsével, Edével, s húgával, Rózával is gyakran váltott levelet, és rendszeres látogatója volt az ekkor már Vácon élő családjának. Rózáról mindössze az ő feljegyzéseiből tudunk valamit. 1865. szilveszterén jegyezte be Berecz Antal a könyvbe a következő sorokat: „(Levél)...Rózától, melyben tudatja, hogy férjhez akar menni.”¹⁴

Nevelői alkalmazásában két évig a rendházon kívül tartózkodott, és gyakran megfordult külföldön is. Természettudományos érdeklődése mindinkább elmélyült, így 1871-ben végső elhatározásra jutott: kilépett a piarista rendből, és a természettudományok népszerűsítésének szentelte magát.

A természettudós

Berecz Antal már piarista szerzetes korában rokonszenvezett a természettudományokkal, hiszen 1858-60 között a bécsi egyetemen képezte magát. Felismer-

te, hogy az abszolutizmus alatt nálunk a természettudományi műveltség mennyire elmaradt.

Ennek ellensúlyozására néhány kitűnő tudóssal együtt 1868-ban „Természet” címmel ismeretterjesztő folyóiratot alapított, melynek szerkesztője és kiadója volt egy személyben.¹⁵

A rendből való kilépése után 1872-ben Hunfalvy Jánossal, Vámbéry Árminnal és Xantus Jánossal együtt megalapította a Magyar Földrajzi Társaságot, melynek első főtítkárává választották.

Ebben a tisztségben folyamatosan 32 éven át működött, ugyanezen idő alatt a Földrajzi Közlemények szerkesztője is volt. 1904-től haláláig a tiszteletbeli örökös főtítkári címet viselte.

Jelentős érdemei voltak a Magyar Afrika Társaság létrehozásában és vezetésében.¹⁶

Nyelvtudása és meggyerő modora alkalmassá tette a Magyar Földrajzi Társaság nemzetközi ügyeinek intézésére is. Külföldi kongresszusokon méltón képviselte a hazai földrajzi és rokon tudományágakat. A sarkkutató iránti különös érdeklődésére vall, hogy levelezésben állt többek között Nansennel, aki 1898-ban a Társaság vendégeként Budapesten is járt.¹⁷

Térképészeti munkássága is jelentős: munkatársa volt Brózik Károlynak a Nagy Magyar Atlasz szerkesztésében.

Farkasfalvy Imre nekrológja szerint „térképet a kiadók nélkül – úgyszólván – nem is bocsátottak áruba...”¹⁸

Szervezőmunkájának sokrétűsége miatt saját, elmélyedt kutatási munkára kevés ideje maradt. Könyvei és egyéb közleményei inkább népszerűsítő jellegűek.¹⁹

Az ifjú tudós

A pedagógus

Berecz Antal a piarista rendtől megválva világi pályára lépett, és 1871-ben – 35 évesen – megházasodott. Felesége, Wagner Alojzia egyetlen gyermekük születése után öt évvel tüdőbajban meghalt. A kislány nevelése az édesapára maradt.

Ebben az időben a hazai nőnevelés még csak alakulófélben volt, s elsősorban idegen nevelőnők tanították a leányokat idegen nyelvre, zenére, festésre...²⁰

Gróf Teleki Blankával együtt Berecz Antal is úttörője volt annak az irányzatnak, mely szerint „a nő a nemzetnek gondozója, tőle függ a család, a társadalom képe”, épp ezért „a nőnevelés nemzeti ügy, a nemzeti szellem legfontosabb tényezője”.²¹

*Berecz Antal egyetlen gyermeke,
Berecz Lujza*

Így lett Berecz Antal az 1875-ben megalakuló budapesti felsőbb leányiskola tanára, majd két év múlva igazgatója. Ez az iskola lett a második otthona leányának, Lujzának is.

Az első intézményt követte a többi: a szegedi, mezőtúri, temesvári, löcsei, stb... Trefort Ágoston kultuszminiszter hamarosan a felsőbb magyar leányiskolák miniszteri biztosává nevezte ki Berecz Antalt, aki európai színvonalú intézményhálózatot fejlesztette a női középiskolákat.

Mint a Középiskolai Tanáregylet elnöke tapasztalatos eljárásával a különböző érdekű és nézetű tanárokat egyesíteni tudta. Elnökként nagy hatással volt a tantervek, miniszteri szabályrendeletek s a legújabb középiskolai törvényjavaslat készítésében, s általában ki tudta vívni, hogy őt minden, a köz-

épiskolákra vonatkozó kérdésben, mint szakértőt meghallgassák.²²

Sokoldalú tudással párosult lelki műveltsége irányt teremtett a hazai nőnevelés terén. Tanítványai szerették, tanártársai tisztelték...²³

Utóda, dr. Vajda Gyula így fogalmazta meg Berecz Antal ma is megszívlelendő legfőbb pedagógiai elvét:

„Tanítónak csak az lehet, kinek lelke másokban él...”

BERECZ ANTAL,

∞ A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG ELSŐ FŐTITKÁRA ∞

1872. január 12-ének délelőttjén izgatott sürgés uralkodott a Magyar Tudományos Akadémia titkári hivatalában. Az érkező vendégek szinte egymásnak adták a kilincset, s végül a kandalló lobogó tüzétől kellemesen átfűtött teremben kilenc tekintélyes úr gyűlt össze. Ott volt – többek között – *Hunfalvy János*, a pesti Egyetemen 1870-ben megalapított első hazai földrajztanszék vezetője, a közép-ázsiai utazásai révén híressé vált orientalista, *Vámbéry Ármin*, a térképész *Tóth Ágoston*, a szabadságharc ezredese, akkoriban a Közmunka és Közlekedési Minisztérium topográfiai osztályának igazgatója, *Szabó József*, a geológia egyetemi professzora, valamint a náluk jó 15-20 évvel fiatalabb pedagógus, *Berecz Antal*, aki 165 éves, 1836. augusztus 16-án Boldog községben látta meg a napvilágot.

Az értekezlet elnökévé Hunfalvy Jánost, jegyzőjévé Berecz Antalt választották. Az értekezletnek amúgy egyetlen napirendi pontja volt, mégpedig a hazai földrajzi tudomány középpontjaként szolgáló földrajzi társaság megalapítása, amelyről az értekezlet beható tanácskozás után egyhangú igennel határozott.

Berecz Antal élete során számtalan tisztségben, megbízatásban ténykedett: volt középiskolai tanár, nevelő a Pálffy grófnál, felső leányiskolai igazgató, tanügyi szakértő, tankönyvszerző, folyóiratok szerkesztője, az Országos Középiskolai Tanáregyesület elnöke, az Erdélyi Múzeum Egyesület választmányi tagja, a női iparegylet pénztárosa, rövid ideig a fővárosi Állatkert igazgatója, kapcsolatban állt Teleki Blanka környezetével, és még sorolhatnám, ám én most tevékenységének „csupán” egyetlen oldaláról kívánok szólni: ő volt az 1872-ben alapított Magyar Földrajzi Társaság első főtitkára.

De miként is került sor a Magyar Földrajzi Társaság megalapítására, mik voltak ennek hazai és külhoni előzményei?!

A XIX. század közepe, második fele a földrajzi felfedezések második nagy korszaka. A XV-XVII. század felfedező utazásai nyomán térképre rajzolhatták ugyan a kontinensek elhelyezkedését, körvonalait, megismerhették partvidékeiket, ám a földrészek belsejének feltárása, főként Afrika, Ázsia esetében, egészen a XIX. század közepéig váratott magára. A fehér foltok eltűnését persze elsősorban a birtokszerzés motiválta, de a feltáró utazások óhatatlanul magukkal hozták a geográfia reneszánszát is. Ekkor jöttek létre Európa-szerte az egyetemeken a földrajzi tanszékek, és ekkor alakultak meg az első földrajzi társaságok is. A Párizsban 1821-ben megalapított első ilyen társaság mindmáig csak egyszerűen Sociétésé

Géographie-nek (Földrajzi Társaságnak – a szerk.) nevezi magát, hiszen megkülönböztető nevekre a később alakultaknak van szükségük. 1828-ban földrajzi társaság alakult Berlinben, 1830-ban létrejött Londonban a brit Királyi Földrajzi Társaság, 1856-ban Bécsben a Császári és Királyi Földrajzi Társaság, és e társaságok száma a XIX. század hetvenes éveire tizennégyre gyarapodott, úgy, hogy közülük hat az akkor még számtalan kis államocskára tördelt német területeken működött. A tizenötödik Pesten alakult meg, 1872-ben. Születésénél európai áramlatok, a földrajztudomány fejlődésének eseményei, valamint hazai eseménye, a nemzet történelmének fordulatai egyaránt bábáskodtak.

1871-ben rendezték meg Antwerpenben a világ geográfusainak első kongresszusát. A tanácskozás – többek között – az alábbi határozatot hozta: *„A kongresszus, elismerve a különböző földrajzi társaságok által teljesített szolgálatok értékét, ajánlja, hogy a világ összes államaiban hasonló társaságok alapítottassanak. Felhívja az összes társaságokat, hogy cseréljék ki egymás között folyóirataikat, évkönyveiket, publikációikat, gyűjtsék egybe értesítéseiket és eredményeiket és tegyék azokat minden lehető módon a köz kincseivé.”* A kongresszuson négyen vettek részt Magyarországról, köztük a már említett térképész, Tóth Ágoston. Tóth 1871 decemberében tartotta akadémiai székfoglalóját, s azt a következő szavakkal zárta: *„Hazánkat illetően csak azon óhajtsómat fejezem ki, hogy minél többen áldozzák föl erejüket a geográfia művelésére. Az elforgácsolt erők egyesítésére felszólítom Hunfalvy János barátomat, hogy geográfiai társulat alakítása által az egyes erőket összepontosítsa”*.

Erre az „összepontosításra” került tehát sor 1872. január 12-én, a Magyar Tudományos Akadémia titkári hivatalában. S hogy mi volt a Társaság megalakulásának hazai feltétele? Nos, a Monarchia területén már 1856 óta működött földrajzi társaság, a bécsi székhelyű „k. u. k. Geographische Gesellschaft”, különálló magyar társulat megalakítása viszont csak a kiegyezést követően merülhetett fel.

Vagyis a Magyar Földrajzi Társaság születésénél egyszerre van jelen a hazai politikai fejlődés teremtette lehetőség, illetve a nemzetközi, elsősorban európai tudományos fejlődés és élet kihívására adott válasz. Hunfalvyék és Bereczék tehát az akkori tudományos közélet főáramába kapcsolódtak be a Társaság 1872. évi megalakításával.

Az alapszabály kormányhatósági jóváhagyását követően 1872. június 14-én tartották meg az első vezetőségválasztó közgyűlést, ahol *Hunfalvy Jánost* elnökké, *Tóth Ágostont* és *Vámbéry Ármint* alelnökökké, *Berecz Antalt* pedig első titkárrá választották. (Az akkor 250 taggal megalakult társaság hivatalos neve először Magyar Földrajzi Társulat volt, a Társulat elnevezést 1879-ben váltotta fel a társaság kifejezés, miként az addigi – első – titkárt is akkortól nevezik főtitkárnak.)

Berecz Antal az alapítás évétől egészen 1904-ig, harminckét esztendőn keresztül töltötte be a Társaság főtitkári tisztségét. A Magyar Földrajzi Társaság tisztségviselői közül csak *Cholnoky Jenő* és *Lóczy Lajos* túlta felül még hosszabb szolgálati idejével. E 32 év alatt Berecz a kor legnevesebb tudósainak, professzorainak, illetve neves közéleti személyiségeknek munkatársaként láthatta el feladatát. Hiszen az elnöki székben Hunfalvyt *Vámbéry Ármin*, majd *Lóczy Lajos* követte, az alelnökök között ott találjuk a már említett *Tóth Ágostonon* kívül az Amerika-kutató természettudóst, *Xántus Jánost*, valamint a Panama- és a Korinthoszi-csatorna tervezésében egyaránt résztvevő *Gerster Bélát*; a Társaság tiszteletbeli elnöki tisztségét akkoriban gróf *Széchenyi Béla*, a „legnagyobb magyar” fia, a nevével fémjelzett 1877-1880 közötti kelet-ázsiai expedíciós utazás vezetője látta el. A Társaság védnökeként pedig a tragikus véget érő trónörökös, *Habsburg Rudolf herceg* tevékenykedett.

Hogy mi minden volt a feladata a Társaság főtitkáráként? ! A Társaság legfőbb tisztségviselőjeként szervezte a társasági életet, az elnökkel és az alelnökökkel képviselte itthon és külhonban a magyar geográfiát, szerkesztette a Társaság – az idén különben éppen 125. évfolyamába lépő – folyóiratát, a Földrajzi Közleményeket, s mindemelllett 1896 és 1904 között még a Társaság pénztárnoki teendőit is ellátta, de ő volt a Magyar Földrajzi Társaság keretein belül megalakult Magyar Afrika Társaság titkára is.

Berecz Antal legfőbb céljának, mint ezt egyik méltatója mondotta volt „a természettudományok népszerűsítését” tekintette, a számos hivatalában, tisztségében mindig is „a közügyek bátor, rettenthetetlen bajnoka”-ként állt helyt. Pedagógusi és főtitkári hitvallása tükröződik a Társaság 1877. évi közgyűlésén tartott felszólalásában is: *„Mennyire volna fontos, sőt mennyire volna kötelességünk azon földet, melyet édes hazánknak nevezünk, földrajzi tekintetben is tüzetesen tanulmányozni, ha egyáltalán az európai kultúrnépek sorába akarunk tartozni. S mily kevés az, mi nálunk e téren eddig történt...”*

Hogy e téren is több történjen, szervezett társasági előadóesteket, amelyeken hazai tudósokon kívül számos külföldi szakmai nagyság fellépett. Lapozzunk csak bele a Berecz Antal főtitkársága alatti évek társasági estélyeinek programjába:

- 1874 októberében a Ferenc József-földet felfedező *Osztrák-Magyar Északi-sarki Expedíció* egyetlen magyar tagja, *dr. Kepes Gyula* orvos tartott óriási lelkesedéssel fogadott előadást az expedíció viszontagságos útjáról.
- 1896-ban a norvég sarkkutató, *Fridtjof Nansen* látogatott el Budapestre, s tartott nagyszerű előadást a társaság szervezésében. S hogy milyen volt egy ilyen látogatás hangulata? Érdemes felidézni az akkori eseményeket

a Társaság első 50 évéről 1922-ben beszámolót készítő Havass Rezső soraival: „Nansen jövetelét lázas kíváncsisággal várta a közönség. Már napokkal érkezése előtt ostrom alatt állott a Földrajzi Társaság belépő jegyekért. Fogadtatása szinte fejedelmi volt. A pályaudvaron tolongott a tömeg, hogy Nansent láthassa. Az utcákon végig éljenzés és kendőlobogtatás kísérte a vendéget. Este a Vigadó nagy terme zsúfolásig megtelt hallgatósággal, amelynek soraiban a tudományos világ és közéletünk legkiválóbbjai ott voltak. A Magyar Földrajzi Társaság nevében Vámbéry Ármin, a székesfőváros nevében Halmos János polgármester üdvözölte Nansent.”

- 1903 februárjában az Uránia tudományos színházban – a későbbi Uránia filmszínház épülete ma átalakításra és újbóli használatba vételre vár a pesti Rákóczi úton – a világhírű svéd Ázsia-kutató, *Sven Hedin* tartott előadást „Három év Belső-Ázsiában és Tibetben” címen.
- Ugyanabban az évben, májusban *Stein Aurél* tartott társasági előadást kelet-tibeti és a Takla-Makán sivatag területén végzett geográfiai és főként régészeti kutatásairól.

Berecz Antal főtítkárként többször képviselte a Társaságot külföldi kongresszusokon. Az 1875-ben Párizsban tartott nemzetközi földrajzi kongresszus munkásságát oklevéllel és éremmel ismerte el. De ott volt Berecz Antal 1881-ben a velencei, 1883-ban a frankfurti, 1884-ben a müncheni, 1886-ban a drezdai és 1889-ben a berlini nemzetközi tanácskozáson is.

E kongresszusok két szempontból is rendkívül fontosak voltak az akkor kibontakozó magyar földrajztudomány számára. Egyrészt lehetőséget biztosítottak arra, hogy hazánkat a külföld megismerhesse, másrészt pedig a résztvevők hazahozták a geográfia legújabb eredményeit, híreit. E kongresszusokról és a hozzájuk kapcsolódó kiállításokról Berecz a Földrajzi Közlemények hasábjain részletes és tanulságos beszámolókat tett közzé, ily módon segítve a honi geográfusok nemzetközi tájékozódását. S még e látszólag száraz témákat, kongresszusi beszámolókat is érdekesen tudta megfogalmazni, „lebilincselve a közfigyelmet”, miként egyik méltatója írta.

Mindennél fontosabb volt azonban, hogy a személyes kapcsolatfelvételek révén a Magyar Földrajzi Társaság már az 1880-as években 46 külföldi rokon tudományos társasággal állott összeköttetésben és könyvtári cserekapcsolatban. E nemzetközi kapcsolattartást segíti elő a Földrajzi Közlemények cikkeinek francia nyelvű összefoglalója is, amiről Berecz az 1884. évi közgyűlésen a következőket mondja: „Közleményeink a hozzája csatolt francia «Abrégé» által a külföldön mindinkább nagyobb figyelmet ébresztenek, s ott hazánk és nemzetünk helyes megismerését hathatósan előmozdítják. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy külföldi lapok Közleményeinkre nemcsak hivatkoznak, hanem gyakran belőlük egész cikkeket átvésznek.”

S hogy miként fogódkik egymásba múlt és jövő, arra hadd hozzak csupán egyetlen példát. A Társaság 1881-ben, fennállásának közelgő 10. évfordulójára, főiskolai hallgatók részére pályázatot írt ki. A pályázóknak „kíváncsian Magyarországot valamely vidékének ismertetése különösen topográfiai és etnográfiai tekintetben.” Az 1882. évi közgyűlésen Berecz Antal tette közzé a pályázat eredményét. Eszerint az első díjat, az első jutalmat a Sopron c. munka írója, egy bizonyos *Thirring Gusztáv* nevű másodéves bölcsészhallgató nyerte el. Az a *Thirring Gusztáv*, aki aztán néhány év múlva Berecz Antal főtítkár mellett, 1887-1889 között ellátja a Társaság titkári teendőit, később pedig 1914-1941 között a Társaság egyik alelnökeként tevékenykedik, miközben a Fővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója, s számos, máig használt turistakalauz szerzője.

Berecz sokoldalúságát, munkabírását bizonyítja sokrétű szerkesztői és szakírói munkássága is. Hiszen a Földrajzi Közleményeken kívül szerkesztette 1868-78 között az általa alapított Természet c. szaklapot, 1871 októberétől 1872 januárjáig a Nők Lapja c. folyóiratot és 1868-tól társszerkesztője volt a Természet tudományos Közlönynek, a mai Természet Világa elődjének. (Érdekes adalék, hogy a „Természet” szerzői között a kor neves tudósain kívül ott találjuk *Kossuth Lajos* nevét is, aki 1871-ben a csillagok színeváltozásáról írt cikket egy korábbi tanulmányra válaszként!)

Berecz Antal emellett számos tankönyv szerzője is. Lutter Jánossal közösen írt gimnáziumi tankönyve, az 1869-ben Pesten kiadott „A különleges természettani földrajz alapvonalai, tekintettel hazánkra” több kiadást is megért. Az ehhez a tankönyvhöz írt anyagai közül „A mennyiségtani földrajz elemei” és „A csillagászati földrajz elemei” külön kötetként is megjelent. Ez utóbbi, csillagászati tárgyú munkája 1902-ig 5 kiadásban látott napvilágot. Tanulmányi közlítésre érdemes a Pesten 1870-ben kiadott meteorológiai értekezése, „A hold befolyása a légköri tünetekre”, illetve a Budapesten 1884-ben megjelent „Az ó- és újvilág összehasonlítása” c. munkája. De foglalkozott a földrengésekkel is, ezekről írt például tanulmányt a Természet tudományi Közlöny 1872. évi kötetében. Az iskolai oktatást segítette térképészeti munkássága is, 1894-ben jelent meg a kor legnevesebb magyar kartográfusával, *Kogutowitz Manóval* közösen jegyzett műve, az „Elemi iskolai atlasz”. Mint életrajzírói megjegyzik, térképeket a kiadók nélküle nem is bocsátottak áruba, számos atlaszt, térképet, lektorált, vizsgált át szakértelemmel.

Az egészségileg gyöngélkedő Berecz Antal 1904-ben vált meg a Társaságban viselt tisztségétől. Az 1905. február 9-én rendezett közgyűlésen az elnök, *Erődi Béla* meleg szavakkal búcsúztatja: „Berecz Antal harminckét éven át volt a Társaság főtisztviselője, s a Földrajzi Közlemények 31 kötetének szerkesztője. Kapocs volt ő a múlt és a jövő között. Oldala mellől elnökök, alelnökök, titkárok dőltek ki,

vagy távoztak. Választmányok változtak, megújultak, csak ő állott helyén rendületlenül, változatlanul, mert a közbizalom, mely vele szemben minden választásnál megújult, volt az ő állásának és munkásságának legerősebb alapja és támasza. Becsülettel, szeretettel és tudással szolgálta a társaságot.” A közgyűlés a távozó érdemeit oly módon ismerte el, hogy örökös – értsd: élete végéig tartón – tiszteletbeli főtítkárrá választotta.

Amikor pedig 1908. szeptember 14-én Berez elhalálozott, a Társaság választmánya elhatározta, hogy érdemeiről az 1909. évi közgyűlésen emlékbeszédben emlékezzenek meg. Az emlékbeszédet *Farkasfalvy Imre* tartotta: „Berez Antalt senki se vallhatja több joggal a magáénak, mint éppen a Magyar Földrajzi Társaság, mint akinek része volt társaságunk megalapítása körül, aki ott állott bölcsőjénél, és mint a leggondosabb kertész, akinek arra is volt gondja, hogy áldásthozó, ízletes gyümölcsével gazdagon megrakott legyen a terebélyes fa. (...) Berez igen értett ahhoz, hogy lehet és kell a különböző vérmérsékletű és heterogéneus elemeket kiegyeztetni és egy kalap alá foglalni. (...) Berez lelkiületét nem kápráztatta el semmi, neki csak egy vágya, törekvése volt, minél többet használni, minél önzetlenebbül tenni jót, a közügy terén, így a mi Társaságunknak is. (...) A felolvasásokat is akként rendezte, hogy azokon különösen a tanulni vágyó fiatalság élvezeteket találjon, s a Magyar Földrajzi Társaságnak ezen az úton törzsökös vendégeket, majd tagokat neveljen és gyűjtsön.”

Koporsóját a Társaság babérkoszorúja ékesítette. S mint az emlékbeszéd szerzője írja: „Berez Antal ezt a babárt, igen tisztelt Társaság, mondhatom nagyon, de nagyon megérdemelte!”

A Magyar Földrajzi Társaság mai főtítkáráként, e tisztemben Berez Antal utódként én is most csak annyit mondhatok, hogy Berez Antal e mai megemlékezést, s szülőfalujában az iskola róla való elnevezését „nagyon, de nagyon megérdemelte”! S az, hogy mátol a boldogi Általános Iskola Berez Antal, a Magyar Földrajzi Társaság első főtítkára nevét viseli, a Társaság mai tagjai számára is ki-tüntető megtiszteltetés!

Nemerkényi Antal
A Magyar Földrajzi Társaság főtítkára

2001. augusztus 16-án a Boldogi Általános Iskola a község szülötte, a Magyar Földrajzi Társaság első főtítkára, *Berez Antal* nevét vette fel. Az időpont nem véletlen, hiszen a neves természettudós, geográfus-pedagógus éppen e napon, 165 esztendővel ezelőtt született.

Az iskola nevelőtestületének vezetőjeként elmondhatom, hogy ezzel az örömteli és felemelő eseménnyel régi vágyunk teljesült, hiszen sikerült iskolánkat egy mind a faluhoz, mind az oktatáshoz kapcsolódó személy révén „nevesíteni”. Külön örömet jelentett számunkra, hogy az ünnepséget számos közéleti és tudományos személyiség is megtisztelte jelenlétével, így bizonyítván, hogy a névadás nem csupán a szűkebb közösség számára volt fontos esemény. Részt vett ünnepségünkön *Pálinkás József* oktatási miniszter, *Szinyei András* országgyűlési képviselő, *Halász Károly*, a Heves Megyei Közgyűlés alelnöke és *Révész Péter* polgármester, illetve *dr. Kubassek János*, az érdi Magyar Földrajzi Múzeum és *Breznányszky Károly*, a Magyar Földtani Intézet igazgatója. *Dr. Nemerkényi Antal*, a Magyar Földrajzi Társaság főtítkára külföldi tartózkodása miatt nem lehetett jelen, de elküldte Berez Antalról szóló megemlékezését, amelyet *Pádár Sándor* tanár tolmácsolt az ünnepség résztvevőinek. És ott voltak Berez Antal leszármazottai, köztük Berez Antal unokája, *id. dr. Farkas Elek*, a Magyar Víruskutató Intézet ny. igazgatója.

A iskola diákjainak irodalmi műsora

A Nényei Családi Kórus műsora

Az intézmény diákjai, illetve a Berezcz-leszármazottakból alakult Nényei Családi Kórus műsora után Pálincás József miniszter úr rövid beszéd kíséretében, amelyben kitért arra, hogy minden közösség az emlékezetében megőrzött jeles események, kimagasló személyiségek munkásságából meríthet erőt ahhoz, hogy jogos bizakodással építse jövőjét, felavatta Szpisják Pál művész-tanár és Zólyomi István kőfaragó mester Berezcz Antalt ábrázoló bronz domborműves márványtábláját. Berezcz Antal ma is megszívlelendő pedagógiai elve a most már nevét viselő iskola tanárait, nevelőit is kötelezi: „Tanítónvá csak az lehet, kinek lelke másokban él...”

Krakóczkiné Tóth Éva

Az oktatási miniszter felavatta az emléktáblát

∞ MIT JELENT BOLDOG A BERECZ UNOKÁK SZÁMÁRA? ∞

Bevezetés helyett bemutatom a szövegben említett családtagokat:

Berezcz Alojzia, Berezcz Antal lánya, a mi nagymamánk, becenevén *Mimike*, 1872-1953.

Farkas Elek, a férje, a mi nagyapánk, akit nem ismertünk, 1873-1939.

Id. dr. Farkas Elek, Berezcz Antal unokája, orvos, víruskutató, édesapánk, 1911-2004.

Vaszary Sarolta, Berezcz Antal dédunokája, unokatestvérünk, nekünk *Sárika*, 1939-2001. (1946-ban elhagyta Magyarországot, és sohasem tért vissza)

A Farkas nevű dédunokák:

Veronika, *Subai Józsefné*, sz. 1942., gyógyszerész

Elek (e sorok írója) sz. 1944. onkológus szakorvos

Gabriella, sz. 1947. *Nényei Gáborné*, angol-magyar szakos tanár, *Gabi*

Géza, sz. 1952. jogi doktor, diplomata.

*Farkas-dédunokák balról jobbra: Veronika, Elek, Gabriella és Géza
Előttük szüleik: Dr. Farkas Elekné Kuthy Gabriella, id. dr. Farkas Elek, unoka
és Berezcz Ede leszármazottja, Uherkovich Gáborné Klári néni*

A következő oldalakon mi négyen, a dédunokák emlékezünk Berecz Antalra, emlékezésünk szubjektív, és – mivel kevés konkrétumra épül – hiányos. Száz éve elhunyt dédapánkat nem ismertük, nemcsak mi, hanem unokája, édesapánk sem. Családunkban csak egy személy volt, aki kapcsolatot jelenthetett feléje, nagymamánk, Mimike. Róla már hármunknak van emlékképe: óvodáskorúak, ill. kisiskolások voltunk élete utolsó éveiben, velünk együtt lakott Budapest XII. kerületében. Édesapjáról keveset beszélt, 55-60 év múltával már nem tudunk egy tőle hallott történetet sem felidézni.

Édesapánk gondosan őrzött minden emléket, ami Berecz nagyapjával kapcsolatban volt: könyveket, folyóiratokat, atlaszokat, fényképeket, emléktárgyakat, kitüntetések. Az írott műveit gyakorta vette elő, mi is sokat forgattuk ezeket. Figyelmünket leginkább a nagyapja által szerkesztett, 1907-ben megjelent Nagy Atlasz kötötte le, már fizikai méretei is elkápráztattak (5-6 kg). Még jóval iskolai földrajz-tanulmányaink előtt ebből az atlaszból ismertük meg a tengerek, hegyek, világrészek neveit. Jól emlékszem ma már nem használatos ország- és városnevekre, a cseh és lengyel helységnevek akkor érvényes német neveire, olyan országnevekre, mint Kelet-Rumélia, Galícia, Oszmán Birodalom, Krajna, stb.

Hiányoltam olyan országokat, mint Lengyelország, Finnország, stb. Legtöbbet a Nagy–Magyarország térképeket nézegettük. A könyv elején található, a csillagos égboltot bemutató ábrák különösen sokat jelentettek, hiszen csillagászati érdeklődésű édesapánk ezt nyitotta ki, amikor csillagokról beszélt, majd folytattuk az Uránia csillagvizsgáló távcsöve mellett, és a nyári égboltra feltekintve. A környék gyerekeit összegyűjtötte, s beesteledéskor együtt ment gyalog a sereg az Uránia Csillagvizsgálóba. Talán a csillagászat volt az a terület, amelyben Berecz Antal szelleme a legtöbbször maradt meg, hiszen ez a család fiatalabb tagjai közül is sokakat érdekel. A földrajz tudománya is tovább él a családban: ükunokája, Veronika fia, Subai Géza földrajz szakot végzett. Érdekes párhuzam, hogy jelenleg a piarista gimnáziumban tanít földrajzot – akárcsak egykor Berecz Antal.

A *Nagy Atlaszon kívül a Természet* c. folyóirat 1870-es évekből származó kötetin akadt fent legtöbbször tekintetünk. Felnőtt fejjel értettük meg, hogy Magyarországon a rendszeres természettudományos ismeretterjesztés Berecz Antallal kezdődött. Sokszor hallottuk az ő idejében még Pest megyei – ma már Heves megyéhez tartozó – Boldog nevét, de fiatalabb korunkban egyikünk sem járt ott.

Térjünk vissza a „koronatanúra”, Mimikére. Berecz Antal özvegysége és magánya fontos szerepet játszott abban, hogy annyira kötődött egyetlen lányához. Mindent elkövetett, hogy modern nevelésben részesítse, ebben a sport és a természettudomány is jelentős teret kapott. Trefort Ágost, vallás és közoktatási miniszter bizonyára nem véletlenül bízta meg éppen őt az úgynevezett felsőbb leányiskolák létrehozásával országshoz, hisz szakmai tudásán kívül még érdekelve is volt

ebben a kérdésben: saját lánya nevelését is ezzel szolgálhatta. A leányiskolák 3-4 további generáció számára jelentettek fontos alapot, nevelési formát. Jelenleg a koedukáció térhódítása miatt talán már egy sem úgy létezik mint leányiskola. A közelmúltban azonban még jó néhány működött közülük:

A Szilágyi Erzsébet, Veres Pálné, Kossuth Zsuzsa, stb. tanulójának lenni rang volt a mai idősebb nemzedék számára.

Mimike főleg Gabi húgom életében, pontosabban első hat évében számított fontos személynek. Sokat mesélt neki, sok mindenre, házi munkákra megtanította. Évtizedekkel később, már egyetemista korában egyik magyar nyelvész tanára felfigyelt arra, hogy tájnyelvi elemek fedezhetők fel beszédében sajátos kiejtéssel. A tanár nem tudta megnevezni a nyelvjárás helyét, de Gabi ezután tudatosan figyelt ezekre az elemekre, melyek testvérei beszédéből hiányoztak. Pl. ő úgy mondta: 'esső', nem pedig 'eső'. Még további 3 évtizednek kellett eltelnie, míg kiderült: ezek származása Boldog. Gabi akkor ismert rá a boldogiak beszédében azokra a vonásokra, amelyeknek eredetét addig a saját beszédében nem ismerte. Gabi nem járt óvodába, míg mi, nagyobbak az iskolában voltunk, nagymama és unoka sokat voltak együtt. Megtaláltuk tehát a személyes szálat: Mimike sokat volt kisgyerek korában a boldogi nagyszüleinél, s az ő nyelvük adódott tovább Gabi beszédében, átívelve másfél évszázadot.

A napokban megkérdeztem Gabitól, szerinte miért nem beszélt édesapjáról Mimike. Talán azért, mert Berecz Antal nem örült lánya Farkas Elekkel kötött házasságának, ezért a vége felé kissé megromlott a kapcsolat apa és lánya között.

Veronikának gyermekkorában volt egy kis színes népi hímzésű kendője, amit Mimikétől kapott, és az volt ráhímezve: Boldogi emlék. Ágya felett tartotta, és minden „kincset” rajta, ill. benne tartott. Amikor néhány évvel ezelőtt Boldogon jártában részt vehetett a boldogi búcsún és körmeneten, a felvonulók ruházatában felismerte a kendőn látható elemeket.

Géza öcsémnek gyermekkorából a Párizsi Világkiállításon nyert érem jut először eszébe, amit állandóan magánál tartott, úgy érezte, erre figyelve hat rá Berecz Antal szellemi kisugárása. Széleskörű érdeklődésével, közéleti szereplésével hasonlít dédapánkra. Elég csak arra utalni, hogy nyolc általa ismert nyelv közül ötből van felsőfokú vizsgája, igaz, kínaiból „csak” középfokú.

Édesapánk, aki, mint tudjuk, csak elbeszélésből hallhatott híres nagyapjáról, szinte kizárólag a feltétlen tisztelet és csodálat hangján beszélt róla, számára egyszerre volt eszmény, mérce és fogalom. Édesapám 56 éven át, haláláig lakott ugyanabban a lakásban, szobájában a Berecz Antal hagyatékából származó fotel volt a főhelyen, nekünk gyerekeknek nem volt szabad ráülni. A fotel beceneve igen sokat mondó volt: generációról generációra szállt a Nagyapa-fotel elnevezés.

A fotel Berez Antal 16 ükunokája közül dr. Nényei Zoltán kardiológusnál talált otthonra, immár kétszeresen, Berez Antal és id. dr. Farkas Elek okán nevezhetjük Nagyapa-fotelnek.

A fotel felett volt látható az a fénykép, mely alapjául szolgált a Szpisják Pál által megformált domborműhöz. Amikor megtörtént a dombormű felavatása, rengeteg családtag és ismerős mellett jelen volt fiam, Farkas András is, Berez Antal születési sorrendben 8. ükunokája. Pali ránézett, és rajta felejtette tekintetét, még mielőtt tudta volna, kivel áll szemben. Mikor megtudta, hogy egyenes ági leszármazott, megszólalt: „megvan a genetikai örökös, róla fogom megformázni a fiatal Berez Antalt, vagy egy kicsit megöregítem.” E szavak kíséretében két kezét az arcára tette, és a csak tapintás útján megszerezhető észlelés még jobban meggyőzte a feltűnő hasonlóságról.

*Szpisják Pál: Berez Antal
(domborműves bronzplakett)*

A gyermekkori Berez-kép sokunk pályájára, érdeklődésére hatott. A már említett földrajz, ill. csillagászat mellett a pedagógia is végigkíséri a családot. Hét pedagógus van a leszármazottak között, de sokan vagyunk, akik nem tanári képzettséggel is szeretünk előadni, szerepelni. Berez Antal nem hivatásszerűen – mint testvére, Ede –, de foglalkozott a zenével, és hasonlóképp szinte minden utód jó zenei érzékkel megáldott, vagy legalábbis jól érti a zenét.

Valahogy így élt bennünk dédapánk, mindaddig, míg 2000-ben, egy decemberi napon szüleimhez látogatók nem érkeztek Boldogról: Tóth Éva igazgatónő, az édesanyja és Pádár Sándor tanár úr. A második látogatáskor megérkezett Molnár Lajos állatorvos is. A látogatásnak előzménye is volt: 1986-ban, Berez Antal születésének 150. évfordulójára a Magyar Nemzetben megjelent édesapám megemlékező cikke, melynek első sorában ott volt dédapám születési helyének neve: Boldog.

A látogatással vette kezdetét az a nagyszerű eseménysorozat, melyről még beszélünk. Ekkor határoztuk el közösen, hogy Boldog általános iskolája híres szülöttje, Berez Antal nevét fogja viselni. Pádár Sanyi összegyűjtött minden fellelhető levéltári anyagot, szakirodalmat, dokumentumot, ami Boldog szülöttjéről rendelkezésre állt, mi pedig megmutattuk a család által addig őrzött összes emléket. Ezek egy részét Sanyi elvitte, majd lemásolás után visszahozta. Ez képezte az

alapanyagát a később létrehozott Berez kiállításnak. Így indult, majd 2001 augusztusában a névadó/felavató ünnepséggel érte el a tetőpontját az első szakasz.

Édesapám élete utolsó néhány évét valósággal beragyogta az a tudat, hogy anynyira csodált nagyapját nem felejtették el, egy hatalmas közösség érzi magáénak, sőt megnyílt az út, hogy tanítását, életművét megismertessék az utókorral. Megismerhette azokat, akik folytatják a Berez Antal által kijelölt utat, főleg, de nem csak a pedagógia területén. Ha csak egy névadó ünnepségből és névtábla-avatásból állt volna az egész, az is nagy örömeire szolgált volna, ennél azonban sokkal többről volt szó, és ennek ő maga még jó két évig részese lehetett. Boldog az ő számára egy reménysugár lett, megérte, hogy évről évre többen és többen egyre magasabb színvonalon kapcsolódtak be Berez Antal örökségének kiteljesítésébe. Mivel 2001 után nem járt többet Boldogon, gyermekei elbeszéléséből értesült mindenről. 2004. január 2-án halt meg otthonában.

Id. dr. Farkas Elek ünnepi pohárköszöntőjét lánya, Subai Józsefné tolmácsolja a névadó ünnepség és az emléktábla-avatás után

A szűk szakma természetesen számon tartotta Berez Antalnak mind a pedagógia, mind a földrajz terén kifejtett munkásságát. Erről többször is meggyőződhetünk, pl. amikor Pálinkás József, akkori oktatási miniszter és Nemerkenyi Antal, a Magyar Földrajzi Társaság elnöke Boldogon jártak, és ünnepélyes keretek között ismertették az életmű saját szakterületükhöz tartozó szegmensét.

Pálinkás József majdnem, Nemerkenyi Antal pedig valójában Berecz Antal hivatali utóda volt. Külön öröm, hogy azon a csodálatos napon a Magyar Tudományos Akadémia későbbi elnöke tisztelt meg minket. Túlzás nélkül mondhatjuk, hogy Pálinkás József az Akadémia elnökeként többet tehet Berecz Antal örökségének ápolásáért, mint bárki más az országban, ezt ki kell használnunk.

Szpisják Pál, az alkotó és Pálinkás József oktatási miniszter

Emlékezésről lévén szó, ide kívánczik hogy Boldogról hazafelé menet alkalmam nyílt arra, hogy bővítsen a Magyar Földrajzi Társaság elnökének földrajzi ismereteit: én ismertettem meg vele az ország egyik, szerencsére kellőképpen elrejtett, ezért még mindig létező római kori csodáját, a Gödöllő és Valkó közötti erdőben húzódó Csörsz-árkot (a több ezer kilométeres római árokrendszer egyedül fennmaradt 3 km-es szakaszát).

Nem tudok szerencsésebb megoldást egy név fennmaradásának biztosítására, mint, hogy egy iskola nevében éljen tovább.

Az elmúlt 7-8 évben igen sok olyan esemény történt, ami igazolta a bereczi tanítás életképességét, azt, hogy ennek ápolását a globalizáció és a nemzeti tudatvesztés korában sem szabad feladni.

Boldog gyönyörű példát szolgáltatott arra, hogyan lehet egyszerre ápolni a hagyományokat, a nemzeti hovatartozást, hogyan lehet mozgósítani gyermekeket,

fiatalokat és idősebbeket nemes célok érdekében. Ha ránézünk a falura, beszélgetünk az emberekkel, érezzük, itt valami jobban működik, a házak rendesebbek, a földek szebben zöldellnek, az emberek barátságosabbak.

Jelen emlékezés kereteibe nem fér bele még a kiemelkedő események, eredmények felsorolása, méltatása sem, ezért csak néhány olyan momentumra utalok, melyek személyesen érintenek, ill. személyes élményeim/élményeink sorába tartoznak.

A Berecz Antal Alapítvány kuratóriumának tagjaként évente néhány alkalommal ellátogatok Boldogra, és ilyenkor kevés egyéb feladatom marad, mind egyetértésemet adni a remekül megszervezett és rendkívül színvonalas programokhoz, tervekhez. Az alapítvány költségvetése igen gondosan és szakszerűen van összeállítva, előnyt élveznek a tartalmas és hasznos tervek.

A Berecz-kiállításról már szoltam. Édesapám halála után néhány hónappal arra a fájdalmas lépésre kényszerültünk, hogy szüleim lakását eladjuk, és a hagyatékunkon mi, a 4 testvér, megosztozunk. Berecz Antal hagyatékát nem akartuk 4 felé osztani, és egyikünk sem érezte úgy, hogy egymaga jogosult lenne ennek további őrzésére. Ezért a Berecz-hagyaték legnagyobb részét közös megegyezéssel a legméltóbb kezekbe, az ő nevét viselő, és szellemét ápoló iskola részére átadtuk.

Elkészült a Berecz-zászló, a zászlóánya Nényei Gáborné, azaz Gabi lett. Boldogi tevékenysége azonban ezzel nem merült ki, több alkalommal tartott osztályfőnöki órákat felső tagozatosoknak, és amikor tehetette, eljött a fontosabb eseményekre.

Nemcsak Berecz-zászló, hanem Berecz-induló is van már, melynek refrénje: „Mert tanítónak csak az lehet, kinek lelke másokban él” – idézet Berecz Antaltól.

Különlegesen szép eredménynek érezzük a színjátszó csoport működését, sikereit, és Boldog körzetén messze túl érdeklődésre számot tartó előadásait. Jó néhányszor láttuk, hallottuk őket, legutóbbi látogatásunkkor az István, a király volt műsoron.

Színjátszó csoport? Sokkal több, mert énekelni és táncolni is már-már profi szinten kell egy ilyen produkcióban. Nem beszélve a díszlet- és kosztümtervezésről, hang- és fényeffektusokról, koreográfiáról. Mindezt napi munka mellett, a szabadidőben megtartott próbákkal, esetenként messzebről bejárva. A színház működése ékesen bizonyítja, hogy az iskola diákjai gimnazistaként, egyetemistaként, vagy akár család mellől is szívesen szakítanak időt egymásra, bár a találkozások helyszíne ma már a falu központjában álló művelődési ház. A sokat hangoztatott közösségi szellem ilyen szép megvalósulása nagy ritkaságnak számít. Ez is Berecz szelleme? Vagy itt már Tóth Éva, Őszi Kati, Szpisják Pali, Kepesné Tóth Kati és a többiek jelentik a szikrát?

A Berecz-dédunokák az István, a király főszereplőivel a 2007 októberében tartott előadás után

A Berecz-vetélkedő döntőjének résztvevői és a zsűri tagjai 2006-ban, névadónk születésének 170. évfordulóján

Ha valamiben „hiányzás nélkül” folyamatosan részt vehettem, az az évnyitók és balladások elmúlt évekbeli sorozata. Mindig könnyes szemmel énekltem a Berecz-indulót, mindig ámulok, bámulok, hogyan lehet ennyi gyereket ennyi feladatra mozgósítani, és ilyen szépen megrendezni mindezt. A ballagó diákok láthatólag szívet tépően szomorúak tudnak lenni, az életük addigi legfontosabb helyszínétől való elválás fájdalmát nem lehet – még olyan képzett amatőr színészek esetében sem – színlelni. Ez a szomorúság mindent igazol, minden kételkedőt meggyőz.

A televízióból is értesülhettünk a boldogi gyermekek szemégyűjtő akciójáról, melyet országos szinten is a legeredményesebbnek minősítettek.

És ne hagyjuk ki a Berecz Antal-vetélkedőt. Az iskola tanulói három fordulóban mérték össze tudásukat, hogy megtudjuk: Ki tud többet a Berecz családról? Rengeteget tudtak, állapíthattam meg, amikor a harmadik forduló zsűrijében vettem részt. A teljesítmény fantasztikus volt, nagyon meghatódtam, és kissé magamba szálltam, amikor csak „kottából” tudtam a választ. Testvéreim is megkapták tőlem a kérdéseket.

Összefoglalva: Berecz Antal késői utódai rengeteget köszönhetnek Boldognak, és mindenki, aki a bereczi szellem erősítésében közvetve vagy közvetlenül részt vesz, önmaga is jobb emberré válik, és másokat is kissé jobb emberré tesz. Ez a folyamat felfelé ívelő szakaszban van, és eljön az idő, amikor boldogi példáról beszélhetünk, amikor mások is rájönnek a közösségépítés fontosságára és szépségére.

Köszönjük Tóth Évának és csapatának.

Dr. Farkas Elek

(az összes Berecz leszármazott és házasársai képviselőjeként)

HOGYAN SZERETTEM BELE A NAPFOGYATKOZÁSBA ÉS ∞ HOGYAN LETTEM HÜTLEN HOZZÁ? ∞

Visszahúzódo gyerek voltam. Még nem voltam iskolás, mikor a szoba egyik sarkában ülve figyeltem nővéremet, Rózsit, amint leckéjét felmondta. Így ragadt rám például az egyszeregy és a Himnusz is. Mikor azonban a lecke témája nem érdekelt, inkább figyeltem a faliórát, és – egyre növekvő sikerrel – azt, hogy az adott évnek adott napján a direkt napfény első sugara hány óra hány perckor „jön be” a szobába. Voltak a fejemben olyan időadatok is, amelyekre egy év után is jól emlékeztem, és olyankor örvendeztem magamban. Hasonlóan figyelemmel kísértem árnyékom változását az egyes napszakokban. Kerestem az eperfa árnyékában az egyes leveleknek az árnyékát is, de sikertelenül. Anyám akkor még nem próbálta megmagyarázni, hová lesznek a levélárnyékok, és hogy miért jelennek meg a lombos eperfa árnyékában kerekded fényfoltok. Egy nyári napon anyám mégis felhívta a figyelmem arra, hogy meg fogom látni, holnap déltájt, ha szép idő lesz, ezek a kerekded foltok kifialakúra fognak változni. Napfogyatkozás lesz, vagyis a Hold elfedi a naptányér egy részét úgy, hogy a napfény a Napnak csak egy kifialakú területéről jut el hozzánk. Ilyenkor nemcsak a Nap látszik kifialakúnak, hanem a kerekded fényfoltok is hasonlóra változnak. Anyám az összefüggés magyarázatával nem kísérletezett, talán csak azért nem, mert camera obscura nem állt rendelkezésére. Másnap aztán minden úgy történt, ahogy anyám előre jelezte.

Elszomorodtam, mikor anyám szigorúan megtiltotta, hogy a fénylő Nap és a fényfoltok alakváltozásait párhuzamosan figyeljük a szemünkkel. Ezt mondta: „A látni vágyó Napba nem tekint.” Neki megfelelő védőszemüvege nem volt, mi pedig többé-kevésbé engedelmes gyerekek voltunk. Agyában bizonyára Vörösmarty és Petőfi járt, de hát *A merengőhöz* és a *Szemfájásomhoz* című versekhez még talán Éva sem jutott el iskolai tanulmányaiban.

Akárhogy volt is, a fogyatkozás és annak magyarázata nagy hatással volt ránk. Ezt látván Anyám megmutatta Berecz nagyapám csillagászati illusztrációit, s így annyi ismeretet plántált belém, hogy lassan a fogyatkozások változásait is megértettem. Megvette a *Kincses Kalendáriumot* is, és abból megtudtam, hogy a legközelebbi teljes napfogyatkozásig hazánkban 82 évig kell várni. „Jaj, akkorra már vak és béna leszek!” – gondoltam magamban. Ám, ahogy az idő egyre múlt, egyre nőtt az esélyem, hogy 89. évemben még épkezláb ember leszek. Izgultam azért is, hogy azon a napon ne legyen felhős az ég. Nem értettem, hogy lehet az, hogy má-

sokat a napfogyatkozás nem igazán érdekel. Pedig az alábbi történet arra mutat, hogy művelt emberek is közömbösek iránta.

Tagja vagyok egy tudományos társaság vezetőségének. (Magyar Mikrobiológiai Társaság tiszteletbeli örökös alelnöke) Az egyik tavalyi (1998-as) ülésen valaki azt javasolta, hogy az 1999. évi kongresszusunkat augusztus 11-én tartsuk. Ijedten felkiáltottam: „De hiszen aznap teljes napfogyatkozás lesz!” Szavaimat hangos kacaj fogadta. Vajon gondolta-e valamelyik kollégám, hogy egy teljes napfogyatkozás országszerte mennyi felfordulással jár majd? Hiszen mindenki látni akarja majd délben a szinte teljes elsötétedést, délben az esthajnalcsillagot az eltakart Nap közelében, stb.

Izgalmamot látván, vőm, Jóska felkészült, elvisz Akarattyára, ahonnan a fogyatkozás szerencsés esetben a maga teljességében látható. Az előírt védőszemüveget is megvettem. (Aznap) Ma reggel mégis megrettentem. Az ég felhős volt, különösen a délnyugati részeken, a meteorológiai előrejelzés bizonytalan volt, az autóutakról és a pályaudvarokról rémségekkel ijesztgettek bennünket, az elektronikus „sajtóban” a KÁOSZ volt a legbiztatóbb szó, az én öreg szívem pedig az előző napi hőségben bizonytalankodni kezdett (vagy csak attól tartottam, hogy így fog tenni?) Jóska megsajnálta, hogy nem megyek vele, engem azonban valami erő a csend és a nyugalom birodalmába vonzott. Talán ugyanaz, amelyik gyermekkoromban megakadályozott abban, hogy a játzó gyerekek közé keveredjem.

Tíz óra tájt egyedül sétáltam fel a budai Kakukk/Frank hegyre. Ott élveztem a csendet és a félhomályt, és törölgettem a könnyeimet. Különösen akkor, mikor a védőszemüvegen át megpillantottam a szinte cérnavékonyaságúra lefogyott nap-sarlót a ritkuló felhők közül kibújni: Hiszen *téged szerettelek volna olyan nagyon!* Így, múlt időben, hiszen hasonló helyzetet legközelebb, csak újabb 82 év múlva láthatnék...

Aztán délnyugat felől eloszlottak a felhők; jólesett tudnom, hogy legalább a családom tökéletesen látja a század egyik legcsodálatosabb hazai természeti eseményét.

1999. augusztus 11.

dr. Farkas Elek
Berecz Antal unokája

(Elhangzott az iskolai névadó ünnepségen Subai Veronika tolmácsolásában.)

A ballagás ünnepélyes pillanata: a zászlótadás

Ünnepek, hétköznapok az iskolában

„Olyan lesz a jövő, mint a ma iskolája.”

(Szent-Györgyi Albert)

∞ JELKÉPEINK ∞

Berecz-zászló:

Az első bereczes osztály ballagására készült el,
tervezte Szpisják Pál

Berecz-himnusz:

A zászlóavatáson csendült fel először,
Somogyváry László alkotása:

Berecz-himnusz

Somogyváry László

Allegro $\text{♩} = 120$
mf

Voice

6 1. Az is - kolánk-nak cél - ja: a mű - velt, bölcs di - ák, ki-nek
12 szí - vét, lel - két hű - ség, jó - ság hat - ja át. Mert hisszük, vall - juk bát - ran a
18 név - adónk sza - vát, most vés - sük mé - lyen szí - ve - ink-be gon - do - la - tát: hogy
24 ta - ní - tó - vá csak az le - het, ki - nek lel - ke másokban él, kinek szí - ve mélyén a szépség, jó - ság
1. 2.
min - den - nél töb - - bet ér. 2. A ér.

2. (A) szeretet s összetartás és önfeláldozás,
Ez jellemezen mindnyájunkat éltünkön át.
A névadónk a példa, ki csak másoknak élt,
Most kövessük hát buzgó szívvel intelmét:
/: Hogy tanítóvá csak az lehet, kinek lelke másokban él,
Kinek szíve mélyén a szépség, jóság mindennél többet ér. /: (3-szor ismételve)
Mindennél többet ér.

(alkalmazkodó ritmusban)

Berecz-jelvény:

a felavatott elsősök kapják a „Csibefogadalom” után

- § Szeretnétek-e a Berecz Iskola diákjai lenni?
Szeretnénk.
- § Megfogadjátok-e, hogy az iskolánk életében szorgalmasan tevékenykedtek?
Megfogadjuk.
- § Akarjátok-e megismerni iskolánk hagyományait?
Akarjuk.
- § Vállaljátok-e, hogy viselni fogjátok a Berecz-jelvényt?
Vállaljuk.
- § Ígéritek-e, hogy a mai naptól úgy tanultok, hogy mindig a Berecz-iskola hírnevét erősítitek?
Ígérjük.
- § Megfogadjátok-e, hogy igyekeztetek példamutatóan viselkedni?
Megfogadjuk.

A Berecz Iskola ballagótarisznyája:

végzős diákjaink kapják útravalóul

A ballagók fogadalomtétele:

Én,, a Berecz Antal Általános Iskola végzős diákja fogadom, hogy iskolám szellemiségét megőrzöm, és az itt kapott értékeket tanulmányaim során tovább gyarapítom. Legjobb tudásommal és akaratereőmmel arra törekszem, hogy iskolánk és falunk hírnevét öregbítsem!

∞ HAGYOMÁNYOS RENDEZVÉNYEINK ∞

A névadóhoz kötődően:

Szeptember 14.:

- Csibeavatás (az elsősök felavatása fogadalomtétellel, a Berecz-jelvény és az emléklap átadásával)
- Koszorúzás a Berecz-emléktáblánál névadónk halála napján.

November vége:

- Berecz Ede Népdalverseny (névadónk öccsére, a kalocsai érseki templom karnagyára emlékezve)

A környezetvédelem jeles napjai alkalmából:

- Az Állatok Világnapján felvonulás és állatkerti séta Budapesten
- Madarak és Fák Napján helyi és kistérségi természetismereti vetélkedő

Kétévenként tavasszal:

- Berecz Gála (tehetséges diákjaink bemutatkozása)

Az iskolai élet jeles eseményei:

- *Tanévnyitó ünnepély: az alkalomtól függően az alsó vagy a felső tagozatos épület udvarán*
- Megemlékezések, nemzeti ünnepek (október 6., október 23., március 15.)
- Karácsonyi kézművesnap és ünnepség
- Anyák napja

...ahol 2008-ban újabb diplomát kaptunk.

- Vidámballagás
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély

A Diákönkormányzat rendezvényei:

- Tök jó nap: az őszi szünet előtti utolsó tanítási napon
- Mikulás: december 6-án
- Farsangi bál: a „farsang farka” előtt, pénteken
- Gyermeknap: május utolsó péntekén

Sportrendezvények:

- Mikulás/Karácsonyi kupa
- Farsangi kupa
- Nyári úszótanfolyam

Hagyományörző programok a Kincskereső szakkör előadásában:

- Betlehemezés
- Gergely-járás

Osztályprogramok:

- Kirándulások, színház- és mozilátogatás
- Nyári táborozás a 4. és 7. évfolyam tanulóinak

A pedagógusok és dolgozók közös programjai:

- Karácsonyi ebéd
- Pedagógusnap kirándulás

∞ DOLGOS HÉTKÖZNAPOK ∞

*„Mi lenne, gondoltam,
ha mindig lent volnál,
ahol a gyerek?”*

(Szabó Lőrinc)

A 2004/2005-ös tanévtől az általános iskolák 1-3.évfolyamán és 4. osztály félévekor kötelező lett a szöveges értékelés.

Mi, akik az osztályozás rendszerében nőttünk fel - és később úgy hozta az élet, hogy magunk is jeggyel értékeltük tanulóink teljesítményét -, nehéz helyzetbe kerültünk. Segítség - akkor még - nem volt, csak a rendelet.

A törvénynek eleget téve elkészítettük az értékelés új formáját, de úgy gondolom, mindannyian tudtuk, ez nem a miénk. Valami hiányzott belőle, amitől valóban egyéni és személyre szabott lett volna. Egy táblázatban húztuk alá a gyerekekre jellemzőket egy adott tantárggyal kapcsolatban. Alakítottuk, formáltuk, de a nagy áttörést - ha szabad ezzel a kifejezéssel élnem - egy továbbképzés néhány napja hozta meg.

2007 őszén részt vettünk egy tanfolyamon, aminek az árnyalt értékelés volt a témája. El kell, hogy mondjam, hogy mivel a találkozások hétvégén voltak, a lelkesedésünk nem volt határtalan - az első 1-2 óráig. Valami egészen új dologba csöppentünk. Rengeteg játék, közös feladat és fergeteges jókedv uralta ezt a néhány napot. Kicsit újra gyerekek lehettünk, s ez bizony tükröt tartott elénk. A feladatok elvégzése és azok értékelése segített megoldást találni az addigi problémánkra. Szípkázott mindenki az ötletektől, és hamarosan egy teljesen újszerű értékeléssel álltunk elő.

A célunk az, hogy a gyerekek és a szülők is értsék a leírtakat, lássák, hogyan lehet fejlődni, továbbhaladni. Nem a hibákat akarjuk sorolni, hanem megoldást keresni a továbblépésre. Ezért a gyerekek tudáspróbáiban közvetlenül a feladatok mellett értékelünk. Dicsérünk, illetve megpróbálunk utat mutatni, megoldást keresni, konkrét tanácsokat, ötleteket adni, arra nézve, hogyan tud még javítani, fejlődni. A szülőkkel megbeszéléseket tartunk. A tapasztalat azt mutatja, hogy szívesen jönnek beszélgetni a tanító néikkel, hiszen itt azonnal választ kapnak a kérdéseikre, megbeszélhetjük a problémákat, együtt örülhetünk a sikereknek. Sokkal jobban megismerjük egymást, ami elengedhetetlen. Más ez, mint a szülői értekezletek hivatalos formája. Kötetlenebb, személyesebb.

A másik nagy változás a gyerekek magatartásának és szorgalmának értékelésében történt. A megszokott példás, jó..stb. kifejezések helyett leveleket írunk tanítványainknak. Itt a pozitívumok kiemelése mellett (mert mindenben van jó!) lehetőség van a negatív tulajdonságok, hibák rávilágítására is, tanácsadásra, megoldáskeresésre. Jó érzés látni, ahogyan olvasgatják a nekik írt sorokat. Örömmel tapasztaltuk, hogy elgondolkodnak rajta, komolyan veszik a leírtakat. De a leglényegesebb változás talán az, hogy ők maguk is végeznek önértékelést. A levélkéiből kiderül, hogy mennyire jól ismerik magukat. Örömmel írnak sikereikről és bizony nagyon is tisztában vannak a hibáikkal.

Egy szöveges értékelést elkészíteni jóval több feladat, mint egy jegyet, vagy egy szót beírni a naplóba. De ha nem felejtjük el, hogy a kezünkbe kapott lapok mögött érző lelkű GYEREKEK állnak, akkor nem kétséges, hogy ezen az úton kell továbbhaladnunk.

Molnárné Kovácsik Rita
alsós osztályfőnöki munkaközösség-vezető

*Nevelőtestületi tréning: beszélgető kör
Közös gondolkodás új módszerekkel az új módszerekről*

Milyen vagyok?

A házi feladataim mindig készen vannak sosem felejtendő. megcsinálni. Társaimmal jól barátkozom. Bár néha forgok. Szünetben jól játszom, de néha összeveszek a barátaimmal. Felszerelem mindig itt van. En a szorgalmat meg vagyok elégedve, de a magatartásomat nem vagyok elégedve.

112

Sokszor Krisztián!

Örülök, hogy mindig elkészíted a házi feladatokat, felozereled például nem minden tartod. Sokszor sokat jelentkezel, ezért meglicitérek! Ha nem tudod szabályokat, ne mond ki a megoldást, ha gyűjt másokat is sokszor jutni! Szünetekben figyeld jobban társaidra, olyan barátokat keress, akik nem a szabályok megszegésére csábítanak, és figyelj és a leírást ne szabadjá, mert veszélyes! Csoportmunkákban együttműködésben dolgozz, ez nagyon jó! Legyél udvarias, mindig köszönd a felvettaknak!

A magatartás és szorgalom értékelésének új formája fejleszt az önismeretet.

PROJEKTPEDAGÓGIA ISKOLÁNKBAN

Az utóbbi időben sok olyan továbbképzésen vettünk részt, ahol új tanítási módszerekkel ismerkedtünk meg. Az egyik ezek közül a projekt-módszer volt, amit az elmúlt tanévben ki is próbáltunk.

Készül a csoport közös címere: ők a „Sokszínűek”

Az drámszűnet sem tántorított el minket: gyertyafényes hangulatban folytattuk a munkát

113

Projektünk a „Káros szenvedélyek” címet viselte. A munkában hat pedagógus és a felső tagozat tanulói vettek részt. Az egyes évfolyamok különböző témaköröket dolgoztak fel.

A hatodik osztályosok a televízió és a számítógép káros hatásait kutatták. A hetedik évfolyam a dohányzás témakörét dolgozta fel, míg a nyolcadikosok az alkohol és a drog történetét, hatásait ismerték meg. A gyerekek változatos módszerekkel dolgoztak. Felsorolni is nehéz, mennyi produktumot készítettek. Kérdőíveket állítottak össze, készültek plakátok, számítógépes játékok, szobrok kupakokból, karikatúrák, műsorújság és még sok érdekes dolog. A projekt zárására a Gyermeknapon került sor, amikor a csoportok bemutathatták egymásnak munkáikat. A napot vetélkedő, filmvetítés, játék tette meg színesebbé. Az iskola folyosóján kiállítást rendeztünk az elkészített produktumokból.

A gyerekek csoportokban dolgoztak hónapokon át. Nagyon jó hangulatban teltek az együtt töltött órák. Mind a pedagógusok, mind a gyerekek tetszését elnyerte ez a módszer. Sok hasznos ismerettel lettünk mindannyian gazdagabbak. Ez a munkaforma csapatépítésnek is kiváló volt.

A következő tanévekben is szeretnénk újabb projekteket készíteni. Terveink között a környezetvédelem, az egészséges életmód szerepel.

Zelnikné Salga Krisztina
felsős osztályfőnöki munkaközösség-vezető

Munkában a 8. osztályos lányok

A „Káros szenvedélyek” projekt alkotásaiból készült kiállítás gyermeknapon a felső tagozatos épület folyosóján

1. DÖNK = Diákönkormányzat

Az iskolai diákközösség demokratikusan megválasztott döntéshozó szerve. Képviselőit az osztályközösségek választják és delegálják az iskolai fórumba, amely havonta, illetve aktuális feladat esetén tartja üléseit.

A diákelnök és helyettese a hagyomány szerint a legmagasabb évfolyamból kerül ki.

A DÖNK patronáló tanára Szpisják Pál, gazdasági felelőse Lukács Erzsébet

2. DÖNT = Diákönkormányzat Önnevelést segítő Tanácsa

A fórum tanácskozását a diákönkormányzat megválasztott vezetői irányítják: az elnök, az elnökhelyettes és a titkár, aki lényegre törő jegyzőkönyvet vezet az elhangzottakról. A többségi jogokat sértő, házirendnek vétő magatartást az eseti képviselő terjeszti elő. A védelem képviselője feltárja azokat a körülményeket, amely ilyen kirívó magatartáshoz vezetett. A Diákönkormányzat jelenlévő tagjai véleményük elmondásával segítik a fórumot. A fórum célja: a vétséget elkövető diák lássa be, hogy viselkedését társai is helytelenítik és törekedjen magatartása megváltoztatására.

A DÖNT munkájában részt vehet:

- a DÖNK patronáló tanára
- a Gyermekjóléti Szolgálat képviselője
- az intézmény igazgatója
- az érintett tanuló osztályfőnöke
- szaktanárok
- érintett szülők, SZMK

3. BIF csoport = Berecz Ifjúsági Csoport

Iskolánk végzett tanulói igénylik, hogy az iskolai programokra visszatérhessenek csoportos formában is. Pl.: Tök jó nap, farsangi bál stb. Az iskolai demokrácia szép példája, hogy a végzett tanulók tapasztalataikkal segítik egy-egy iskolai rendezvény megszervezését a DÖNK tagjaival együtt. Műsorvezetőként, egy-egy verseny lebonyolítójaként, zsűritagként, diszkósként tevékenykednek.

A DÖNK éves első üléseinek egyikére az elnök meghívja a diákéletben addig is aktív, elballagott 9.-es és 10.-es diáktársakat. Elmondja, hogy az év folyamán miben kérik a segítségüket. Ezen az ülésen hivatalosan is megalakul a BIF csoport. Vezetőt is választanak maguk közül. A BIF vezetője a DÖNK elnökével tartja a kapcsolatot. A jelenlévő volt diákok aláírással is kifejezik szándékukat a BIF-tagságra. A rendezvényeken BIF-jelvényt kapnak, ezzel jogosultak ott tevékenykedni.

4. SULI-BULI diákújság

A demokratikus faluközösségben nevelődő európai polgár egyik fontos médiuma az írott sajtó.

A négy-hat oldal terjedelemben megjelenő iskolai diákújság egy évben három alkalommal jelenik meg.

Az első szám a Mikulás és karácsony közötti időszakban az előző három hónap történéseit követő cikkekkal jelentkezik.

Pl.: Csibefogadalom, Berecz Antalra emlékezve, igazgatói közlemények a tanévre vonatkozóan; Tök jó nap, október 6., október 23., Állatok Világnapja beszámoló; iskolai táborozások, sporteredmények, erdei iskola eseményei, viccek, tréfák, versek, aktualitások és sok gyermekrajz.

A második szám húsvétra jelenik meg az eltelt időszak eseményeiről szóló híradásokkal: karácsony, farsang, március 15., karácsonyi, farsangi kupa eredményei stb.

A harmadik számot az év vége előtt olvashatjuk: szerepel benne tanulmányi kirándulás, pedagógusnap, „Madarak és fák napja”, bérmelegítés, pályázatok, versenyek nyertesei, gyermeknap, ballagás, jutalmazások, ill. információk, aktualitások.

A Suli-Buli a gyerekek lapja: ők írják, szerkesztik és rajzolják. Dokumentálja az adott tanévben történeteket.

5. A DÖNK jutalmazásai

A DÖNK aktivistáinak jutalmazása annak a közösségi munkának az elismerése, amit a diákok saját szabadidejük terhére, a közösség érdekében cselekszenek négy éven keresztül. Olyan is van, aki már alsó tagozatosként is tevékenyen részt vesz a munkában.

A kitüntetés „AZ ISKOLAI DEMOKRÁCIÁÉRT KITÜNTETETTJE” feliratú terrakotta plakett (Szpisják Pál alkotása), melyen a DÖNK emblémája szerepel az iskolánk neve mellett.

Az iskola közösségéért legtöbbet tevő nyolcadikos tanulók kaphatják meg, akik több éven keresztül részt vettek a DÖNK, a DÖNT munkájában és a Suli-Buli diákújság szerkesztésében.

A kitüntetésre a mindenkor hetedik osztályos aktivisták tehetnek javaslatot. A díjat a ballagási ünnepség alkalmával kapják meg a kitüntetettek.

Szpisják Pál
DÖNK-patronáló tanár

DIÁKÉLET

Sápi Martina vagyok. A 2007/2008-as tanévben társaim a Diákönkormányzat elnökévé választottak, így szervezőként is megtapasztalhattam, milyen gazdag a berecsei diákélet. A munkámban elsősorban két osztálytársam, Medveczki Lilla és Medveczki Anett segített.

A nyolc év során nemcsak tudásban gyarapodtunk, de sok-sok élménnyel is gazdagodtunk. Már az első év is emlékezetes volt, hiszen éppen a millenniumi ünnepek idején kezdtük az iskolát. A jubileum alkalmából az akkori miniszterelnök, Orbán Viktor két könyvet ajándékozott nekünk, elsőöknök, *Ezer esztendő* címmel.

Alsó tagozatosként bizonyára mindenkinek felejthetetlen marad az őszi szünet előtt megrendezett „Tök jó nap”, ami a Diákönkormányzat kezdeményezésére lett iskolai hagyomány. Ilyenkor termésbábokat készítettünk, kézműves foglalkozásokat tartottunk. Az anyukák finom falatokkal – sült tökkel, őszi gyümölcsökből készített süteményekkel tartottak jól bennünket. A felsőben vetélkedők, töklámpa-készítés, teaház, az esti máglyagyújtás és az utána következő buli tette emlékezetessé ezt a délutánt.

A felsős "tök jó buli" fénypontja az esti máglyagyújtás és a közös éneklés

Tök jó nap az alsóban: a tanár nénik ilyenkor (is) tök jó fejek...

Az osztályunk a farsangi bálok történetében is úttörő szerepet játszott: mi voltunk az elsők, akiknek 4. osztályos korukban Dinnyésné Nagy Katalin tanár néni nyitótáncot tanított be, a „Virágok keringőjét”. Azóta ez is hagyománnyá vált, sőt a 8. osztályosok nyitótáncával is kiegészült. A berecsei farsangi multság így évek óta a ceremóniamester beköszöntőjével, a királyi pár bevonulásával és a nyitótáncokkal veszi kezdetét, és fergetes produkciókkal folytatódik.

A 4. osztályosok Apácashow-ja hatalmas sikert aratott

Az őszi és téli programok után hamar eljött a május, és máris készülhettünk a diáknapra, amely Diákönkormányzatunk gyermeknapi rendezvénye. A gyereknapok alsósként és felsósként máshogy teltek. Alsóban sportjátékokkal, játékos vetélkedőkkel, egy-egy téma köré csoportosított feladatokkal. Volt, hogy a boldogi hagyományokkal ismerkedtünk, máskor Micimackóval és barátaival barangoltunk a pagonyban, vagy erőpróbákat kiállva szabadítottuk ki a királylányt a sárkány fogságából.

Felsőben az egyik alkalommal hagyományos kézműves mesterségekkel ismerkedhettünk. Majd ellátogattak hozzánk a tűzoltók, bemutatták

a tűzoltóautó működését és mi is kipróbálhattuk a fecskendővel célzást. Előadást tartottak a dohányzás veszélyeiről és tűzvédelmi tanácsokat is kaphattunk. 8. osztályban ez a nap volt a „Káros szenvedélyek” projekt zárónapja. Csoportokban dolgoztunk, sok érdekes dolgot megtudtunk az alkoholoról, a drogról, a dohányzásról és a számítógép-függőségről. Kiállítás is készítettünk, amely sok munkát igényelt.

A nap csúcspontja a főzőverseny volt, ahol mindenki talált magának megfelelő feladatot: tüzet rakott, krumplit hámozott, ételt kóstolt vagy kavargatott. De legjobban a bogrács körüli közös ebédet vártuk!

Ezekről a programokról Szpisják Pál tanár úr irányításával rendszeresen beszámoltunk a *Suli-Buli* című iskolaújságban, melynek szerkesztői a Diákönkormányzat tagjai voltak. Örömmel tölt el, hogy egy éven át a Berecz Antal Általános Iskola Diákönkormányzatának elnöke és a diákélet egyik szervezője lehettem.

Sápi Martina
a DÖNK leköszönt elnöke

A tűzoltókkal

SPORT AZ ISKOLÁNKBAN

Általános iskolás korban a sportnak semmivel sem pótolható nevelő ereje van. A sportban kapnak a gyerekek hiteles visszajelzést teljesítményeikről. Megtanulják, hogyan örüljenek sikereiknek, hogy viseljék el a kudarccokat, kialakul bennük az egészséges versenyszellem.

Az iskolai testnevelés célja, hogy a tanulók fejlettségéhez és érdeklődéséhez igazodó, játékos mozgástevékenységgel gazdagítsa és fejlessze a diákok mozgásműveltségét. Mindezt szem előtt tartva a Berecz Antal Általános Iskola nagy hangsúlyt fektet a gyermekek testi nevelésére is. A heti három testnevelés óra mellett az alsósok órarendjében a táncoktatás is helyet kapott. A tanórákon túl speciális lehetőségként tartásjavító gyógytestnevelést biztosítunk az arra rászorulóknak. A mozgást kedvelő kisdíjakok sportkörtől foglalkozásokon vehetnek részt. Ezek keretében az alsó tagozatosok többnyire a testnevelési játékokat (fogójátékok, kiütők, labdajátékok) kedvelik, míg a „nagyok” a kézilabda-, futballfoglalkozásokat látogatják szívesen.

Iskolánkban már hagyománnyá vált a nagyon kedvelt Mikulás-, Karácsonyi-, illetve Farsangi-kupa. Az alsós osztályok kiütőcskében, a felsősök kezében, fociban mérkőznek meg. Gyermeknap alkalmából a „kicsiknek” általában *játékos ügyességi vetélkedőket* vagy akadályversenyt rendezünk.

Tehetséges kis sportolóink helyi és területi szervezésű versenyeken mutatkozhatnak be.

Csapatunk rendszeresen jó eredménnyel vesznek részt városi és megyei szintű atlétikai versenyeken, futball- és kézilabdatornákon is.

Szeptemberben a hatvani szervezésű Kodály-kupán, decemberben a Játékos Sportversenyen, tavasszal pedig atlétikában mérhetik össze erejüket a környékbeli települések versenyzőivel.

Kissné Koczka Katalin és Kovács Attila
testnevelők

Bronzérmes kézilabdacsapatunk 2008-ban

A nyári szünetben kéthetes úszótanfolyam várja az érdeklődődiákokat.

∞ KINCSKERESŐ SZAKKÖR ∞

Kik is azok a kincskeresők? Először talán az aranyláz juthatna eszünkbe, vagy a romantikus regényhősök, mesehősök izgalmas kalandjai. Amikor a szakkör nevén gondolkodtam, Móra Ferenc Kincskereső kisködmöne jutott eszembe, hiszen alsós gyerekeket tanítok. Mint tudjuk, a regény főhőse is a mesés kincsről álmodozott, s az apja varrta kisködmön a szeretet kincsével ajándékozta meg. Ez a regény is egy nagyon értékes kincs számunkra.

Milyen kincseket keresünk hát?

Céлом az volt, hogy a kisdíákokkal megérttessem, milyen fontos a kulturális kincsek gyűjtése, különös tekintettel a népi hagyományokra. Fontosnak tartottam a régi palóc népszokások felelevenítését, megismertetését a diáktársakkal, óvodásokkal. A kisdíákok játékos formában ismerkedhetnek meg lakóhelyünk múltjával, nevezetesen boldogi emberekkel.

A legelső népi játék, amit feldolgoztunk, a téli ünnepek körhöz kapcsolódó *betlehemezés*. A betlehemesek most nem házról házra járnak, hanem az intézményeket látogatják végig a faluban, és mondják el jókívánságaikat. Bekopognak az óvodába, gyermek és felnőtt orvosi rendelőkbe, patikába, polgármesteri hivatalba, postára, takarékszövetkezetbe. Mindenütt ajándékokkal várnak bennünket (szaloncukor, narancs stb.). Már 20 éve minden decemberben járjuk a falut, az itt élő emberek nagy örömeire.

Betlehemezőink az óvodában

Látva ennek sikerét, tovább léptünk, és a tavaszi ünnepkörből két népi hagyományt választottunk.

A március 12-i *Gergely-járást* azért kedvelték meg a gyerekek, mert vidám, humoros, az iskolai életéről szól, és mert lehet egy kicsit büszkélkedni az ovisok és az óvó nénik előtt. A gyerekek pápának, püspöknek és kiskatonának öltözve fakardokkal felszerelve mennek hívogatni az ovisokat. A kicsikék szájtátva hallgatják a „nagyokat”, és alig várják már, hogy iskolába mehessenek. A mai gyerekek számára már szinte hihetetlen, hogy ennek a hagyománynak adománygyűjtő szerepe volt.

Bemutattuk a Gergely-járást a Diákgálán és az iskola névadó ünnepségén is. 2003 májusában részt vettünk egy Egerben megrendezett kulturális vetélkedőn, ahol 2. helyezést értünk el. Tavaly a hatvani Diákgálára is elvittük, bár nem nyertünk helyezést, de az ott látottak alapján a Széchenyi Szakközépiskola meghívott bennünket jubileumi műsorára.

A Kincskeresők az egri művészeti fesztiválon

Kedvelt palóc népszokás a *kiszézés*, mely sokáig élő hagyomány volt lakóhelyünkön. A szakkörösökkel elkészítettük a kiszebabát, közben dalokat tanultunk, majd kivittük a Zagyvához, és beledobtuk a vízbe. Később elkészült a műsoros változat is. Ezt adtuk elő 2001 tavaszán Egerben a „Gyermek Millenniuma” színjátászó versenyen, ahol 1. helyezést értünk el.

A *Tök jó nap* elnevezésű diákrendezvényre is szoktunk táncos, dalos vagy színjátászó műsort készíteni. A tavalyi tanévben szüreti mulatságot mutattuk be. Ezzel az előadással meghívtak bennünket egy selypi művészeti kiállítás megnyitójára is.

A szakkör indulása idején még sokat jártunk kirándulni is Sike Dóra kolléganőmmel, aki egy turisztikai szakkört vezetett. Kéthavonta mentünk túrázni, jártunk Hollókőn, Parádon, Mátrafüreden (Bene vár) stb. Az utazásaink során nemcsak a természeti szépségekben gyönyörködhettünk, hanem múzeumokat, kiállításokat is meglátogattunk. Sajnos ma már nem tudunk ilyen programokat szervezni, leginkább anyagi okok miatt.

Ennek ellenére minden évben igyekszem elvinni a szakkörösöket valahová. Kerekpártúrát szerveztünk már Jászfényszarura, Turára, és Hatvanban is meglátogattuk a városi könyvtárat, ill. a Moldvay Győző Galériát.

A tanév során egy-egy mesét is feldolgozunk vagy átdolgozunk, dramatizálunk. Sokszor a gyerekek találják ki a saját szerepüknek megfelelő szöveget, az ő ötleteik alapján alakul a történet. Az előadással az ovisokat szoktuk köszönteni gyermeknap alkalmából. Talán a legjobban sikerült mesefeldolgozásunk Lázár Ervin: *A négyszögletű kerek erdő* című meséje volt. Kissé rendhagyó módon a tanévzáró ünnepélyt is ez színesítette.

Néhány éve találtuk ki az alsós kollégákkal, hogy a farsangi bált tegyük egy kicsit látványosabbá, ünnepélyesebbé azzal, hogy a bált királyi pár nyitja meg, és ehhez természetesen nyitótánc is dukál. Nem is gondoltuk volna, hogy ilyen sikere lesz. Azóta a táncot minden évben negyedikesek és a nyolcadikosok adják elő. A gyerekek nagy lelkesedéssel készülnek, gyakorolnak, és a sok munkának meg is van a gyümölcse: dicséret és elismerés mindenfelől. Volt olyan csapat, akikkel a

Petőfibányán minden évben megrendezett Táncgálán vettünk részt. Előadásunk a diákoknak, felnőtteknek egyaránt szép élményt nyújtott. A tavalyi tanévben a hatvani Diákgálán szerepeltünk szép sikerrel.

Ezt a sok-sok kincset gyűjtjük tehát a gyerekekkel. Úgy gondolom, minden évben egy kicsit gazdagabbá válnak, olyan értékekkel tarisznyázza fel őket a szakkör, amely évek során a továbblépés lehetőségét is magába rejti. A tehetséget pedig, mint a gyémántot, csiszolni kell. A szakkör tagjai 4. osztályos tanulókból verbuválódnak. Szívesen várok minden érdeklődő és kitartó kisdíákot. Bizony a tagság sok plusz megterhelést is jelenthet, hiszen egész tanévben folyamatosan készülünk, dolgozunk, no és természetesen játszunk is.

A szülői háttérrel is meg kell említenem, hiszen sok segítséget kapok a lelkes anyukáktól, apukáktól. Készítik a jelmezeket, beszerzik a szükséges eszközöket, szervezik az utazásokat. Jó érzés, amikor egy-egy szereplés után a büszkeség könnyét is látom a szemükben.

A kincskereső szakkör tagjai évente cserélődnek, de a gyerekek kapcsolata nem szűnik a néphagyományokkal, tehetségük tovább fejlődik. Örömmel látom a felnövő szakköröseimet szerepelni a művelődési ház hagyományörző csoportjában, vagy a színjátszó csoportban. Figyelemmel kísérem sikereiket, és büszke vagyok arra, hogy valaha az én tanítványaim is voltak.

Dinnyésné Nagy Katalin
igazgatóhelyettes, szakkörvezető

A farsangi bál nyitótánca: bécsi keringő

∞ A TERMÉSZET BÚVÁRAI ∞

A szakkör története a „Kölcsönhatások a természetben” fakultációig nyúlik vissza. Ettől kezdve a boldogi kisdíákok fakultáció, később szakkör keretein belül ismerkedhettek, illetve ismerkednek ma is az őket körülvevő természettel.

A „búvár” kifejezés természetesen nem szó szerint értendő, hiszen nem a vizek élővilágát kutatjuk. Mi, a „természet búvárai”, a természetben, a minket körülvevő környezetben búvárkodunk, vagyis igyekszünk minél többet megtudni ennek a rejtelméről.

Ez az elnevezés annyira megtetszett nekünk, hogy sokszor választjuk különböző pályázatoknál, versenyeknél csapatnévnek is. Mivel szeretünk vetélkedni, ezért folyamatosan figyelünk az érdeklődési körünknek megfelelő pályázatokat, versenykiírásokat. Területi vetélkedőkön és országos pályázatokon veszünk részt, általában szép sikerrel.

Gyakran járjuk a természetet, megfigyelve a körülöttünk élő élőlényeket. Megfigyeléseinkről feljegyzéseket, rajzokat készítünk. A tapasztalatszerzéshez filmeket, könyveket és más egyéb információhordozókat használunk. Szórakozva, játszva tanulunk.

Minél jobban megismerjük a körülöttünk lévő természetet, annál inkább meg akarjuk védeni a káros környezeti hatásoktól.

Kovácsné Kemény Judit
szakkörvezető

*Szakköröseink a nagygyombosi öregtölgyesben,
a Madarak és Fák Napján rendezett kistérségi vetélkedőn*

❧ DIÁKGÁLA ❧

Ebben a tanévben is megrendeztük iskolánk kulturális seregszemléjét, a már hagyománnyá vált Berecz Gálát.

Ezen a két napon megmutathatjuk egymásnak és az érdeklődő közönségnek, hogy mit tudunk, mi érdekel bennünket. Osztályonként és egyénileg is bemutatkozhatunk érdekes produkcióinkkal. Az első délutánon iskolatársaink előtt szerepelünk, majd másnap a meghívott vendégek és szülők tapsolhatnak nekünk.

Mi, a 7.b osztály lányai hiphop táncal készültünk a gálára, amit a fiúk lelkesen fogadtak.

Testvérem, *Bátori Gergely* több műsorszámban is szerepelt: *Somogyváry tanár úr kíséretével trombitaszólót adott elő*, 4.-es osztály-társaival pedig a „Rátóti csikótojás” című tréfás mesét játszották el.

A kincskereső szakkörösökkel a Gergely-járás régi hagyományát elevenítették fel, majd a népdalverseny nyertesei között is énekelt.

A gála színes műsorában sokféle műfaj helyet kap: a hagyományos és modern, a komoly és humoros műsorszámok felváltva követik egymást. Az idei diákgálán a 4-5.osztályos lányok „Tavaszi leányjátékokat” adtak elő boldogi népviseletbe öltözve, a 2.a osztályosok érdekes produkciójának „Harmatos zöld fűben” volt a címe. Az elsősök somogyi játékokat mutattak be.

A 2. b osztályosok egy hangulatos erdei kirándulásra csábítottak mindenkit. „A táncos bárány” c. népmesét a 3. osztályosok jelenítették meg. Tóth Linda díjnyertes mesemondó előadásában hallhattuk az „Egyszer volt Budán kutyavásár” c. mesét. A 8. osztályosok reneszánsz táncá után - melyet korhű öltözékben adtak elő - a meghívott vendég, Kicsi Balázs Kányádi Sándor „Az elveszett követ” című művét mondta el nagy sikerrel. A 6. b osztályos Kiss Barbara Arany János „Fülemile” című versét szavalta el. A 6. a osztályosok ritmikus angol zenére ropták a táncot. Az 5. a-s Nagy Anita és Nagy Gábor vicces jelenete után következett a Bonta zenekar, akik szatmári népdalok hangszeres előadásával arattak nagy sikert.

Ők a művészeti alapiskolai képzés kereteiben tanulnak népi hangszereken játszani, és nagyon büszkék vagyunk kitartásukra! Füzik Diána a Mátyás király meg a szállásadó cigányok c. népmondát tolmácsolta ékes tájszólással. A 6. b csapata különleges fényjátékát csak sötétben élvezhette a közönség, ezért nagy titkolózás övezte a produkciót. A meglepetés teljes volt, fergeteges sikert arattak. Zárásként a 7. a-sok ropták a rock and rollt a Hungária együttes zenéjére.

Sokat izgultunk, drukkoltunk, nevtünk, tapsoltunk és sok elismerést kaptunk a közönségtől. Jó hangulatban telt mindkét délután és igazán jól éreztük magunkat.

Bátori Eszter és Bátori Gergely

Tavaszi leányjátékok a 4-5. osztály leányai előadásában

*Tóth Linda (5.b)
Mátyás királyról mesél*

Igazi rock and roll party a 7.a-sokkal

Dicső emlékü Mátyás királyunk trónralépésének 550. évfordulóját Reneszánsz Emlékénnel ünnepelte az ország.

Mi, bereczesek is ünnepi programsorozatot terveztünk a 2008. esztendőre:

- reneszánsz nyitótánc a farsangi bálon a 8. osztály előadásában
- Mátyás napi játékos vetélkedő az alsó tagozaton
- Mesék Mátyás királyról: prózamondó verseny a felső tagozaton
- „Mátyás, az igazságos” iskolai rajzverseny
- a legsikeresebb „reneszánsz” produkciók bemutatása a Diákgálán
- a reneszánsz táncosok bemutatkozása községi jótekonysági bálokon és a városi Diákgála döntőjében
- 3. osztályos kirándulás Visegrádra
- *Mátyás asztalánál: tanév végi reneszánsz mulatság az alsó tagozaton*

A Jászfényszarui Művészeti Iskola kihelyezett tagozatán már harmadik éve foglalkozhatnak diákjaink különböző művészeti ágakkal. Legelőször – az Ujváry Ferenc Művelődési Ház és Könyvtár kezdeményezésére – a népzeneoktatás indult be. Ifjú népzenezeink Bonta zenekara már több előadáson – pl. az Országos Táncháztalálkozón is – bemutatkozott.

Képzőművészeink egyre gyarapodó számban és kitartó lelkesedéssel járnak a Szpisják Pál tanár úr vezette foglalkozásokra. Igyekezetüknek meg is van az eredménye, szép megyei, országos, sőt nemzetközi díjakkal is büszkélkedhetnek. A legkiemelkedőbb teljesítményt a 7. osztályos Rajnai Annamária nyújtotta, aki a „Rózsacsoda” 2007 II. Nemzetközi Rajzpályázaton ezüstdiplomát kapott, a „Gyermekek az erőszak ellen!” országos képzőművészeti pályázaton II. helyezést, a Magyar Kultúra Napja alkalmából meghirdetett megyei rajzpályázaton pedig III. helyezést ért el. Művészeti iskolai képzését alapítványunk a 2007/2008-as tanév II. féléves tandíjának átvállalásával támogatja.

Neki, társainak és művésztanárnak további sok sikereket kívánunk!

A „Gyermekek az erőszak ellen” országos rajzpályázatra érkezett alkotások között Rajnai Annamária, Nagy Alexandra, Arvai Tamara és Sike Fanni képeit is kiállították az Apáczai Kiadó székházában

❧ KÉT EMLÉKEZETES BALLAGÁS ❧

2002-ben a Berecz Antal nevét viselő iskolánk első búcsúzó 8. osztályának ballagása alkalmából avattuk fel iskolánk zászlaját. Az alábbi összeállítás az avatás szép pillanatait eleveníti fel, melyhez meghívott vendégeink gondolataiból idézünk.

Dr. Nemerkenyi Antal, a Magyar Földrajzi Társaság főtitkára, Berecz Antal utóda avatóbeszédet mond:

„Az, hogy neve van az iskolának, a közösséghez tartozás tudatát sokkal inkább megerősíti. Mennyivel másképp hangzik, hogy „én a Bereczbe jártam”, mint az, hogy „én a 2. számú iskolába jártam”. Minden névadásnak velejárója, hogy a személynévből fogalom lesz:

„a Berecz...”

Nényei Gáborné Farkas Gabriella zászlóanyaként avatószalagot köt az iskolazászlóra:

Szeretettel fogom felkötni ezt a szalagot, melynek felirata az a gondolat, amit Berecz Antal családja, köztük az én 91 éves édesapám nektek üzen Pál apostol szavaival: *Bármit tesztek, szeretetből tegyétek!* Amivel hasznára vagytok másnak, a szeretteiteknek, annak a faluközösségnek, amiben éltetek, a hazátoknak, és javára vagytok mindenkinek, aki boldog akar lenni...”

Lukács András apát úr, az Árpád úti új iskola 1960-ban elballagott első 8. osztályának hajdani diákja megáldja és felszenteli az iskola zászlaját:

„Isten, áldd meg a magyart! Ezt kérjük e magyar hazát is jelképező zászló körül. Áldd meg hazánkat, áldd meg minden lakóját! Áldd meg e hazának számunkra otthont adó faluját, minden kicsi és nagy lakóját! Áldd meg a jövő reménységét nevelő iskolát, minden nevelőjét, dolgozóját, diákját, hogy az egymásért felelősséget érző tanárok, szülők, diákok arra törekedjenek, hogy e zászlóval jelzett szép magyar hazának – benne községünknek és a Berecz Antal Iskolának – testi, lelki, szellemi javát szolgálják... Áldja meg e zászlót, és vele mindazokat, akik számára ez az egy közösséghez tartozás jelképe a mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek!”

2008-ban, a Biblia Éve alkalmából értékes lelki útravalóval indulhattak el a Berecz Iskola közösségéből távozó, végzős diákok: Csontos Ferenc plébános atya a Boldogi Egyházközség és dr. Molnár Lajos a Berecz Antal Alapítvány nevében – az alkalomhoz illően – Szentírást adott nekik ajándékba.

Csontos Ferenc atya ünnepi beszéde – és a Bibliák átadása

∞ AZOK A SZÉP (PEDAGÓGUS)NAPOK...∞

Mint minden közösségnek, a felnőtt kollektíváknak is szükségük van arra, hogy valódi csapattá váljanak, hogy kötetlenül kikapcsolódjanak, közös élményeket szerezzenek. Ezért várjuk minden évben, mi bereczes felnőttek – tanítók, tanárok, takarító nénik és mindenki, aki köztünk dolgozik –, hogy a pedagógusnap okán egy közös autóbuzos kirándulásra induljunk. A jó hangulaton, a közös tréfákon, a baráti beszélgetéseken és persze a finom falatokon túl arra is törekszünk, hogy sok újat lássunk, ismereteinkben gyarapodjunk.

Először közeli vidékek jöttek szóba úticélként: jártunk a Mátrában majd a Cserhátban. Feledhetetlen élmény, hogy *dr. Czegka Miklósné, nyugdíjas igazgatóhelyettes kolléganőnk és családja vendégül láttak bennünket a festői környezetben épült családi kúriájukban, Terényben. (2003)*

Később már távolabbra is merészkedtünk: Sárospatak, Komárom, a történelmi Gömör megye, Székesfehérvár, legutóbb pedig Ópusztaszer volt az úti cél. Köszönjük a Boldog Községi Önkormányzatnak, hogy az anyagi feltételeket meg-

teremtette, nyugdíjas dolgozóinknak pedig azt, hogy többen elkísértek minket a kirándulásokra és osztoztak velünk az élményekben!

Tóth Éva igazgató

Vidám fegyveresek a Pákozdi Katonai Múzeumban (2007)

Az ópusztaszeri Árpád emlékműnél (2008)

NEGYEDIKES TÁBOR PARÁDON

Nagy izgalommal vártuk július elsejét, a tábor napját. Osztályfőnökünk, Jutka néni nyolc órakeret szeretettel várt minket a hatvani buszmegállóban. Hamarosan elindultunk, majd körülbelül másfél óra utazás után sikeresen megérkeztünk. Kényelmesen elgyalogoltunk szálláshelyünkig és kipakoltunk, elhelyezkedtünk. Nem sokkal megérkezésünk után elsétáltunk a bazársorig, ahol mindenféle kedves apróságot vásárolhattunk magunknak és az otthoniaknak.

Másnap megmozgattuk tagjainkat, ötkilométeres túrát tettünk a Szent Ilona vízeséshez, majd egy újabb bazársori látogatás után megnéztük a falut. Közben betértünk egy kristályboltba. Szerdán a Kocsi Múzeumot látogattuk meg, majd a csapat kétfelé vált: az egyik csoport a kosárfonóhoz, másik fele a játszótérre igyekezett, ahol körhintázhattunk. Csütörtökön elmentünk és jót lubickoltunk Bükkszéken, ahol lecsúszhattunk a vízi csúszdán is. Este összegyűltünk a táborútkörül, ahol szalonnát sütöttünk, és mellé mindenféle finomságot ehettünk, a tanár nénik pedig multságos dalokat tanítottak nekünk.

A tábor utolsó napján jókat nevtünk, miközben a délutáni előadásunkra készültünk, hogy így köszönjük meg tanárainknak, hogy megszervezték nekünk ezt a tábort. Az előadásban a „Legyen ön is milliomos!”-t parodizáltuk, ezután tanáraink a horoszkópunknak megfelelő kövekkel kedveskedtek nekünk. Jókedvűen, és élményekben gazdagon tértünk vissza falunkba, Boldogra.

Somogyváry Kinga 4. osztályos tanuló

A sástói kilátóból élénk tárult a Mátra

Iskolánkban a hetedikesek minden tanév végén táborba mennek. A legtöbben a Balaton partját választják táborozási helyül, de volt már rá példa, hogy az osztályok Magyarországon más szép vidékére, vagy épp a szomszédos Szlovákiába látogattak el.

Mi Gyenesdiáson, egy Balaton parti kis faluban szálltunk meg, a Tulipán Motelben. Itt minden boldogi iskolást szívesen látnak, hiszen évek óta visszatérő vendégek falunk diákjai.

Nagyon sokat strandoltunk, de a balatoni lubickolás és vízi csúszdázás mellett jutott idő más programokra is. Kirándultunk a szomszédos Keszthelyre is, ahol sok mindent megcsodálhattunk. Ellátogattunk a Festetich kastélyba, megnéztünk a Helikon kastélymúzeumot, majd a Csigaparlamentet, amit több milliós csigából raktak össze. Ezután a babamúzeumba mentünk, ahol sok népviseletbe felöltözött babát láttunk. Örömmel fedeztük fel közöttük a boldogi népviseletest is.

Voltunk hajókiránduláson, egy órán keresztül csodálhattuk a szép balatoni tájakat. Szálláshelyünkön voltak ping-pongasztalok, úgyhogy hódolhattunk a sportnak is. Napközben mindig nagyon meleg volt, de éjszaka sokszor jöttek viharok esővel, nagy dörgéssel és villámlással.

Hamar eltelt a hét, észre sem vettük, hogy repültek a napok. A hazafelé út hat órán át tartott, de mégsem unatkoztunk, mert beszélgettünk és kártyáztunk. Néhányan el is aludtak.

Nekem nagyon tetszett ez a tábor, és remélem, az utánunk következő hetedikesek is jól érzik majd itt magukat!

Kovács Marcell 7. a osztályos tanuló

Még most is jó visszaemlékezni arra a napra, amikor az iskolában az igazgató néni közölte velem, hogy bejutottam a „Forgósziel” honismereti vetélkedő döntőjébe. Hát még amikor bemondták az első helyezettek nevét, és én is köztük voltam, az volt aztán a nagy öröm! (Ez az a verseny, amelyen a diákok a népszokások, hagyományok, népviseletek és népi ünnepek területén mérik össze a tudásaikat.) Így jutottam el a Somogydöröcskei táborba jutalomképpen a versenyen elért eredményemért.

A tábor 2008. július 14-től július 20-ig tartott. Somogydöröcske egy kis falu Somogy megyében, ahol most rendeznek először tábort a „Forgósziel” verseny keretei között. A szállást felújított és szépen

Az 1. helyezettek között végzett Futó Ádám a verseny főszervezőjével és Tátrai Zsuzsa néprajzkutatóval, a zsűri elnökével

„Adj, király katonát! Szakíts, ha bírsz, tied lesz mind!”

berendezett parasztházak biztosították. A felnőttek és a gyerekek egyaránt megtalálták a számukra ideális kézműves foglalkozást. Volt bőrzés, nemezelés, kötélverés, bútorfestés, szövés, de sokat néptáncoltunk és énekeltünk is. Ezen kívül lehetett focizni és röplabdázni is a fölös energiák levezetésekként.

A tábor egyik érdekessége egy bemutatófarm volt, ahol különféle háziállatok éltek. Így láttunk lovakat, baromfikat, sertéseket. Ezeket az állatokat folyamatosan látogatni és simogatni is lehetett.

Az egyik nap kirándulni mentünk a közeli városba, Tabra. Fagyiztunk, majd egy híres fafaragó mester műveit néztük meg egy kiállítás keretében. Kis ideig tartó gyaloglás után egy múzeumhoz érkeztünk, ahol Zichy Mihály festő műveiből volt látható egy kiállítás. A Somogydöröcskére induló buszt még le is késtük, de ez nem volt baj; legalább egy jót „métáztunk” a réten. Még így is visszaértünk az esti Táncháztara. Az utolsó nap előtti este rendezték meg a Gálaműsort, ahol az énekesek, táncosok és zenészek megmutatták azt, amit a táborban tanultak. Itt mutattak be egymásnak az általunk kézzel készített tárgyakat is: náddudát, ugrókötelet, zúgattyút, krumplipuskát és kanászbót.

A tábor ideje alatt sok baráttra leltem, kellemes élményekkel tértem haza, és ha lehet, akkor jövőre is elmegyek erre a szép helyre.

Boldog, 2008. augusztus 07.

Futó Ádám
volt 6.a. osztályos tanuló

∞ BRÜSSZEL-LONDON-PÁRIZS ∞

Július 19-től 27-ig tizenhat bereczes diák élményekben gazdag, felejthetetlen utazáson vett részt Európa három fővárosában.

Az első fontosabb állomása Brüsszel volt, ahol a séták során megtekinthettük a belga főváros gyönyörű főterét, ennek nevezetes épületeit, majd a *Maneken Pist* és az *Atomiumot*.

Fantasztikus élmény volt komppal átkelni a *La Manche csatornán* és megpillantani a híres doveri sziklákat. Ezután elkezdődött egy lebilincselő utazás a brit fővárosba és környékbeli városokba. Ki felejthetné el Anglia legrégebbi katedrálisát *Canterbury*-ben, VIII. Henrik rezidenciáját *Leeds*-ben, a hatalmas *Windsor-i kastélyt* vagy a 0 hosszúsági fokot *Greenwich*-ben?

Londonban hosszú városnéző sétákra indultunk, és nem tudtunk betelni a látvánnyal. Amit eddig csak képekről láthattunk az angol nyelvkönyvünkben, most saját szemünkkel csodálhattuk meg. A *Parlament* épületét a *Big Ben*-nel, a

Buckingham palotát és az őrségváltást, a *Westminster apátságot*, a *Towert* a koronázási ékszerekkel, a *Trafalgar teret* a szökőkutakkal és *Nelson admirális szobrával*. Egy egész délelőttöt *Madam Tussaud* panoptikumában töltöttünk, ahol a világ hírességeivel fényképeztünk le. A naplementében csodálhattuk meg egész Londont a világ legnagyobb óriási kerekéből, a *London Eye*-ből.

A Csalagúton átkelve a francia fővárosba mentünk. Végig sétálva a *Champs-Elysées*-n megnézhattuk az Invalidusok dómját, a *Tuilériák kertjét*, *Napóleon sírját*, a *Louvre*-t és a *Notre Dame*-t. Az *Eiffel-torony* tetejéről szikrázó napsütésben láthattuk Párizst.

Az utazásunk sokszor fárasztó volt, mégis rengeteg emlékekkel, felejthetetlen élményekkel tértünk haza.

Boldog, 2008. augusztus 4.

Sike Dóra
angol szakos tanár

Emlékezés a boldogi tanítókra, tanárookra

Nevelőink

*„Annyit adbatasz, annyi mindent,
s még mennyit érdemelsz viszonzásképpen!”*

(Janet A. Sullivan)

**JELES BOLDOGI TANÁREGYÉNISÉGEK,
AKIKRŐL AZ ISKOLAI EMLÉKEZET PROGRAM KERETÉBEN
∞ TANTERMET NEVEZTÜNK EL: ∞**

**BOLDOGY JÁNOS KÁNTOR-TANÍTÓ
(1887 – 1969)**

Boldogy János – aki Cseszkó János néven született – majd 60 évig kántor-tanító volt Boldogon. Mindenfelé szerették, tisztelték, hiszen generációkat nevelt fel, illetve százakat kísért utolsó útjára.

Már a nagyapja és az édesapja is boldogi kántor-tanító volt. A középiskolában a számtant Kacsóh Pongrác tanította neki, aki csak növelte benne zeneszeretetét. Az I. világháborúban főhadnagyként fogságba esett az orosz fronton. Hadifogolyként bejárta a fél világot. Négy év katonaság és három év hadifogság elteltével térhetett csak haza. Boldogon belevetette magát a munkába. Elsők között kezdett termelni cukorrépát, cikóriát, még köménymag termesztésével is kísérletezett. Neki volt először méhészete Boldogon. A község faiskoláját mintaszerűen gondozta, rengeteg gyümölcsfát oltott és szemzett. A gyerekeket is megtanította mindenre. Ő indította el a gyümölcstermelést a faluban. Boldog utcáit ő ültette be saját nevelésű diófákkal. A Kossuth úti diófasor még ma is díszje a községnek. Megtervezte a Hősök Kertjét, és megszervezte annak beültetését. Vezetőségi tagja volt a Hitelszövetkezetnek, pénztárosa a Hangyaszövetkezetnek, helyettes parancsnoka a Tűzoltó Egyesületnek. Éveken át mint az iskola igazgatója érdemelte ki az emberek szeretetét és megbecsülését.

1934-ben nevét szeretett faluja után Boldogyra magyarosította. Nyugdíjba vonulása után, családi körülményei miatt Jászfényszarura költözött, és ott is halt meg. 1981-ben, felesége halálakor testét exhumálták, és a Boldog község által adományozott díszsírhelyen helyezték őket örök nyugalomra. Méltán érdemelte ki a „*Boldog Község Díszpolgára*” címet is. Mintha csak róla szólna a papköltő, Mécs László verse.

Mécs László: Egyszerű krónikácska egy nagyon jó emberről

Menj világgá krónikácska, csermelyecske, csöndes ének,
Míg megsemmisülsz ölén a minden szívek tengerének...
Tükrözd egy jó ember képét, úgy, amint most ráhajítom:
Mind szeresse, aki átlép rímeden, mint karcú hídon.

Munkás sorsok milliói! Élet-vevhes ősi tenger!
Rólad zengek, hisz cseppecskéd az a csöndes, küzdő ember,
Aki nem járt oly mezőkön, hol virít az úri hóbert.
Kinek goltogás volt útja, mert csak kántor-tanító volt.

Öt gyermek volt minden kincse és egy ócska zongorája.
Pár selejtes könyvecskéje s évi hatszáz koronája
Volt a bére, hogy palóc falucska ifjúságát tanítgatta.
Kifogott a szegénységen: minden vágyát elaltatta.

Kántor is volt: jó palócok zúgó, ősi ösztön-vágta
Énekáradását kottás szent mederbe dirigálta.
Nem hallottam énekelni magának, csak mindig másnak,
Esketéskor, vagy mikor a temetőben új sírt ásnak...

Tanítását elvégezve nem dőlt selymes pihenőre,
Fogta botját s ment a messzi, partos, halátlan mezőre.
Mint mesében a szegénynek: két tehénke volt az ökre,
Azzal szántogatta földjét, s áldást szórt a zord rögökre.

Nem bántotta borgőz, kártya, mégis volt egy szenvedélye:
Méhest épített a partos kertben, fent a meredélyre.
Oda bújt el, ott pipázott napok hosszat, hetek hosszat:
S mint szerelmes nézte népét, méheket, kik mézet hoztak.

Minden szépségét lenyeste, hogy mibennünk kiviruljon.
Lelke szírmait lerázta, hogy a harmat mind ránk hulljon.
Ha földjébe vetett volna hejehuját, vad vigalmat,
Akkor most a lelke volna dudaverte durva parlag.

Most bocsásd meg nekem testvér, hogy apámról énekeltem,
Én a tengerről daloltam, mely fölséges, mérhetetlen.
Melynek csöppje az apád is! Az enyémet ismerem!
Isten csókja minden csöppjén: minden jámbor emberen!

BECSE KÁROLY

A Felvidéken, Párkány mellett született egy kis faluban, Ebeden, 1901-ben. Szülei egyszerű földművesek voltak. Tőlük kapta a csendes, komoly természetét, végtelen szorgalmát és mélyen vallásos nevelését.

A trianoni békeszerződés után csónakkal szökött át a Dunán, majd Boldogra került. Ekkor lett négy tanerős a boldogi elemi iskola. Sentényi Alajos iskolaigazgató, Sentényi Alajosné tanítónő és Boldogy János kántortanító mellett Becse Károly lett az iskola negyedik tanítója.

Mint a legfiatalabbnak, a tanítói munka mellett a Hitelszövetkezet ügyvezetői munkáját is el kellett végeznie. Lakása még nem volt, sokáig a szövetkezet irodájában a nagy asztalon aludt.

Az első és az utolsó munkahelye a boldogi iskola volt! Végigjárta a pedagógus ranglétrát a kezdő néptanítótól az általános iskola igazgatói rangjáig.

Mindig a saját példájával érte el azt, amit megkövetelt a nevelőitől. Mindig pontos volt, minden órájára precíz vázlattal készült, és ezt a beosztott nevelőitől is megkövetelte, szigorúan ellenőrizte, láttamozta. Az óráját percnyi pontosan kezdte és fejezte be. Nála soha nem lehetett a tanulóknak óra előtt rendetlenkedni, mert már a becsengetéskor ő kísérte be a gyerekeket a terembe. Mellette tanulták meg kollégái a tanítói munka pontosságát.

De nem csak az iskolai munkájában volt ilyen szorgalmas, pontos. Tevékenyen részt vett a község életében is. 1929-ben ő építtette a Hitelszövetkezet épületét, ami aztán élete végéig a lakása is lett.

1937-ben elkészítették a Hangyaszövetkezet új székházát a nagyteremmel, ami évtizedekig a község kultúrterme, mozija is volt.

Közben Becse Károly családot alapított: feleségül vette Acsay Ilonát. Két fiuk született: Imre és Tamás. Mindkét fiát az esztergomi ferences gimnáziumban taníttatta.

Együtt, a faluval élte át a régi világot. Láta bajaikat, meghallgatta a panaszait, együtt örült a boldogokkal, amikor kisütött a nap a fejük fölött. 1944 novemberében érte el a front Boldogot. Az általános

iskolából orosz katonai kórház lett, de már 1944 decemberében megkezdték a kitakarított termekben a tanítást. A tanító úr tanácsára senki sem hagyta el a falut a megpróbáltatás idején, s együtt kezdtek hozzá az újjáépítéshez is.

1945. február 21-én a megüresedett jegyzői széket Becse Károly foglalta el, és vezette a község közigazgatását becsülettel az új főjegyző kinevezéséig.

1948-ban az egyházi iskolák államosítása és Boldogy János nyugdíjba vonulása után bízták meg az iskola vezetésével. Egész élete három fixpont között zajlott: a templom, az iskola és az otthona. Minden vasárnap – a legnagyobb vallásüldözés idején is – imakönyvvel a kezében ment a misére és áldozott. Hétköznap reggel eljött az iskolába, tanított, délben hazament ebédelni, de utána visszajött az iskolába. Végezte igazgatói, tanítói munkáját. Évekig javította a dolgozatokat az öreg iskola emeletének középső termében, ami akkor a nevelői szoba volt, s ma méltó arra, hogy Becse Károly nevét viselje.

Igen komoly ember volt. Soha nem hangoskodott, soha nem nevetett hangosan. Legfeljebb csendesen mosolygott. Becse Károly Boldog lakóinak négy évtizeden át megbecsült, példamutató tanítója volt. Sírját a boldogi temetőben hálás tanítványai gondozzák. Emlékét őrizze meg az öreg iskola egyik tanterme is!

Dr. Molnár Lajos, Becse Tamás és felesége, Sós Istvánné és Oravec József a Becse Károly-terem avató ünnepségére meghívott vendégek körében

HEGEDŰS ERNŐNÉ (TÓTH HELÉN)

Hegedűs Ernőné (született: Tóth Helén) 1940. december 29-én született Egerben. Az alap- és középfokú iskolák elvégzése után a Tanárképző Főiskolára jelentkezett, ahol 1962-ben magyar-országi szakon tanári diplomát szerzett. Az ének szakot is végezte a Főiskolán, de férjhezmenetele miatt ebből a szakból nem szerzett diplomát.

Fiatal házasként férjével Rózsaszentmártonban telepedett le szolgálati lakásba, nehéz körülmények közé. Innen egy év múlva Boldogra költöztek, ahol férje iskolaigazgatóként szolgálati lakást kapott.

1963-tól 1997-ig, 34 éven át lelkesen szolgálta a boldogi gyerekek szellemi fejlesztésének ügyét. E hosszú évek alatt tanított magyar nyelv- és irodalmat, orosz nyelvet, ének-zenét, viselkedéskultúrát. Amikor szükséges volt, két évig az igazgatói feladatokat is ő látta el. A tanításhoz kötődő egyéb feladatokat is szívesen vállalt: sok éven át osztályfőnöki tisztséget töltött be, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős volt, a magyar, majd az osztályfőnöki munkaközösség vezetője lett. Hivatástudatából adódóan szívügyének tekintette az anyanyelvi nevelés ügyét, különös gondot fordított az értő olvasás elsajátítására, a szóbeli- és írásbeli kifejezőképesség minél tökéletesebb kifejlesztésére. Külön anyanyelvi szakkörön, és középiskolai előkészítőn mélyítette el a boldogi gyerekekben az anyanyelv szeretetét. E lelkes, odaadó munkának meg is lett az eredménye: az általa felkészített gyerekek számtalan dobogós helyet értek el a különböző megyei illetve járási szintű vers- és prózamondó, szépkiejtési, valamint orosz nyelvi versenyeken is, melyekkel Boldog község hírnevét öregbítették. Számtalan színházlátogatást szervezett, hogy a gyerekek a kultúrának ezt a formáját is megismerjék, sőt amíg a községnek nem volt kultúrháza, az iskola egyik termében létrehozott alkalmi színpadon tanított be a gyerekekkel rövid vidám jeleneteket, mert tudta, hogy a színjátszásnak milyen jó közösségformáló ereje van. Igen fontosnak tartotta az egészséges életre nevelést (az ő irányításával vezették be az iskolában a DADA programot), valamint a családi életre nevelést. Mindebben nagy segítséget nyújtott számára rendkívül jó, kedves kapcsolatteremtő képessége, melyet a szülők, a gyerekek, valamint kollégái minden nap megtapasztalhattak.

Az iskolai életen túl, az élet más területein is vállalt feladatokat: volt a megyei önkormányzat tagja, a megyei művelődési bizottság tagja, illetve községi tanács tagja is.

Munkáját számos kitüntetéssel is elismerték: megkapta a „Kiváló munkáért” kitüntetést, a „Pedagógus szolgálati emlékérmét”, a „Munka érdemrend bronz fokozatát”, a „Heves megye művelődéséért”, a „Kiváló társadalmi munkáért”

emlékérmeket, a „Boldog községért” emléklakettet, a „Kiváló úttörővezető” emlékérmét, valamint 1997-ben, nyugdíjba vonulása alkalmából az „Oktatás ügyéért” emlékérmét.

Áldozatos munkájáért jól megérdemelt nyugdíjas éveit sajnos nem sokáig élvezhette, mert betegség következtében 2000. április 3-án elhunyt. Sírja a boldogi temetőben található, az a föld fogadta magába, melyért életének 37 esztendejét szentelte.

Az utolsó ballagás 1998-ban

SZÁNTÓ JÚLIA ÉS SZÁNTÓ LÓRÁNT

Szántó tanár úr – ahogyan valamennyien ismerjük – a '40-es években került Boldogra tanítani feleségével együtt. Kisebb-nagyobb kitérők után idős korában ismét visszatért, és sokrétű tudását, tapasztalatát Boldog község javára kamatoztatja.

Sokoldalú tehetség: régész, helytörténész, költő, fafaragó, festő. Olyan pedagógus, akihez bárki fordulhat tanácsért számtalan témában. Ő írta meg Boldog község krónikáját a kezdetektől napjainkig. Falunk parkosításában is tevékenyen részt vett, ismerője a növényeknek, állatoknak. Lételeme a természet szeretete és védelme. Bár egy kis felvidéki faluból, Kicsindről származik, végleges otthona Boldog, boldoginak is vallja magát, itt él boldogi pedagógus feleségével.

Szántó Júlia - vagy ahogy az idősebb helybeliek ismerik: Petrovics Julianna – falunk szülötte. A boldogi lányok közül elsőként tűzte ki célul, hogy tovább tanuljon. A tanítóképző elvégzése után visszatért szülőfalujába, a kötelező tananyag mellett a honismeret a szívügye lett. Tanítványjaival együtt gyűjtötte a népviseleti ruhadarabokat, fényképeken és leírásokban örökítette meg a boldogi viseletet. Nagyon szeretett fotózni: még idejében megörökítette az akkori fiatalasszonyok, lányok ünnepi viseletét, amik azóta csak fényképeken és színpadon láthatók, hiszen a boldogi ruhákat már csak a 60 éven felüli korosztály viseli állandó jelleggel. Gyűjtötte a Boldogról szóló újságcikkeket.

Szántó tanár úrban méltó társra talált: színes diafilmeken dokumentálták a népviseletet és a szokásokat, s az idelátogató csoportoknak ismertető előadásokat tartottak.

Szántó Júlia hosszú évekig az általános iskola igazgatóhelyetteseként tevékenykedett, honismereti szakkört és nyugdíjas klubot vezetett. Falunapon helyismereti kiállításokat rendezett férjével együtt. Értékmentő és értékteremtő munkásságukkal kiérdemelték a *Boldog Község Díszpolgára* címet.

Szántó tanár úr restaurál

*Strandolás az övenes években
Szántó tanár úrral*

Szántó tanító úr és Szántó tanító néni a gyerekek körében egy gyermeknap aszfalrajz versenyen.

Palóc titok
(Boldog, 1993. IX. 17.)

Ita életem köztük lett el,
de nem közülük születtem.
Felvidékről jöttem ide,
és a tanítójuk lettem.
Négy évtized úgy elrepült,
észe sem vettem magamon,
hogy magam is palóc lettem:
megérezni a szavamon.

"Palóc?" - kérdezik ma sokan,
amikor most megröpteltek,
és palócul siratnak el,
ha majd én egyszer meghalok.
Nem mindegy, hogy miútt hiúgnak?
Lehet kün, palóc, jósz, magyar...
Borsületes embere legyen,
akit a föld majd eltakar!

Kabar, kazár, víz, polovec
volt-e az őzünk? Nem tudom.
Tatair, török, seláv és német
járt erre a hadi úton.
Rokonom minden nép fia,
aki csak egyszer erre járt:
Vagy ő maradt ill magyarok,
vagy innét vitt magának párt.

Örök titok, hogy mi vagyok:
palóc, német, seláv vagy magyar?
Kit érdekel? Hogy ki voltam?
A palócföld majd eltakar!

A KÖZSÉGI MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR NÉVADÓJA:

UJVÁRY FERENC

Ujváry Ferenc 1914-ben született Boldogon, a család kilenc gyermeke közül nyolcadikként. Édesapja gazdálkodó, édesanyja háztartásbeli volt.

Iskoláit Boldogon, Gödöllőn, Aszódon, majd a Kalocsai Érseki Tanítóképzőben végezte.

Szülőfalujában csak két év múlva volt lehetősége elhelyezkedni, addig szüleinek segített a gazdálkodásban. Hamar bekapcsolódott a közéletbe is, 1935-ben Bruckner Jenő főjegyzőtől átvette a Gyöngyösbokréta boldogi csoportjának irányítását. Férfikórust vezetett, szervezte és rendezte az idegenforgalmi vendégház és a község műsorait, ünnepségeit.

1936-ban kinevezték tanítónak, helyettes kántornak és leventeoktatónak. Még ebben az évben a Hangya Szövetkezet ügyvezető igazgatója lett.

1941-ben megnősült, Bruckner Magdolnát, a főjegyző leányát vette feleségül.

1942-44 között hadi szolgálatot teljesített, majd hazatérte után újjászervezte a tanítást. Az iskolák államosítása után is vezető feladatokat látott el (az iskola gazdasági igazgatója, népművelő felügyelő, megyei szakszervezet vezetőségi tagja, a helyi közigazgatás segítője).

1956-ban Egerben biológia-kémia szakos tanári oklevelet szerzett.

1958-ban Gödöllőre költöztek, ezt követően Szadán, majd Gödöllőn tanított. Tevékenységét Pro Urbe (A városért) arany fokozatú kitüntetéssel ismerték el.

1976-tól nyugdíjasként hódolt kedvenc időtöltésének, a helytörténeti kutatómunkának. Kutatásainak, írásainak tárgya szülőfaluja volt. Több cikke, tanulmánya jelent meg. Nagy érdeme, hogy a Bruckner Jenő által vezetett Boldog Község Históriaját folytatva megírta Boldog Község Monográfiája című kétkötetes tanulmányát, amelyet számtalan füzettel egészített ki. Ezekben a boldogi népszokásokat, hagyományokat, nevezetességeket örökíti meg, valamint a Tűzoltóság, az Egyházközség és a boldogi Gyöngyösbokréta történetével foglalkozik. Munkái a könyvtár helytörténeti anyagának törzsét jelentik, amelyet haszonnal forgatnak a Boldogról szakdolgozatot író főiskolás, egyetemista fiatalok is.

Munkásságával méltán érdemelte ki, hogy az az intézmény, amelyben helytörténeti munkáit őrzik, róla kapja a nevét!

A boldogi iskola történetének kb. másfél évszázados írott történelme alatt számtalan tanító, nevelő dolgozott a falu gyermekeinek szellemi gyarapodása érdekében. Voltak közöttük egész tanító-generációk, a pályájukat itt kezdők és innen nyugdíjba vonulók, boldogi származású, falujukba visszatérő, az övéikért dolgozó nevelők, és akadtak olyanok is, akik csupán egyetlen tanévet töltöttek el az intézmény falai között. Valamennyiüket számba venni pontos munkaügyi dokumentumok hiányában nem állt módunkban. Felsorolásuknál a tanügyi nyilvántartások bejegyzéseire, a tablóképekre, a volt diákok és mai kollégák tiszteletteljes emlékeztérére hagyatkozunk, s Boldogra érkezésük hozzávetőleges időrendjében tüntettük fel őket.

Mindannyiukra tisztelettel és hálás szívvel gondolunk!

A BOLDOGI ISKOLA IGAZGATÓI, IGAZGATÓHELYETTESEI

Római Katolikus Elemi Népiskola:

Sentényi Alajos kántortanító, igazgató

Cseszkó, később Boldogy János kántortanító, igazgató

Boldogi Római Katolikus Általános Népiskola:

Becse Károly tanító, igazgató

Ujváry Ferenc tanító, igazgatóhelyettes

Boldogi Állami Általános Iskola:

Oravecz József tanár, igazgató

Ujváry Ferenc igazgatóhelyettes

Brunner István tanár, igazgató

Ujváry Ferenc igazgató helyettes

I. Sz. Általános Iskola

Juhász Flórián tanár, igazgató

Becse Károly tanító, ig. helyettes

Friedrich István tanár, ig. helyettes

II. Sz. Általános Iskola

Brunner István tanár, igazgató

Petrovics Julianna tanító, ig. helyettes

Hegedűs Ernő tanár, igazgató

Hegedűs Ernőné tanár, igazgató

Petrovics Julianna tanító, ig. helyettes

Boldogi Általános Iskola:

Hegedűs Ernő tanár, igazgató

Petrovics Julianna (Szántó Júlia) tanító, igazgatóhelyettes

Friedrich István tanár, igazgatóhelyettes

Dr. Czegka Miklósné tanító, igazgatóhelyettes

Berecz Antal Általános Iskola:

Krakóczkiné Tóth Éva tanár, igazgató

Dinnyésné Nagy Katalin tanító, igazgatóhelyettes

Fülöp Gyuláné tanár, igazgatóhelyettes

TANÍTÓINK, TANÁRAINK VOLTAK

Mondok Ferenc

Id. Cseszkó János

Id. Berecz Antal

Szombath János

Hartay János

Cseszkó Károly

(Cseszkó) Boldogy János

Klárík László

Sentényi Alajos

Sentényi Alajosné Buday Katalin

Mihálovics János

Acsay Antalné Kraupa Augusztá

Becse Károly

Ábel András

Ábel Andrásné Sentényi Mária

Juhász Flórián

Juhász Flóriánné Sentényi Márta

Ujváry Ferenc

Balász Istvánné Ujváry Vilma

Dr. Bitter Istvánné

Mustó Éva

Szántó Lóránt

Szántó Lórántné Simon Mária

Szentgyörgyi Margit

Szólyomi Pálné Mészáros Margit

Dr. Frajna András

Gólicz Ferenc

Dán Gyula

Csombor Mária

Kiss Klára

Oravecz József

Brunner István

Brunner Istvánné Virág Klára

Varga László

Kondek Margit

Dr. Peér István

Friedrich István

Petrovics Julianna/ Szántó Júlia

Lenkey Gyula

Lenkey Gyuláné Langó Katalin

Petz József

Petz Józsefné Budai Éva

Dobó Benjámin

Dobó Benjáminné

Badacsonyi Lászlóné Berényi Ilona

Gerák Magdolna

D. Kovács Sándorné

Pápay Istvánné

Streitmann Andrásné

Zrupka Árpád

Hegedűs Ernő
Hegedűs Ernőné
Bálint Sándor
Bálint Sándorné
Mátrai László
Czegka Miklósné
Kővári Jánosné
Géhringer Béláné
Sós Istvánné Oravecz Anna
Szita Gábor
Szita Gáborné
Szűcs Erzsébet
Horváth Györgyi
Simon Sándorné
Szabó Lászlóné
Mongyi Lászlóné
Hegedűs Bálintné
Makkai Imréné
Farkas Károlyné
Dr. Madlena Mihályné
Medveczki Lászlóné Csatlós Ágnes
Mester Jolán
Ivanics János
Ivanics Jánosné
Timkó Gyula
Timkó Gyuláné
Kocsis Attiláné
Balogh Imréné
Püspöki Istvánné
Bóna Klára
Ifj. Friedrich István
Sápi Ferencné Nagy Brigitta
Molnár István
Friedrich Tünde
Nagyfejeő Mária
Burján Lászlóné Nagyfejeő Gizella
Lázárné Körtvélyesi Mária

Ridegné Nagy Ildikó
Józsa Péter
Zólyominé Koczka Mária
Lopkoviczné Tóth Zsuzsanna
Laczik Csabáné
Koczka Ildikó
Varju Frigyes
Krakóczki Gyula
Csintalan Csaba
Maros Istvánné Dudás Éva
Rácz László
Bánkúti Gusztáv
Pálinkás Mihály
Pádár Béla
Tomecz Katalin
Herczeg Anna
Matula Márta
Kapuszta Mihály
Tóth Sándorné
Szilágyi Tibor
Szilágyiné Márkus Mária
Ézsiásné Róka Mária
Nagyné Zsámboki Mária
Panker Tiborné
Holeczné Nagy Melinda
Kürti Attila
Kovácsné Tóth Dorottya
Takácsné Wéber Csilla
Csákányosi Erika
Nagy Jenőné
Galyó Tünde
Bánfainé Tihor Katalin
Benedek Sándorné
Jenei Erzsébet
Horváthné Papp Magdolna
Madár Csilla
Preszter Ágnes

Tóth Dénes
Katonáné Kármán Katalin
Madarász Erika
Kerek Tamásné
Lisztikné Iván Terézia
Tóth Éva

Szabó Zsuzsanna
Kovács Erika
Illés Csaba
Szalatnay Éva
Barócsi Diána
Bartl Szilvia

Nevelőtestület:

Tóh Éva igazgató
Dinnyésné Nagy Katalin igazgatóhelyettes
Fülöp Gyuláné tagozatvezető

Bertókné Tasi Gabriella tanító
Cziczkáné Zólyomi Mária tanár
Gregus Zoltánné tanító, gyógypedagógus
Gyalogné Ungi Rita tanító
Halmosné Vincze Szilvia tanító
Havelantné Hegedűs Ildikó tanító
Illésné Gódor Anikó tanító
Kissné Koczka Katalin tanító
Kovács Attila tanár
Kovácsné Kemény Judit tanár
Kovácsné Varga Katalin tanár
Krizsánné Szitányi Györgyi tanító
Lászlóné Józsefné tanító
Lukács Erzsébet tanító
Molnárné Kovácsik Rita tanító
Reucsánné Lukács Erzsébet tanár
Sike Dóra tanár
Somogyváry László tanár
Szpisják Pál tanár
Tuzáné Füzér Judit tanár
Zelnikné Salga Krisztina tanító
Vaka Ferencné hittanár

Adminisztratív dolgozó:

Surányi Mihályné iskolatitkár

Konyhai dolgozók:

Nagy Imréné
Budai Zoltánné
Fischerné Kovács Katalin

Technikai dolgozók:

Bodrogi Tiborné
Fischer Istvánné
László Imréné
Petrovics Istvánné

Közhasznú dolgozók: Kátai Tamásné pedellus, Kompolti Zoltán portás

Rendhagyó csoportkép az iskola dolgozóiról a 2008. évi kiránduláson.

Diákjaink

„A jövő azoké, akik hisznek a szépségben és álmaikban.”

(Marie Curie)

AZ UTÓBBI TÍZ ÉV KIEMELKEDŐ VERSENYEREDMÉNYEI

1997/98. tanév

Tanulmányi versenyek:

<i>Simon Klaudia:</i> 1-4. osztályosok megyei tanulmányi versenye	1. helyezés
<i>Zsíros Gabriella:</i> TIT országos levelezős német nyelvi verseny	4. helyezés
<i>Kovács Nándor, Gódor Andrea, Sápi Edina, Lukács Ágnes:</i>	
Területi német nyelvi verseny	2. helyezés
<i>Józsa Péter:</i> TIT országos történelmi levelezős verseny	5. helyezés
<i>Medveczki Ágnes:</i> megyei angol nyelvi verseny	1. helyezés

Művészeti versenyek:

<i>Tóth Rita:</i> területi rajzverseny	1. helyezés
--	-------------

Sportversenyek:

Városi atlétika versenyen	
<i>Tóth Rita, Petrovics Erika, Őszi Tímea, Seres Marietta, Józsa Tamás, Csikós Béla, Lipovics Péter, Varga Norbert</i>	három 2. és öt 3. helyezés

1998/99. tanév

Tanulmányi versenyek

<i>Zsíros István:</i> területi kémia verseny	1. helyezés
<i>Krakóczki Éva:</i> területi Kazinczy szépíjejtési verseny	4. helyezés
<i>Zsíros Gabriella:</i> megyei német nyelvi verseny	1. helyezés
<i>Zsíros Gabriella:</i> megyei kémia verseny	5. helyezés
<i>Krakóczki Éva:</i> országos levelezős verseny magyar nyelv	1. helyezés
<i>Zsíros Gabriella:</i> ugyanott	5. helyezés
<i>Makádi Veronika, Oancz János, Buzás Gábor, Őszi Arnold, Kompolti Jácint:</i>	

Elsősegélynyújtó verseny	2. helyezés
--------------------------	-------------

<i>Németh Tamás:</i> közlekedési ismeretek	1. helyezés
--	-------------

Művészeti versenyek:

<i>Fülöp Boglárka:</i> területi rajz verseny	2. helyezés
--	-------------

Sportversenyek:

<i>Pusker Kitti:</i> területi mezei futóverseny	3. helyezés
<i>Berényi Cintia:</i> területi háromtusa döntő	1. helyezés
<i>Józsa Tamás:</i> diákolimpia síkfutás	1. helyezés
<i>Oancz János:</i> ugyanott	5. helyezés
<i>Józsa Tamás:</i> megyei diákolimpia döntő	1. helyezés

1999/2000. tanév

Tanulmányi versenyek:

Magyar földrajz verseny: <i>Zsíros Gabriella</i>	2. helyezés
Magyar német nyelvi verseny: <i>Zsíros Gabriella</i>	3. helyezés
Bendegúz megyei anyanyelvi verseny: <i>Krakóczki Anna</i>	1. helyezés
Országos környezetismereti verseny: <i>Futó Péter</i>	6. helyezés
Országos nyelvész verseny: <i>Laczkó Ádám</i>	4. helyezés
Országos levelezős környezetismereti verseny: <i>Józsa Lilla</i>	3. helyezés
magyar verseny: <i>Tóth Renáta</i>	4. helyezés
Országos német nyelvi csapatversenyen döntős: <i>Vaskó Barbara, Sápi Rebeka, Lukács Barnabás</i>	

Területi meseismereti verseny: <i>3. a osztályos csapat</i>	2. helyezés
---	-------------

Művészeti versenyek:

Millenniumi Gála megyei döntő: <i>Kiszeajtók</i>	1. helyezés
Magyar rajz szaktárgyi verseny: <i>Bugyi István</i>	2. helyezés
Területi szavalóverseny: <i>Ambrúzs Ádám</i>	2. helyezés

Sportversenyek:

Területi futóverseny: <i>Oancz János</i>	2-3. helyezés
<i>Tóth Nóra</i>	2. helyezés
<i>Nagy István</i>	3. helyezés

2000/2001. tanév

Tanulmányi versenyek

Harmadik évezred levelezős országos tanulmányi verseny	
Magyar irodalom: <i>Krakóczki Anna</i>	2. helyezés
Matematika: <i>Laczkó Attila</i>	2. helyezés

Országos levelezős verseny	
Magyar irodalom: <i>Lukács Barnabás</i>	2. helyezés
Magyar nyelvtan: <i>Tóth Renáta</i>	5. helyezés
Biológia: <i>Tóth Nóra</i>	5. helyezés

Magyar szaktárgyi verseny	
Német nyelv: <i>Simon Klaudia</i>	5. helyezés

Művészeti versenyek:

Magyar rajzpályázat: <i>Krakóczki Anna</i>	1. helyezés
EX LIBRIS országos rajzpályázat: <i>Lukács Bernadett</i>	1. helyezés
„PODO_HÍD” Kulturális fesztivál: <i>Nagy Róbert</i>	2. helyezés
Millenniumi városi népdalverseny: <i>Tóth Nóra, Budai Renáta</i>	1. helyezés

Sportversenyek:

Mezei futóverseny városi döntő: <i>Laczkó Dávid</i>	1. helyezés
<i>Eckert Patrik</i>	3. helyezés
Atlétikai városi verseny: <i>Petrovics Mariann</i>	1. helyezés
<i>Berényi Cintia</i>	4. helyezés
Diákolimpia csapatverseny: <i>Petrovics Mariann, Berényi Cintia, Lukács Bernadett, Rajnai Alexandra:</i>	1. helyezés
<i>Petrovics Gábor, Lukács Dénes, Illés Viktor, Laczkó Andor:</i>	3. helyezés
Diákolimpia váltóbajnokság: <i>Lukács Bernadett, Rajnai Alexandra, Petrovics Mariann, Berényi Cintia:</i>	1. helyezés
<i>Suba Viktor, Nagy Róbert, Laczkó Andor, Illés Viktor:</i>	3. helyezés
Városi atlétikai verseny: <i>Petrovics Mariann, Berényi Cintia, Lukács Bernadett, Rajnai Alexandra</i>	2. helyezés

2001/2002. tanév

Tanulmányi versenyek:

Országos levelezős verseny angol nyelvből: <i>Árvai Barbara</i>	2. helyezés
TIT országos levelezős verseny magyar irodalom: <i>Laczkó Ádám</i>	2. helyezés
biológia: <i>Vaskó Barbara</i>	3. helyezés
Országos levelezős angol verseny: <i>Petrovics Bálint</i>	3. helyezés
Országos levelezős angol csapatverseny: <i>Urbán Máté, Futó Péter, Füzik Imre, Őszi Dániel</i>	3. helyezés
Országos levelezős német csapatverseny: <i>Lukács Barnabás, Nagy Dániel, Sági Rebeka, Vaskó Barbara</i>	4. helyezés
Természetvédelmi városi vetélkedő: <i>Ács Ádám, Krakóczki Anna, Petrovics Attila, Surányi Gábor</i>	1. helyezés
Városi angol nyelvi szépkiejtési verseny: <i>Futó Péter</i>	1. helyezés
<i>Darai Zsuzsanna</i>	2. helyezés
Területi nyelvhelyességi verseny: <i>Vanicsik Annamária</i>	2. helyezés
Roma-Magyar Kulturális Fesztivál szavalóverseny: <i>Szetei Heléna</i>	2. helyezés

2002/2003. tanév

Műveltségi vetélkedők:

Nagy Lajos koráról szóló történelmi országos csapatvetélkedő: <i>5.b osztály</i>	3. helyezés
---	-------------

„Játék határok nélkül” városi európai uniós vetélkedő:

<i>Futó Péter, Lukács András, Sági Rebeka</i>	1. helyezés
<u>Tantárgyi versenyek:</u>	
Történelmi tesztverseny országos döntő: <i>Katona Dániel</i>	2. helyezés
Országos levelezős verseny történelem: <i>Krakóczki Anna</i>	1. helyezés
irodalom: <i>Laczkó Ádám</i>	1. helyezés
<i>Lukács Barnabás</i>	2. helyezés
biológia: <i>Vaskó Barbara</i>	5. helyezés
Megyei szaktárgyi verseny földrajz: <i>Futó Péter</i>	3. helyezés
történelem: <i>Futó Péter</i>	3. helyezés
<i>Nagy Dániel</i>	4. helyezés

Sportversenyek:

Összetett városi atlétikai verseny: <i>Berényi Gergő</i>	2. helyezés
Megyei diákolimpia karate: <i>Dudás Armand</i>	aranyérem
Karate világcupa: <i>Dudás Armand</i>	ezüstérem
Megyei diákolimpia: <i>Bakos Boglárka</i>	1-2. helyezés
<i>Őszi Zsanett</i>	3. helyezés
<i>Szabó Csilla</i>	1-2. helyezés
<i>Ács Ádám</i>	3. helyezés
<i>Csikós Ágnes</i>	3. helyezés
Területi Diákolimpia atlétika: <i>Bugyi Arnold, Futó Dániel, Józsa Bálint,</i>	
<i>Petrovics István, Csordás Gábor, Kassai Zsolt</i>	3. helyezés
Egyéni összetett verseny: <i>Petrovics Mariann</i>	3. helyezés
Síkfutás, távolugrás: <i>Petrovics Mariann</i>	1. helyezés
Síkfutás: <i>Rajnai Alexandra</i>	1. helyezés
<i>Lukács András</i>	2. helyezés
<i>Lukács Bernadett</i>	3. helyezés
Súlylökés: <i>Berényi Cintia</i>	5. helyezés
Fiúk atlétikai összetett csapata: <i>Laczkó Dávid, Gódor Bálint, Bogdán Dávid, Eckert Patrik,</i>	
<i>Somogyváry Márton, Berényi Gergő</i>	2. helyezés
Egyéniben: <i>Laczkó Dávid</i>	2. helyezés
<i>Berényi Gergő</i>	4. helyezés
Megyei atlétika verseny:	
Távolugrás: <i>Petrovics Mariann</i>	2. helyezés
Síkfutás: <i>Petrovics Mariann</i>	4. helyezés
<i>Rajnai Alexandra</i>	4. helyezés
<u>Művészeti versenyek:</u>	
Városi népdalverseny: <i>Tóth Dominika</i>	3. helyezés

2003/2004. tanévTanulmányi versenyek:

Tudisuli matematika verseny: <i>Futó Ádám</i>	2. helyezés
Kazinczy szépkiejtési verseny: <i>Kis Anita</i>	1. helyezés
Megyei történelmi verseny: <i>Futó Péter</i>	5. helyezés
Területi egészségnevelési vetélkedő: <i>Ács Ádám, Kovács Tamara, Krakóczki Anna, Laczkó Attila, Petrovics Attila</i>	2. helyezés

Kulturális versenyek

Városi népdaléneklési verseny: <i>Tóth Dominika</i>	1. helyezés
Kerecsendi „PODO-HÍD” roma-magyar kulturális fesztiválon meseillusztráció: <i>Lukács Ildikó</i>	különdíj
versmondás: <i>Szénási Béla</i>	2. helyezés
<i>Suha Ilona</i>	3. helyezés

Sportversenyek:

Diákolimpia futóverseny: <i>Kovács Marcell</i>	3. helyezés
Mezei futóverseny: <i>Laczkó Dávid</i>	3. helyezés
<i>Budai Renáta</i>	3. helyezés
<i>Csikós Ágnes</i>	5. helyezés
<i>Lukács András</i>	3. helyezés
<i>Hováth Gábor</i>	4. helyezés
<i>Bereczki Balázs</i>	5. helyezés

Városi diákolimpia kézilabda:

<i>Surányi Gábor, Lukács András, Lukács Barnabás, Horváth Gábor, Feka Attila, Futó Péter, Füzik Imre, Kadét Richárd</i>	3. helyezés
---	-------------

Kodály Kupa atlétikai verseny

<i>Lukács András</i>	1-2. helyezés
<i>Füzik Imre</i>	2. helyezés
<i>Demeter Gusztáv</i>	3. helyezés
<i>Petrovics István</i>	5. helyezés

NAP atlétikai verseny

<i>Nagy Alex</i>	2. helyezés
<i>Lukács András</i>	2. helyezés
<i>Horváth Gábor</i>	3. helyezés
<i>Kadét Richárd</i>	3. helyezés
<i>Petrovics István</i>	3. helyezés

2004/2005. tanévTanulmányi versenyek:

Megyei Teleki Pál földrajz verseny: <i>Krakóczki Anna</i>	4. helyezés
„Garabonciás” honismereti országos levelezős verseny: <i>Krakóczki Anna</i>	3. helyezés
TIT országos levelezős verseny Történelem: <i>Szemerédi Gyöngyi</i>	4. helyezés
Kazinczy szépkiejtési verseny: <i>Kis Anita</i>	1. helyezés
<i>Zsámboki Evelin</i>	3. helyezés
Kistérségi „Madarak és Fák Napja” vetélkedő: <i>Ács Ádám, Kovács Tamara, Krakóczki Anna, Laczkó Attila, Petrovics Attila</i>	4. helyezés

Sportversenyek:

Atlétikai verseny: <i>Laczkó Kristóf</i>	1. helyezés
<i>Dilányi Boglárka</i>	4. helyezés
<i>Dudás Armand</i>	5. helyezés
<i>Kovács Marcell</i>	2. helyezés
<i>Laczkó Kristóf</i>	3. helyezés
<i>Dudás Bence</i>	1. helyezés

2005/2006. tanévTanulmányi versenyek:

Teleki Pál megyei földrajz verseny: <i>Laczkó Veronika</i>	2. helyezés
Hevessy György megyei kémia verseny: <i>Katona Dániel</i>	5. helyezés
TIT levelezős verseny Magyar: <i>Szemerédi Gyöngyi</i>	2. helyezés
Természetismeret: <i>Kókai Andrea</i>	5. helyezés
Kistérségi „Madarak és Fák Napja” vetélkedő: <i>Sápi Veronika, Laczkó Veronika, György Andrea, Katona Barbara, Buzás Bálint</i>	2. helyezés
Föld napi kistérségi vetélkedő: <i>Sápi Veronika, Laczkó Veronika, György Andrea</i>	2. helyezés

Művészeti versenyek:

Rákellenes Liga dohányzás-ellenes pályázat: <i>Árvai Tamara</i>	1. helyezés
<i>Tóth Dominika</i>	2. helyezés
<i>Szemerédi Gyöngyi</i>	3. helyezés

Kercsendi roma-magyar kulturális találkozó:	<i>Nagy Alex</i>	1. helyezés
	<i>Karácsony Melánia</i>	3. helyezés
	<i>Füzik Diána</i>	3. helyezés
	<i>Burai Miklós</i>	5. helyezés

Sportversenyek:

Városi teremkézilabda torna :	<i>Bagi Alex, Szívós Dániel, Bogdán Győző, Bogdán Dávid, Bondár Szabolcs, Futó Dániel, Nagy Alex, Suha Henrik, Bugyi Arnold</i>	1. helyezés
<i>Petrovics Ádám, Somogyváry Bence, Kovács Marcell, Laczkó Kristóf, Darai Géza, Suha Dániel, Dudás Bence, Labát Dávid, Tóth Dávid, Berényi Gergő, Urbán Dávid, Szénási Béla</i>		3. helyezés
Diákolimpia városi döntő		
Kézilabdacsapat:	<i>Petrovics Ádám, Somogyváry Bence, Kovács Marcell, Laczkó Kristóf, Labát Dávid, Tóth Dávid, Berényi Gergő, Urbán Dávid, Szénási Béla, Buzás Norbert</i>	3. helyezés

2006/2007. tanév

Tanulmányi versenyek:

Teleki Pál földrajz –földtan megyei verseny:	<i>Laczkó Veronika</i>	2. helyezés
Föld Napja területi vetélkedő:		
<i>Sápi Veronika, György Andrea, Laczkó Veronika</i>		3. helyezés
Forgószél országos honismereti verseny:	<i>Bereczki Noémi</i>	1. helyezés
	<i>Futó Ádám</i>	2. helyezés

Művészeti versenyek:

Megyei rajzverseny:	<i>Szemerédi Gyöngyi</i>	3. helyezés
„Ember a tájban” országos rajzpályázat:	<i>Reucsán Bence</i>	2. helyezés
Területi szavalóverseny:	<i>Poncski Lilla</i>	2. helyezés
Ecsédi Folklórfesztivál Népdaléneklési verseny:	<i>Tóth Dominika</i>	1. helyezés
Folklórfesztivál-mesemondó verseny:	<i>Budai Viktor</i>	2. helyezés

Sportversenyek:

Kodály Kupa		
Síkfutás:	<i>Kerek Péter</i>	1. helyezés
	<i>Labát Dávid</i>	1. helyezés
Súlylökés:	<i>Kerek Péter</i>	2. helyezés
	<i>Szénási Béla</i>	1. helyezés
Távolugrás:	<i>Eckert Patrik</i>	1. helyezés
Kislabdahajítás:	<i>Bogdán Dávid</i>	3. helyezés
Váltócsapat:	<i>Kerek, Labát, Bogdán</i>	1. helyezés

Diákolimpia városi döntő összetett csapatverseny:

<i>Bogdán, Eckert, Kerek, Katona, Berényi, Labát</i>	1. helyezés
Súlylökés: <i>Szénási Béla</i>	3. helyezés
Távolugrás: <i>Eckert Patrik</i>	3. helyezés
Síkfutás: <i>Kerek Péter</i>	1. helyezés
<i>Katona Bálint</i>	2. helyezés
<i>Berényi Gergő</i>	3. helyezés
Váltócsapat: <i>Eckert, Kerek, Berényi, Bogdán</i>	1. helyezés
Összetett csapat:	
<i>Laczkó, Kovács, Dudás B., Burai, Zsámboki, Dudás A.</i>	1. helyezés
Megyei Atlétikai Diákolimpia	
Távolugrás: <i>Eckert Patrik</i>	3. helyezés
Váltócsapat: <i>Kerek, Eckert, Berényi, Bogdán</i>	2. helyezés

2007/2008. tanév

Tanulmányi versenyek:

Országos levelezős verseny:	<i>Kiss Barnabás</i>	arany fokozat
Forgószél országos honismereti verseny:	<i>Futó Ádám</i>	1. helyezés
Kistérségi környezetvédelmi pályázat:	<i>Szemerédi Gyöngyi</i>	1. helyezés
Madarak és Fák napi kistérségi vetélkedő:	<i>7. osztályos csapat</i>	2. helyezés
Titok London Bridge országos angol verseny:	<i>Reucsán Bence</i>	6. helyezés

Művészeti versenyek:

Rózsacsoda II. nemzetközi rajzpályázat:	<i>Somogyváry Kinga</i>	aranydiploma
	<i>Rajnai Annamária</i>	ezüstdiploma
	<i>Poncski Lilla</i>	ezüstdiploma
Országos rajzpályázat:	<i>Rajnai Annamária</i>	2. helyezés
Megyei rajz szaktárgyi verseny:	<i>Sike Fanni</i>	1. helyezés
	<i>Tóth Dávid</i>	2. helyezés
Kodály Zoltán népdalverseny:	<i>Petrovics Adrienn</i>	2. helyezés

Sportversenyek:

Teremkézilabda diákolimpiai torna:	<i>III-IV. kcs. fiúk</i>	II-III. helyezés
Atlétika diákolimpia összetett csapatverseny		III. helyezés
4x600-as lány és 4x1000 fiú váltófutásban		I. helyezés
megyei diákolimpián a váltófutás mindkét számában		II. helyezés
Alsós atlétika csapat kistérségi versenyen		II. helyezés
Atlétika egyéni verseny:	<i>Labát Dávid</i> több számban	aranyérmes

Mindannyiuknak gratulálunk!

1. A OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: LUKÁCS ERZSÉBET

Bancsi Kíra
Benkő Patrícia
Bolla Dominik
Csordás Réka
Dudás Olivér
Farkas Annamária
Farkas Gergő

Horváth Virág
Kanalas Adrián
Labát Krisztofer
Nagy Gergely
Ocskó Vivien
Őzi Csongor Szilveszter
Petrovics Arnold

Petrovics Bence Zoltán
Szutor Kornél
Teréki Dávid
Tóth Bálint
Tóth Fanni
Vitay Bánk Levente

1. B OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: MOLNÁRNÉ KOVÁCSIK RITA

Bankó Zsanett
Bartl Mátyás
Dudás Anna
Dudás Gábor Martin
Fekete Fruzsina Blanka
Fülöp Henrietta
Gyurkó Ákos

Makádi Vanda
Puporka Glória
Medveczki Ivett
Somogyi Ádám
Nagy Annabella
Szász Bence Levente
Nagy Dániel

Szücs Adriánn
Nagy Tamás
Tóth István
Otschisnig Nikolasz
Váradí Adrián Sándor
Őzi Napsugár
Varga Bence

2. A OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: BERTÓKNÉ TASI GABRIELLA

Buzás Dominik
Futó Rajmund
Gaszó Csaba
György István
János Imre
Kállai Patrik

Kátai Martin
Kis Nándor
Misányi Henrietta
Nagy Eliza Enikő
Petrovics Anita
Petrovics Blanka

Ráczi Boglárka
Urbán Dalma
Váradiné Vanessza
Zólyomi Afrodité

2. B OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: HALMOSNÉ VINCZE SZILVIA

Barabás Rebeka
Bugyi Balázs Botond
Deme Kitti
Fehér Hajnalka
Futó Anett
Gyurovics Boglárka

Iván Áron Benjamin
Kállai Dániel
Kerek Bence
Kiss Barnabás
Nagy József
Petrovics Anna

Rohács Gergely
Szemerédi Kitti Katalin
Tóth Patrik Kisztián
Varga Márton
Zólyomi Adrián

3. OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: ILLÉSNÉ GÓDOR ANIKÓ

Barabás Bianka
Bötös Bendegúz
Burai Bianka
Csehi Bálint
Csordás Anna
Csordás Zsófia
Dudás Kristóf
Farkas Liliánna
Fekete Armand Márk
Futó Valentína
Fülöp Fanni

Iván Anna
Iván Rebeka Glória
Kiss Dorina
Kovács Bence
Kun Álmos
Lakatos Krisztián
Medveczki Klaudia
Nagy Evelin
Őszi Barnabás Csaba
Pető Laura
Petrovics Benedek

Petrovics Fanni
Rácz Zsófia
Sánta Kinga
Stumpf Krisztofer
Szabó Olivér
Turzai Máté
Zsámboki Ádám
Szeghy Ádám
Góg Martina

4. OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: LÁSZLÓ JÓZSEFNÉ

Ács Andor
Bátori Gergely
Demeter Virginia
Dudás Dalma
Fischer Ákos
Fülöp Csilla
Gyányi Krisztián
Gyökér Attila
Hegedús Dániel

Iván Eszter
Kadét Zsanett
Kanalas Sándor
Kiss Fanni
Kiss Patrik
Kovács Dominik Ákos
Molnár Máté Sándor
Nagy Boglárka
Nagy Renáta

Nagy Zsanett
Ocskó Zsolt
Petre Anita Éva
Petrovics Anna Lili
Somogyváry Kinga Mária
Tóth Boglárka
Tóth Péter Csaba
Zsíros Tamás

5. A OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: SOMOGYVÁRY LÁSZLÓ

Ábrahám Mihály
Bakos Kristóf
Bangó Enikő
Birinyi Márk
Budai Dániel
Buggy Fanni
Csík Beáta Zsuzsanna

Dudás Ádám
Huszár Martina
Kállai István
Kalmár Balázs
Kiss Zsolt
Molnár Dániel
Nagy Alexandra

Nagy Anita
Nagy Gábor Patrik
Nyári Dzsenifer
Szűcs Patrik Csaba
Tóth Linda

5. B OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: CZICZKÁNÉ ZÓLYOMI MÁRIA

Bátori Mirtill
Berki Szabina
Buzás Katalin
Csordás Kitti
Dudás László
Fülöp Botond

Kadét Laura
Kiss István
Ludvig Fruzsina
Nagy Alex
Nagy Krisztián
Oláh Ádám

Pitlu Sándor
Poncski Kristóf
Szemerédi Zoltán
Szűcs Alexandra
Zólyomi Marcell
Zólyomi Nikolett

6. A OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: ZELNIKNÉ SALGA KRISZTINA

Balogh Izolda
Bangó Klaudia
Borbás Alexandra
Bötös Balázs Márton
Demeter Szilárd
Farkas János
Füzik Diána

Futó Ádám
Kadét Cintia
Kállai József
Kerek Virág
Kis Balázs
Kompolti Viktória
Kovács Arnold

Nagy István
Petrovics Kristóf
Rajnai Norbert
Szűcs Daniella
Tóth Péter

6. B OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: REUCSÁNNÉ LUKÁCS ERZSÉBET

Bankó Regina
Bötös Olivér
Fodor Bertold
Futó Máté
Juhász Martina
Kadét Gábor

Kiss Barbara
Koczka Bence
Lukács Dániel
Lukács Patricia
Matuska Adrienn
Nagy Rajmund

Ószi Noémi
Petrovics Dávid
Petrovics Réka
Reucsán Bence
Sánta Petra
Sike Fanni

7. A OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: KOVÁCSNÉ VARGA KATALIN

Bartl Levente
Buzás Norbert
Csík Jenifer
Csordás Brigitta
Dobák Zsanett
Dudás Bence Gábor

Futó Martin
Iván Livia
Karácsony Melánia
Kókai Andrea
Kovács Marcell
Kun Botond

Laczkó Kristóf
Nagy Vivien
Peigelbeck György
Petrovics Amanda Vivien
Szántai Anna
Szécsi Krisztián

7. B OSZTÁLY

OSZTÁLYFŐNÖK: KOVÁCSNÉ KEMÉNY JUDIT

Ábrahám János
Árvai Tamara
Bankó Márk
Bátori Eszter
Bereczki Noémi
Burai Miklós
Csehi Zsanett
Demeter Jenifer

Dilányi Boglárka
Dudás Armand
Kadét Róbert Pál
Kovács Roland
Molnár Fanni
Nagy Norbert
Őzi Annabella
Rajnai Annamária

Szabó Roland
Szűcs Bianka
Tóth Adorján
Tóth Gergő
Zólyomi Friderika
Zsámboki Andor

2007/2008-BAN VÉGZŐS DIÁKJAINK

7. OSZTÁLYOS CSOPORTKÉPÜKÖN OSZTÁLYFŐNÖK: SIKE DÓRA

Ezek a „mi lányaink”? Rájuk sem ismerek... Ideje lenne már nekünk is komolyodni egy kicsit...

BALLAGÁSI OSZTÁLYKÉP

Budai Viktor
Bugyi Bálint
Futó Richárd
Gyurgyik Ádám
Huszár Tamás
Katona Gusztáv
Kállai Martin
Kiss Dominika

Labát Dávid
Lukács Boglárka
Medveczki Anett
Medveczki Lilla
Nagy Brigitta
Nagy Richárd
Nagy Vanda
Őszi Balázs

Petrovics Adrienn
Péntek Gergő
Sánta Gellért Szilárd
Sápi Martina
Szemerédi Gyöngyi
Tóth Dávid
Zólyomi Ramóna
Zsíros István

Tanáraik voltak:

Kovács Attila, Kovácsné Kemény Judit, Kovácsné Varga Katalin,
Gyalogné Ungi Rita, Cziczkané Zólyomi Mária, Fülöp Gyuláné, Tóth Éva,
Sike Dóra, Dinnyésné Nagy Katalin, László Józsefné,
Halmosné Vincze Szilvia, Gregus Zoltánné, Kissné Koczka Katalin,
Bertókné Tasi Gabriella, Somogyváry László, Szpisják Pál

Alapítványunk pecsétje (logoja)

Alapítványunk

„Sok olyan ember van, aki nagyon kevéssel is képes gazdaggá tenni a saját és mások életét”

(Anthony de Mello)

∞ A BERE CZ ALAPÍTVÁNY HÉT ÉVE ∞

A *Berecz Antal Helytörténeti és Kulturális Alapítvány* 2001 májusában, az iskola névválasztásához kötődően jött létre a boldogi Általános Iskolát támogató magánalapítványként.

Alapítói:

Dr. Farkas Elek: Berecz Antal leszármazottainak képviselője

Dr. Molnár Lajos: Szakállatorvos, a község szülőtte, volt boldogi diák

Tóth Éva: Az iskola volt diákja, jelenlegi igazgatója

Varga Vince: Önkormányzati képviselő, volt boldogi diák

Az Alapítvány céljai:

- a Berecz Antal nevéhez fűződő hagyományok ápolása,
- a honismereti és helytörténeti kutatómunka segítése,
- Boldog község kulturális értékeinek megismertetése, népszerűsítése,
- kulturális, néprajzi, helytörténeti programok támogatása,
- az iskolai oktató-nevelő munka tárgyi és személyi feltételeinek javítása, ezen belül elsődleges nevelési feladatunk, a környezeti nevelés segítése, az iskolai környezet szépítése.

A célok megvalósításáért felelős kuratóriumi tagok:

Tóth Éva elnök

Dr. Farkas Elek

Dr. Molnár Lajos

Fülöp Gyuláné

Gódor Ferencné

Surányi Mihály (2007-ig)

Surányi Mihályné (2007-től)

Szpisják Pál

Segítője: *Katonáné Fülöp Gabriella*, az Alapítvány gazdasági felelőse

Az Alapítvány hétagú kuratóriuma és segítője társadalmi munkában, juttatások nélkül látják el feladataikat. Az Alapítvány *székhelye* az iskola épülete. *Támogatói* főleg a Berecz-leszármazottak, a szülők és a helyi vállalkozók közül kerülnek ki. A célok megvalósításáért folyó *munkába bevonható önkénteseket* a nevelők, a szülők, a volt és jelenlegi diákok köréből toborozzuk, de jó kapcsolatot ápolunk és közösen munkálkodunk a község más civil szervezeteivel, intézményeivel, valamint a Községi és a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal is.

Berecz-hagyományok

– Az iskolai névadó ünnepségre a Boldog Községért Közalapítvány és az Oktatási Minisztérium segítségével Berecz emlékhelyet alakítottunk ki az Árpád úti épület előterében. A bronzdomborműves márványtábla *Szpisják Pál* és *Zólyomi István* alkotása.

– Az előtérben kapott helyet a *Berecz-kiállítás*, amelyet a családtól kapott eredeti Berecz Antal- emlékekből és a Berecz-dokumentumok másolataiból állítottunk össze.

– Az Alapítvány az első bereczes osztály ballagására készítette el az *iskolazászlót* Szpisják Pál tervei alapján.

A zászló a 2004-ben elkészített *tárlószekrényben* nyert méltó helyet, a Berecz-emlékhelyen.

– Szeptember 14-én névadónk halálára emlékezünk:
A felső tagozaton a *Berecz-emléktábla megkoszorúzásával*:

Az alsó tagozaton az *elsősök avatásával*, a csibefogadalmmal. Erre az alkalomra készítetteti el az alapítvány legifjabb diákjainknak a *Berecz-jelvényt*, amit ünnepélyes külsőségek között kapnak meg.

– 2008-tól végzős diákjait az iskola az alapítvány költségén elkészítetett, a *névadó arcképével díszített ballagótarisznyával* búcsúztatja.

Honismeret, helytörténet

– A névadó ünnepségre készült el *iskolatörténeti albumunk*, amelybe immár a hetedik esztendő jeles eseményei kerültek be a tanév adataival, fotókkal, az ide látogatók bejegyzéseivel, oklevelek, elismerések másolataival. Az albumot a tanév során az előtérben elhelyezett *üveges tárlóban* állítjuk ki.

– Ugyancsak itt kapnak helyet az alapítványi díjban részesülők fényképei is, a Berecz Antal Emlékérem odaítélésének indoklásával. Ők azok, „*akikre büszkék vagyunk!*”

– Az Oktatási Minisztérium *Iskolai Emlékezet* programja jó lehetőség volt arra, hogy az intézmény hajdani jeles tanárainak emléket állítsunk. 2003-ban Boldogy János, 2004-ben Hegedűs Ernőné – Hegedűs tanárnéni –, 2005-ben pedig Becse Károly kapott emléktablót a róluk elnevezett terem falára a tanévnyitó ünnepségek keretében.

– Az elnevezett termekbe az alapítvány üveges kiállító szekrényeket készíttetett, amelybe a honismereti szakkörösök segítségével a teremnévadó korára jellemző *iskolatörténeti kiállítás* került.

– Alapítvány nagy segítséget adott országos honismereti pályázatok elkészítéséhez is. A gondosan összeállított, gazdagon dokumentált pályázatokkal szép eredményeket értünk el:

- A *Gyermelyi Útravaló pályázat* 500 000 forintos fődíját nyertük el a Boldog értékei c. anyagunkkal.
- A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságának pályázatán II. helyezést értünk el a Községi Önkéntes Tűzoltó Egyesületről készített *Ez a mi történetünk* c. helytörténeti összeállításunkkal.

(Mindkét pályázati anyag megtekinthető a www.bereczalapitvany.hu honlapon)

Hagyományörzés, kultúra

– A Berez Ede Népdalverseny iskolánk hagyományos december eleji programja, melynek helyezettei szép eredményeket érnek el a városi Kodály Zoltán Népdalversenyen.

– Diákjaink két évente a Berez Antal Diákgálán csillogtathatják meg tehetségüket, amely a névadás óta egyben a Berez Alapítvány jótékonyági rendezvénye.

– A Boldogi Passió háromszori előadásával (2000-2002), valamint az „Itt leszünk mi boldogok” (2002) és a *II. Rákóczi Ferenc fogsága* (2003) c. népszínművek bemutatásának támogatásával Alapítványunk fontos szerepet játszott a *boldogi amatőr színjátás* újjáélesztésében.

– A Kincskereső Szakkör tagjai Dinnyésné Nagy Katalin vezetésével élen járnak a *helyi hagyományok felelevenítésében*: a betlehemezést, a Gergelyjárást ma is élő népszokássá tették. A szereplők jelmezeinek elkészítését Alapítványunk anyagilag támogatta.

– Pénzbeli segítséget adtunk a *Kacskaringó Klub népzenei CD-jének* kiadásához is.

– Alapítványunk anyagi hozzájárulással segíti az iskola kulturális rendezvényeinek lebonyolítását:

pl. • Megvásároltuk a 2008-as *reneszánsz év* alkalmából rendezett Mátyás vetélkedő díjait és a reneszánsz tánc ruháihoz szükséges anyagokat

• az idei *gyermeknap*i rendezvényre a Nox együttesben szereplő Nagy Tamást és zenésztársát hívtuk vendégként, akik feledhetetlen, fergeteges műsorral tették emlékezetessé ezt a napot.

Iskolai munka

Környezetvédelem, környezeti nevelés

- A Tájsebészet pályázaton 2003-ban országos I. helyezést értünk el Földjünk udvari mászókat nyertünk.
- A parkosított iskolaudvarokba kerti padokat készítettünk.
- Az Árpád úti udvar nagy juharfáját védett fává avattuk.
- Támogattuk a Madarak és Fák Napja rendezvényeit.
- Az első alapítványi bál bevételéből elkészítettük az alsó tagozat új kerítését, a másodikból az Árpád úti épület rendezvényudvarát.

- A 2006. évi 1%-os felajánlásokból és pályázati pénzből új udvari fajtékokkal bővítettük az „öregiskola” játszóudvarát.
- A 2007. évi 1%-os felajánlásokból ugyanitt az egyik földszinti tanterem padlózatának felújításához tudtunk segítséget adni.
- Hozzájárultunk a tantermek festésének és parkettalakkozásának a költségeihez.

Egészségnevelés

- Átvállaltuk a nyári úszótanfolyamok útiköltségének egy részét.
- A 2005. évi Szimba pályázat nyereségéből az egészséges táplálkozással kapcsolatos programsorozatot bonyolítottunk le, mellyel elnyertük a Gyerekbárát büfé címet és az Egészségügyi Minisztérium 500 000 Ft-os fődíját.

Az iskolai munka tárgyi feltételeinek fejlesztése

- Hozzájárultunk a tornaszoba kialakítására benyújtott pályázat önrészéhez.
- Kulturális programjaink bevételeiből és a 2002. évi Szimba pályázat nyereségéből iskolai hangosító berendezést vásároltunk.
- A Nemzeti Civil Alapprogram 2005. évi támogatásából digitális videokamerával és vezeték nélküli mikrofonokkal gyarapítottuk az iskola technikai eszköztárát.
- Az sza 2004-ben számunkra felajánlott részéből audiovizuális szekrényeket készítettünk.
- Az Axon Rt. támogatásából video- és dvd-lejátszókat vásároltunk az új média-szekrényekbe.
- A 2006. évi NCA támogatásból projektort, a 2007. évből irodaszereket és laptopot szereztünk be.
- 2008-ban – szintén a Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával elkészült Alapítványunk honlapja.

∞ JAVASLAT ALAPÍTVÁNYI ELISMERÉS LÉTESÍTÉSÉRE ∞

Az alapító okirat szerint lehetőség van alapítványi díj létesítésére és odaítélésére. Javaslom, hogy a Berecz Antal Alapítvány kuratóriuma határozatban döntsön az alábbiakról:

A Szpisják Pál művész-tanár által készített *Berecz Antal Emlékplakett bronzdoborműves változatát* adományozza érdemeik elismeréséért azoknak, akik:

- kimagasló *kulturális tevékenységükkel*, hagyományörző és helytörténeti munkásságukkal öregbítik az iskola és ezáltal a település jó hírnevét,
 - meghatározó szerepet játszanak az *iskolai hagyományok* kialakításában és megőrzésében, valamint az iskola *külső kapcsolatainak* építésében és ápolásában,
 - kiemelkedő *szakmai sikereket* érnek el diákjaikkal tanulmányi versenyeken, pályázatokon való szereplésük során,
 - *aktív szervezőmunkát* végeznek az iskolában folyó környezeti nevelés sikere érdekében,
 - szívügyüknek tekintik a diákok érdekében végzett tehetséggondozó, felzárkóztató munkát, a *gyermekkel való egyéni törődést*,
 - jelentős *társadalmi munkával* járulnak hozzá az iskolai nevelő-oktató munka tárgyi feltételeinek javításához,
 - tevékenységükkel elősegítik a *Berecz Antal Alapítvány céljainak megvalósulását*.
- A bronz emléklakettet megkaphatja az iskola tanára, valamint az iskolát és az alapítványt támogató szülő.
 - Az emléklakettet évente egy, arra leginkább érdemes egyénnek ítéljük oda.
 - A jutalmazásra javaslatot a kuratórium, a *nevelőtestület* és a *szülői szervezetek tagjai* tehetnek írásban, a javaslat indoklásával együtt.
 - Az írásbeli javaslatok alapján a *kuratórium* dönt a díj odaítéléséről.
 - Az emléklakettel együtt *értékes tárgyjutalomban* részesül a díjazott.

A Szpisják Pál művész-tanár által készített *Berecz Antal Emlékplakett terrakotta változatát* adományozza a ballagó nyolcadik osztályosok közül az „Iskolaelső” címet elért tanulónak, aki:

- Nyolc éven keresztül *kimagasló tanulmányi eredményt* ért el,
- *tanulmányi versenyeken* elért eredményeivel öregbítette iskolánk hírnevét,
- *példamutató magatartásával és szorgalmával* követendő példaként állítható kisebb társai elé,

- a közösségért végzett kimagasló munkájával hozzájárult az iskolai diákélet színesítéséhez, az iskolai demokrácia kiszélesítéséhez.
- A jutalmazásra javaslatot a *nevelőtestület és a diákönkormányzat* tehet írásban, indoklással együtt.
- Az írásbeli javaslatok alapján a *kuratórium* dönt a díj odaítéléséről.
- Az emléklappal együtt *értékes könyvjutalomban* részesül a díjazott.

Az emléklappal együtt a Boldogi Életben és a diákújságban tájékoztatást adunk.

A díjazottakról iskolai tablón és az iskolai albumban is megemlékezünk.

Boldog, 2002. október 12.

Krakóczkiné Tóth Éva

A javaslatot a Kuratórium tagjai egybehangzóan támogatták, és 2002. óta minden évben döntenek az alapítványi elismerés odaítéléséről.

∞ AKIKRE BÜSZKÉK VAGYUNK ∞

„A Berecz Antal szellemiségét őrző iskolánkért végzett odaadó munkája elismerésüül”

a Berecz Antal Emlékplakett bronzdomborműves változatát kapta:

2002-ben	Szpisják Pál tanár
2003-ban	Palotai Andrásné, az Iskolaszék leköszönő tagja
2004-ben	Tuzáné Füzér Judit tanár
2005-ben	Gódor Ferenc Attiláné, az Iskolaszék leköszönő elnöke
2006-ban	Dinnyésné Nagy Katalin tanár
2007-ben	Fülöp Gyuláné tanár
2008-ban	Zsírosné Őszi Katalin, az SZMK leköszönő elnöke

Berecz Antal születésének 170. évfordulója alkalmából – soron kívül – ebben az elismerésben részesült:

Dr. Farkas Elek, Berecz Antal dédunokája, alapító és kuratóriumi tag
Dr. Molnár Lajos, alapító és kuratóriumi tag

„Nyolc éven át kimagasló tanulmányi eredményükért, példás magatartásukért az ISKOLAELSŐ címet”

és a Berecz Antal Emlékplakett terrakotta változatát kapták:

2002-ben	Vancsik Annamária tanuló
2004-ben	Futó Péter 8.a és Vaskó Barbara 8. b osztályos tanulók
2005-ben	Krakóczki Anna 8.a és Petrovics Bálint 8. b osztályos tanulók
2006-ban	Katona Dániel 8. a és Árvai Barbara 8. b osztályos tanuló
2007-ben	Laczkó Veronika 8. b osztályos tanuló

∞ JÓTÉKONYSÁGI BÁLOK ∞

Amióta a Boldog Községért Közalapítvány a rendszerváltás után létrejött, az iskola történetében nem ismeretlen a jótékonybási bálok fogalma. Eleinte a három nagy intézmény: a művelődési ház, az óvoda és az iskola közösen vettek részt a szervezésben, és a jótékony célú bevételen is megosztottak.

Ma már minden intézménynek saját alapítványa van, s céljaik eléréséhez a boldogiai segítő szándékának megnyerésére önálló programokat szerveznek. Ezekkel hozzájárulnak a falu kulturális életének gazdagításához, de meg sokszorozzák a településükért elkötelezetten tenni akarók közéleti szerepvállalását is.

Alapítványunk elsősorban – amint arról a működéséről szóló részben már szövelünk – az iskolai élethez kötődő kulturális rendezvények szervezését tűzte ki célul. Folytatva a korábbi iskolai gálaműsorok jól bevált hagyományát, 2002-től a Berecz Antal Diákgálát az alapítvány jótékonybási rendezvényévé tette. Majd 2005-ben - mint annyi más iskola - úgy döntöttünk: megpróbálkozunk önálló jótékonybási bál szervezésével. A „Tavaszköszöntő Berecz-bál” nagy sikert aratott a résztvevők körében, így kerülhetett sor a következő évben a második alkalomra, amely egyben Alapítványunk 5. születésnapjünnepsége is volt. A harmadik multság előkészítése pedig szinte már „rutinból” ment, hiszen megvolt hozzá a szervezési tapasztalat és a kellő számú lelkes segítő mind a nevelők, mind a szülők körében. De ne feledkezzünk el a színvonalas nyitótáncokkal és más produkciókkal készülő, az előkészületekbe is odaadóan besegítő diákokról, akik végül a rendezvények hasznát közvetlenül élvezhették a megszépülő iskolai környezet révén.

A bálok fő szervezőjeként mindig jó érzéssel és meghatottsággal tölt el, ha a tornatermet bálteremmé varázsoló, ötletektől sziporkázó, szorgosan készülődő kollégákra és szülőkre, a színes műsorban fellépő ügyes szereplőkre, a rendezvény hűségesen látogató, az iskolaközösséget családtagnak tekintő „Bereczekre” és az esti multságot önfeledten élvező, hajnalig táncoló vendégseregre gondolok. Nem feledkezve el azokról a szülőkről és segítőkről sem, akik a bálon ugyan nem tudtak részt venni, de a háttérből adományaikkal segítették kitűzött céljaink megvalósulását.

Boldog, 2008. augusztus 9.

Tóth Éva

A Kincskeresők palotása a 2005-ös Berecz-bálon

A 8. osztályosok angol keringője a 2006-os bálon

Születésnap: 2006-ban „ötvésesek voltunk”

A nagyok palotása 2007-ben

A műsorokban szereplő vendégeink:

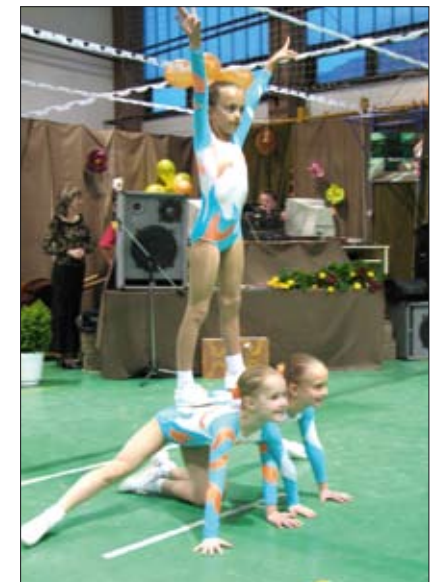
Hatvani táncosok

Ambruzs Ádám, Kovács Krisztina, Kovács Ádám

A hatvani Pulzus Mozgásstúdió aerobic-versenyzői

Szűcs Eszter és Kovács Krisztina

A Beatus Kórus

És akik hajnalig kitarítottak...

∞ EZ ITT A REKLÁM HELYE... ∞

**Az Alapítvány Kuratóriuma és a Berecz Antal Általános Iskola közössége
köszönetet mond támogatóinak a 7 év alatt nyújtott segítségért!**

**Külön köszönet illeti előfizetőinket, akik bizalmukkal hozzájárultak, hogy
e jubileumi emlékkönyv megszülessék!**

A továbbiakban is számítunk Önökre.

Köszönettel fogadjuk adományait

– számlaszámunk: 62100133-15600039 –,

és személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlását!

Adószámunk: 18583854-1-10

**Elérhetőségeink:
3016 Boldog, Árpád út 23.
37/355-013; 30/515-2431
kte13@freemail.hu
www.bereczalapitvany.hu**

Köszönjük, hogy kézbe vették kiadványunkat!

FORRÁSMUNKÁK JEGYZÉKE

Az Iskolánk története című fejezethez

1. Bruckner Jenő: Boldog község históriája c. kéziratos műve (Boldog község tulajdona, az Ujváry Ferenc Művelődési Ház és Könyvtárban elhelyezve)
2. Ujváry Ferenc: Adatok a Boldogi Egyházközség történetéből (a szerző saját sokszorosítása, megtalálható az Ujváry Ferenc Művelődési Ház és Könyvtárban is)
3. Ujváry Ferenc idézett műve
4. Szántó Lóránt: Boldog község krónikája c. kéziratos műve (Boldog község tulajdona, a Polgármesteri Hivatalban őrzik)
5. Ujváry Ferenc i. m.
6. Szántó Lóránt i. m.
7. Ujváry Ferenc i. m.
8. Bruckner Jenő i. m.
9. Bruckner Jenő i. m.
10. Szántó Lóránt i. m.
11. Szántó Lóránt i. m.
12. Ujváry Ferenc i. m.
13. Somogyváry László és Szpisják Pál iskolatörténetről szóló főiskolai évfolyam dolgozataiból Hegedűs Ernő igazgató adatai alapján.

A Névadónk című fejezethez

Farkas Elek: Darwin magyar híve –Magyar Nemzet 1986. augusztus 18.

Krakóczkiné Tóth Éva: Névadóra készülve – Boldogi Élet 2001. április

Krakóczkiné Tóth Éva: Millenniumi tanár-diáktalálkozó Boldogon
Boldogi Élet 2001. április

Krakóczkiné Tóth Éva: Ismerjük meg Berecz Antalt!

Helytörténeti kiadvány, megjelent az iskolai névadóra

1. Ifj. Berecz Antal 1865-ös Directoriumából (id. Farkas Elek tul.)
2. Ugyanott (U. o.)
3. U. o.
4. Bruckner Jenő: Boldog község históriája (Községi Könyvtár)
5. Pádár Sándor készülő helytörténeti munkájából

6. A Pallas Nagy Lexikona , 1893. III. 128-129. l. alapján
7. Berecz Ede szolgálati naplója. (Kézirat az egyik unoka, Dr. Uherkovich Gáborné tulajdonában.)
8. A Pallas Nagy Lexikona , 1893. III. 128-129. l. alapján
9. Délmagyarországi Közlöny, Temesvár, 1910. május 3.
10. A Pallas Nagy Lexikona , 1893. III. 128-129. l. alapján
11. Farkasfalvy Imre: Berecz Antal emlékezete
12. Bruckner Jenő idézett műve (i. m.)
13. Farkasfalvy I. i. m.
14. Ifj. Berecz Antal Directoriumából
15. Id. dr. Farkas Elek írása Berecz Antalról (Kézirat)
16. U. o.
17. U. o.
18. U. o.
19. Farkasfalvy I. i. m.
20. Dr. Vajda Gyula: Berecz Antal (Trencsén, 1906)
21. U. o.
22. Újságcikk B. A-ról (Vasárnapi Újság, 1884. VII. 24.)
23. Dr. Vajda Gy. i. m.

A *korabeli Boldog térképet* a Heves Megyei Levéltár gyűjteményében Szpisják Pál kutatta fel.

Dr. Nemerkenyi Antal:

Berecz Antal, a Magyar Földrajzi Társaság első főtitkára
Földrajzi Közlemények, 2001. 3-4 . szám 281-284.

Krakóczkiné Tóth Éva: Berecz Antal Általános Iskola Boldogon
Földrajzi Közlemények, 2001. 3-4 . szám 315.